

ЎРОЗ ҲАЙДАР

СУКУТ
ҲАҚҚУШИ

Шеърлар, тўртликлар, сонетлар

Тошкент – “O’zbekiston” – 2017

ЎЗАНСИЗ ДАРЁ

НАВРЎЗ КЕЧАСИ

Атир сепган келиндай хушбўй кўклам нафаси,
Сархуш майсалар куйлар сарин ел етагида.
Ўйинқароқ боладай кўкдан сочур ой кукун,
Самовий сас ёгилар қаҳқашон элагидан.

Қирда ўчоқ бошида куймаланар кекса-ёш,
Бугун Наврўз кечаси, ҳа, Наврўз кечаси-да.
Дошқозонда сумалак қайнайди мисли қуёш,
Илк бўса таъми бордек сумалак мазасида.

Боболар қийиқ кўзин момоларга тикканда,
Уйғонган шуурига ойдинликнинг тафти ёр.
Ой қизлар нафаси бор ёнаётган гулханда,
Сумалак ҳовуридай етук қизнинг бахти бор.

Жайрон янглиғ учғувчи_йигитлар нечун ўйчан,
Тиғдек тилғувчи нигоҳ ер чизғувси ногаҳон.
Табассумида ошкор изҳори ишқ шуъласи,
Ҳа, муҳаббат шундай-да, тизгинлайди бегумон.

"Оқ суяк"ми ё "чиллак" ўйнар ой супрасида,
Юғурик бахти билан ҳамроз шўхчан болалар.
Ойқизлар ўлан айтар тошқин сой шоввасида,
Илк исмсиз сурудан қалбда ёниқ лолалар.

Одам ато қайтадан келган каби жаҳонга,
Кўклам ҳиди анқийди япроқлар кўлкасида.

Барака, ризқ улашиб азалий дастурхонга,
Ўчоқлар гуриллайди ўзбекнинг ўлкасида.

Бугун Наврўз кечаси, ҳа, Наврўз кечаси-да...

1986 йил

* * *

Номаълумман дема, маълумсан азал,
Маълум бўлгай шаклинг ноаникликда.
Оғу дея ичсанг, оғудир асал,
Кушман десанг, озод учгайсан кўкда.

Лутфингда аёндир бору йўқлигинг,
Карамлиғ қилсанг ҳам парда ортидан.
Қуёшдан марҳамат кутмагил, лекин
Мақбара курсанг ҳам ернинг остидан.

Ҳақнинг кўзгусида ҳар неки аён,
Осмоннинг қудрати жамдир жимликда.
Авайлаб ўзингни бекитма қаён,
Маълум бўл ва лекин номаълумликда.

15.01.2012 йил

ТАНБЕҲ

*Шоир-шоир ўйнар катталар,
Шоир-шоир ўйнамас болалар.
Людмила Татяничева*

Шодликка қул бўлманг, қайғуга даллол,
Қўйинг, машоқ терманг Сўз даласида.
Мақтанмай ҳам яшаш мумкин бемалол,
Улгу олмоқ шартмас Шон қалъасидан.

От туёғи билан назм гулини
Янчмоқчи бўлганлар қудуқ тубидан
Овозини излар ипга илиниб,
Қаламини ясаб лангар чўпидан.

Ҳашарга отланар ката-ю кичик,
Ёриқ ноғорасин чалади Ойнинг.
Сатрлар аро жим ҳуради кучук,
Оқмаслигин ёқлаб шаркироқ сойнинг.

Эҳ, масхарабозлик кўпган нақадар,
Ўқлов деб ёпишар ҳамма қаламга.
Қаранг, бешикдаги гўдакка қадар,
Бугун шоир-шоир ўйнайди ҳамма.

* * *

Нега булар бунча шовқинга ўчдир?
Нега? Нега булар бунча бақирок?
Аmmo сахро каби қалби бўм-бўшдир,
Манглаймас, саробдан толе яркирок.

Куриган дарахтдек қовжираб сўнган
Дунёқараш деган илоҳ эҳсони.
Кўзларида меҳр томчиси тўнган,
Ичига жойламиш улкан юҳони.

Нонуштаси зулмат, ичгани зардоб,
Қўнглингнинг қилига теккани -теккан.
Ўзиникин эмас, қоғозга ўраб
Ўзгалар ҳасратин чеккани-чеккан.

Гарчи Олимп эмас, қўлида ўт йўқ,
Ҳар жойга ўт қўймоқ шавқида жунун.
Ўтинин ёқмоққа тополмасдан чўғ,
Куёшни келтирар тутатқи учун.

ТАВБА

Ёлвормайман, севгилим, кечир,
Таяммумга муҳтож чоғи Ишк.
Мендан бугун, о, ҳамма чўчир,
Бекинади, атроф ҳам очик.

Иш тутмангиз экан таваккал,
Кўрсатаркан ҳар не-да кучин.
Кечир, гулим, худодан аввал,
Сени суюб қўйганим учун.

АДАБИЁТ

Бу даргоҳ мезбони бўлмоқ кийиндир,
Офтобни илмоқ шарт Сўзнинг тоқига.
Санъат фариштасин нечалар, ахир,
Бекитмоқ бўлдилар кир пайпоғига.

Бунда Тангри ҳакам, ашъор битган ҳар
Меҳмонин сийлаб-да, кузатар беғам.
Хон сийлови бекор, У ўзи топар
Меҳмон орасидан мезбонини ҳам.

23.09.2010 йил

ЗИЁФАТДА

Очиқ дастурхонда мухайё эрур,
Булбулнинг тилидан бўлак ҳар неъмат.
Зиёфат соҳиби нукул мақтанур:
–Манов хорижники – нўхатли салат.

Папая дарахтин меваси – қовун
Дармондори эрур хасталар учун.
Бунисини дейсиз кўпирган совун –
Ананас шарбати тозалар ичинг.

Олабарон эти хўп тансиқ таом,
Суғурнинг ёғидан бўлган неъмат бу!
Зиёфатдан кейин тамшаниб, ошнам,
Таом мақтовидан улашди улгу.

Гўё ер ўқидан кетгандай чиқиб,
Вазнсизлик ичра бўлиб-да адо.
Чўғ ютгандай дедим базўр бўғриқиб:
–Бу ерда ҳаво йўқ, келтиринг ҳаво!

24.09.2010 йил

* * *

Ҳар кимнинг оғзидан гапини олиб,
Ҳар жойда лоф ургунг адоват ташиб.
Гордан адашмаган одам-да, мағлуб,
Кенг, ёруғ кўчада қолгай адашиб.

Ошкора ҳеч зотга қилмайдирсан қасд,
Чумолин шер қилур зорлансанг ноланг.
Ота боласидан шубҳаланар рост,
Она-ку, боласин деёлмас, болам.

Осмон ҳам кафтини узади ердан,
Ҳар недан ўчади турфа бўёғи.
Гўдакдай жавдираб қарайди мулзам,
Дунё ҳам йўқотиб ямоқ пайпоғин.

Шунчалар бадмастсан, яқинлашсанг, бас,
Қозоннинг қопқоғи қанотсиз учгай.
Мабодо иғвонгни айласа ҳавас,
Ҳатто куёшнинг ҳам чироғи ўчгай.

25.09.2010 йил

УЗР

На Амир Темурман, на Жалолиддин,
На кафтимда элтдим Хоразмга чўғ.
Маҳлиё этмади бирон ўзга дин,
Ҳатто ағёримга ўқталмадим тиф.

Огаҳий этагин тутган миробман,
Ободлиғ хунарин бўлдим вориси.
Ҳаёт китобида ёзиқсиз бобман,
Тириклик номуси – Ҳақнинг қомуси.

Кўнгил саҳросига Жайхундай оқдим,
Сув етмаган жойни обод қилгай Сўз.
Оқсаройдан туриб аркингга боқдим,
У ёқдан боқарди мен каби Мунис.

Менинг оҳим қолган кўхна Хивада,
Чироқ ёққан билан аритмас маъбуд*.
Ҳасратингни битмиш боқий шевада,
Кўҳи Қофни туйиб келида Маҳмуд.**

Этигим ечмадим сув кўрмай бир кур,
Тошини термадим бунда ҳар кимни.
Бир бор кўролмадим, Хоразм, кечир,
Шоиринг Матназар Абдулҳакимни.

**"Авесто"даги маъбудларга ишора*

***Паҳлавон Маҳмуд назарда тугиляпти*

27.09.2010 йил

ҚАСАМЁД

Гоҳо чапанман, гоҳида хушнуд,
Эски яктагимни юрибман судраб.
Эркнинг қаршисида борлигим унут,
Эрксизлик дайрида тураман мудраб.

Лафзимда лафзсизлик кўрсатса ўйин,
Виждонни оқ қилай, мен талоқ айтай.
Майли, уйим бўлсин дўзахнинг уйи,
Уйқумда яшайин хушимга қайтмай.

Оёқлар остида ётай кесакдай,
Кафтимга олай деб чикмасин ғамхўр.
Ер-чи, эркин нафас олгай гўдакдай,
Камайса дунёда битта қасамхўр.

10.10. 2011 йил

ОЛОМОН

Бошингни силайди аввалига жим,
Тўнингни чангини қоқиб кўяр сўнг.
Шаппатлар юзингга секин, мулойим,
Оқ йўл тилар ишинг келсин дея ўнг.

Мен энди ҳурман деб, кетсанг йўлингдан.
Бир ташвиш юкини елкангга ортар.
Оёғинг кўйворса, тортар кўлингдан,
Кўлингни кўйворса, оёқдан тортар.

28.09.2010 йил

ЖАВОБ

Ишқибоз эмасман ўзга нағмага,
Ҳар ким ноғорасин қокмасман асло.
Дарёга қўшилиб денгиз оқмаган,
Қулаб тушганда ҳам кўлмакка само.

Балки, тенгдошдирман бобо Қуёшга,
Балки, тупроғимдан пайдо бўлган Ер.
Муҳаббат ишонмас нола, кўз ёшга,
Сохта садоқатга дўст тутинмас шеър.

Каломи бошқалар бизга дўст бўлмас,
Бизга дўст бўлолмас ваъдаси ёлғон.
Ўзининг бошини сиололмаган кас,
Ўзганинг бошини сиололмас ҳеч он.

30.09.2010 йил.

ЮПАНЧ

Чиданг биров, оз колди чиданг,
Узилса, бир томир узилар.
Биласиз-ку, вақт келганда танг,
Йўғон нарса баттар чўзилар.

Бирор нарса демокчимисиз,
Ўзингиздан сир тутинг уни.
Этикдўз ё ямоқчимисиз,
Тилга санчинг игна учини.

Кимсиз деса, туғилмаганман,
Ҳали ерда яшамайман денг.
Ерда яшаш этилгандир ман
Фариштага, осмон эса кенг.

7.10. 2011 йил

ЎЖАРЛИК

Очилмаган кўриқ эрур юрагим,
Ҳали тушмагандир харитангизга.
Сизга бўлмаса-да, гарчи керагим,
Оломон ичида ташлангум кўзга.

Чунки айтар сўзни айтган саркашман,
Нигоҳ ели билан ўчиргум шамни.
Оёқ-қўлим боғлаб кудукқа ташланг,
Кўзимни юмиб ҳам топгум қибламни.

Ҳали бу ҳазилим, чинимдир мубҳам,
Тутинган ўғлиман Эркнинг ҳайтовур.
Умрим поёнида чекмасман алам,
Ёлғонга ўзимни сотмадим, ахир.

7.10. 2011 йил

ҚИШ ЎРТАСИДА

Қиш уйқуси ичра туш кўрар ўлкам,
Оқлик сесканади қор шарпасидан.
Яланғоч дарахтлар боқади ўктам,
Оппоқ сукунатнинг унсиз сасидан.

Қуёш пайпоғини йўқотиб, ана,
Чўккида совуқ еб жунжикар бетин.
Еру кўк яхмалак–борлик бегона,
Гўёки ҳаво ҳам аёзга тутқун.

Қуш сояси музлаб узилиб тушар,
Оқлик панжасида ғимирлар шуъла.
Муюлишда эса силкиниб аста
Уфққа ўрмалар йўл кула-кула...

25.01.2011 йил

ЭВРИЛИШ

Бобо набирага деди кулимсиб:
–Ажойиб замон-да сенинг замонинг.
Бир пайтлар кочардик тўсиқлар оша,
Мабодо эшитсак, номин Худонинг.

Худонг менман, деса таниш кар даҳрий,
Худонинг қулоғи кар экан дердик.
Бош билан юрдик, ҳа, оёқ осмонда,
Қудратдан мосуво қари бир шердек.

Шарқ қайта очганда дарвозасини,
Худони танидик, кетди қиш заҳри.
Мен-ку, муслим бўлдим, бўлганим шулдир,
Хатибмиш қайдадир ўша кар даҳрий.

5.10. 2010 йил

НИҚОБ БАЗМИ

Ҳамма ниқоб кийган – ниқоблар сайли,
Ҳали чошгоҳ бўлмаи қизгин паллада.
Зебра йўртиб борар, лапанглар айик,
Сичкон каламушга ўқир баллада.

Шокол тортиб олиб кундузнинг хумин,
Чиптасига ютуқ чиққандай шодмон.
Тулки юлиб қочар шайгоннинг думин,
Кўр шерни масхара қилади куён.

Бир четда бўрига: –Сенсан муттаҳам,
Дея шохин ниқтаб кўчқор урар дўк.
Томоша кўрсатур томошабин ҳам,
Улар орасида фақат одам йўк.

4.10.2010 йил

AP3

Ётган кўйи унда дод солар қашшок:
–Ғариблик қозонин токай осаман.
Бир умр тердим-ку даладан машок,
Топганим ун бўлмас, чўпдай озаман.

Бой ерга бош уриб жаврайди бунда:
–Қорун бойлигидан бойлигим сероб.
Ҳар юлдуз ўғридай кўринар тунда,
Еганим ботмайди, бўлдим-ку хароб.

4.10.2010йил

ТАҚДИР

Эрта улғайишдан кўрқар кўзичоқ,
Чўчийди хуркович хўтик ҳам бешак.
Албатта, бирини кутади пичоқ,
Бири оғир юкни кўтармоқ керак.

Улғайишдан кўрқар хатто одам ҳам,
Ҳаёт – ғор, сафарбар қилгай беҳукм.
Ё бордир, ё йўқдир, ўзидан бошқа
Ғордан қайтишини кутмайди ҳеч ким.

6.10. 2011 йил

* * *

Ҳеч кимга бермайман ўзимни, дўстим,
Кимнинг газагига малҳамман, илло
Мағзимдан нишон йўқ, ажратсанг пўстим,
Хира кўзгудирман, тундек бежило.

Ҳурликдан ишқсизлик ёрлиғин тутма,
То ҳазар қилмайин эркинлигимдан.
Менинг инсонлигим бир зум унутма,
Мустақилман демай турғунлигимдан.

Худо юпатоғмас баъзида қалбим,
Жунунлик шароби этганда сармаст.
Ўзимга ортиқлик қилганда дардим,
Сохта юпанчларинг хазондай абас.

Ғаним ахтармайман ўзимни суйиб,
Бобомерос эмас худбинлик, риё.
Яшарман борлиқни эркимга йўйиб,
Бегона эмасман ўзимга асло.

* * *

Лаънатлайди ёзигини у,
Ётсираб-да дунёга боқар.
Макон тутмай қўналғасини,
Мусофирлик ёрлигин тақар.

Аёлини кучгиси келмас,
Болаларин силамас бошин.
Ҳамма кулганда ҳам у кулмас,
Йиғламайди тўзиб-да лошин.

Азиз дўстга ёрмайди дилин,
Айтса, сувга дардин айтади.
Яширади куёшдан ўзин,
Ярим тунда уйга қайтади.

О, одамзот, кексайган чоғи,
Ишқ найини чалмагин асло.
Мавҳ этганда севгининг доғи,
Еру кўқдан топмайсан маъво.

ШОИР ДУОСИ

*Улуғларни улуғласанг улуғланарсан, халқим
Р. Тҳакур*

–Бу воҳани кўклам четлаб келармиш,
Қиши саратондир, ёзи қаҳратон.
Сув теккан экини дарров сўлармиш,
Дарё қирғоғида ўтлар заъфарон.

Десам, дер оқсоқол уф тортиб оғир:
–Улуғ шоирини тошлаган авом.
Лаънату қарғишга йўлиқиб, ахир,
Аллоҳдан ажрини олган батамом.

–Сахро ўртасида бу жаннат нечун?
Бир томчи сув тушса, кумда унар гул.
Боғида кўрарсиз турфа юрт қушин,
Ернинг киндигида яшар гўё эл.

Десам, дер оқсоқол шодумон боқиб:
–Дуога қўл очган энг улуғ шоир.
Совқотсанг, исингунг қорини ёқиб,
Чўлласанг, қумини сувдайин симир.

6.10.2010 йил

ДЕҲҚОН УХЛАГАНДА

Уйқусини бузманг, ухласин жилла,
Қор остида ер ҳам пинакка кетган.
Давом этаётир уч ойлик чилла,
Ҳаво ҳам совуқдан нафасин ютган.

Дарахтлар жим, халал бермаслик учун
Баргларини тўккан кузда – яланғоч.
Чурқ этиб қўймай деб, бўғотда уйин
Аллақачон ташлаб кетган қалдирғоч.

Аёли ўрнида ой юзин силар,
Ярим тунда титроқ нурлари билан.
Аччиқ ел сочидан бетин торткилар
Муздайин кўринмас кўллари билан.

Мана, жилмаймоқда уйқу ичра у,
Тушида даласи ёнади шамдай.
Келинг, халал берманг, қишнинг чилласи,
Майлига, ухласин у ҳам одамдай.

1989 йил

УМР

Яшашингга кўп халал бердим,
Гап очасан истар-истамас.
Кимнинг гулзорида гул тердим,
Ўз гулимга сўндими ҳавас.

Ҳаётим ҳам бировникидай,
Етаклайди ўзга бир қисмат.
Бахт дегани ё бир қултум май,
Ё офтобда сўнган фароғат.

Ана, қуёш – қийматсиз чақа,
Кўлмак ичра ётибди бўкиб.
Хонишига хуш кўрмай бақа,
Панжасига олгандир тугиб.

Яша, ўзинг хоҳлаганингдай,
Хоҳиш –Эркнинг энагасидир.
Ўз ҳаётинг ҳар недан ўнғай,
Умр – гадо садақасидир.

ОВУНЧОҚ

Инсон таъби қизик, овунмоқ учун,
Ким чуқур қазийди, ит етаклар ким.
Қурбақа оғзига тош солиб, кейин
Уни сакратмакка ишқибоз қўшним.

Танга экиб гўл кас пул илинжида
Эгат тортар шундоқ томорқасига.
Чириган тангага бўлганда эга
Тепар дуч келганни олд-орқасига.

Недандир ва яна излайди юпанч,
Хохлайди недандир қувонмоғини.
Гўё дейсиз инсон болалигидан
Ўғирлатиб қўйган овунчоғини.

ҲАЙКАЛ СЎЗИ

Ҳали севмоқ учун қудрат етарли,
Тошдан бўса олсам гулга айланар.
Қувват бор, бургутдек учгали ҳали,
Куф десам парвозга ер ҳам шайланар.

Им қоқай, албатта, ўзанин ташлаб,
Им қоққаним томон оқади дарё.
Ортимдан тоғларни бораман бошлаб,
Зилдай қадамидан жаранглар само.

Валекин товоним узолмам ердан,
Ҳозирча ҳайкалман, тоғ каби зилман.
Эрта хузурингга пешвоз чиқурман,
Албат, Эрким қайтган куни таътилдан.

ОЛИСДАН БОҚ...

Олисдан боқ, денгиз кўлмакка ўхшар,
Кушларсиз мозорни эслатар чорбоғ.
Дарё оқ илондай жимжит ўрмалар,
Олисдан... соянгча кўринмайди тоғ.

Чумоли сўқмоғин ёдга солар йўл,
Тутам машъаладир ўрмонни ёксанг.
Кўлдай узанади узанса дарахт,
Ҳамма нарса кичик... олисдан боқсанг.

15. 12. 2011 йил

* * *

Эсламай дейман-у, эслагим келар,
Эсламасам, қалбни ўртаверар ғам.
Эсласам, борлиғим ёришиб кетар,
Тилида қуёшни куйдиради шам.

Ёди шавқи аро ёнганимда бот,
Кимдир уй эшигин чертгандай бўлар.
Қалбимга қуйилар самовий баёт,
Гултувакда гул ҳам олланиб кулар.

Эсламаслик–ўлим, эсламай нечун,
Зулфингда куфрлик кўрсатади бўй.
Бир тунда киприк ҳам оқариши чин..
О, мени кўчага қувиб ҳайдар Уй.

АДВОКАТ РАНЖИ

Устунга суянма, қоғозга суян,
Ҳужжат деганлари тирик гувоҳдир.
Синса синар, лекин эгилмас чўян,
Ёлғон гувоҳлик бу – оғир гуноҳдир.

Отанга суянма, бўлолмас тиргак,
Орсизликни асло қилмадим татбиқ.
Вужудни тик тутган, устухон, суяк,
Қоғознинг суяги чўяндан қаттиқ.

6.10.2010 йил

БАҲОР

Тўлғоқ тутиб тош қимирлади,
Секин елка учирди тоғлар.
Ер сасидан Кўк жимирлади,
Йўлга чиқди отланиб йўллар.

Ялов тутди ҳар яшил оғоч,
Кўклам билан сулҳ тузгали.
Тоғлар қўлин чўзади, қийғоч –
Қуёшни гул каби узгали.

БУЗРУКНИНГ КУЗИ

(Г.Маркеснинг шу номли асарини ўқиб)

Кимсасиз оролда яшайди, мана,
Кувғинди ҳукмдор, тишлам нонга зор.
Хоҳласа, қумлоқда судрайди чана,
Хоҳласа, ўйинга тушгай телбавор.

Гулхан ёқмоқ учун ўтин теради,
Энди ўзи ювар кир қўйлак, шимин.
Ноннинг ушоғини қушга беради,
Дўнглик жойга тахтлар мозорин чимин.

Ўзига гўр қазиб, очади лаҳад,
Курган сағанаси бошпанасидир.
У ернинг остида тинч ухлар фақат,
Тириклик завқидан қилади ҳузур.

Ўтмишин эслашдан қўрқади жуда,
Чангакка чандиган хотирасини.
Мангуликнинг орзу ва нағмасида
Шамолга чизади умри расмини.

Хивич отга миниб қийқиради бот,
Подшо-чўпон ўйнар у ўзи билан.
Атрофга боққанда, боқади, ҳайҳот,
Марҳумнинг нигоҳсиз кўр кўзи билан.

Ўгай қисматини овулар ёлғиз,
Англаб шонли оннинг олислигини.
Нафратдан бўғриқиб, қилади "кўз-кўз"

Худо ва ўзининг ёлғизлигини.

11.10.2011 йил

* * *

Бугун ортиқчаман ўзимга, илло
Кўнгилга таскиндир на шон, на шараф.
Жиғимга тегмоқчи бўлгандай гўё
Турткилай бошлайди мени тўрт тараф.

Осмонга қарашга топмайман журъат,
Ердан ҳам юзимни ўгирганман, бас.
Ахир, мени кутмас бирорта бекат,
Ҳеч ким ҳузуримга югуриб чиқмас.

Кетаман! Қаёққа? – манзил ноаён,
Бир нуқтада қимир этмай учяпман.
Бирор сўз айтмакдан маҳрумман бу он,
Шам каби ўт ютиб порлаб ўчяпман.

ОТАМ ЎГИТИ

Ўзингни ҳеч ташлаб қўймагил, болам,
Йилини йўқотар бир кун кечиккан.
Йўл очиб, денгизга сув келтирса ҳам,
Не наф қумга гулни қадаган билан.

Осмон қалқиб тушар тош озоридан,
Беҳуда отилса майсага томон.
Шоҳни излаб топган қул бозоридан,
Ўғил отасига тўлагач товон.

Қуш тилида гапир, боғ тўлса зоғга,
Майли, ўз лаҳжангни тушунма бир бор.
Таёқ отган билан сарбаланд тоғга,
Ларзонга тушмайди қоялар зинҳор.

Менку яшадим-а, ўзимдан ортмай,
Кўзгумни топмакка улгурмадим ҳам.
Ҳар ким аравасин ҳар ёнга тортмай,
Ўзингдан кечикиб яшама, болам.

7.02.2012 йил

ДАЪВО

Шунчалар кўрсманми мен саркаш шоир,
Чиқиша олмайман шеърларим билан.
Яна инжиқ чолдек этак ўгириб,
У боғдан келганда, тоғдан келаман.

Танҳо ўқувчиси эмишман ўзим,
Ҳали ҳам қўймабди синов баҳосин.
Эллик йилдан буён билмайман тўзим,
Тошимни эзармиш илҳом даҳоси.

–Улғайишдан қолган, – ачинди дўхтир, –
Балки ақл кирар юзга тўлганда.
–Бу қандай мўъжиза! – хайратда мухбир. –
Шоир бўлиш мумкин фақат ўлганда.

8.02.2012 йил

КЕЧ КУЗ

Кул тўла кулдонни эслатар Осмон,
Бугун кўролгандай тушин ўнгини.
Ер тебраниб кетар бир тўлкинсимон,
Тинглаб турналарнинг қайтиш мунгини.

Ватан соғинчига ўхшайди бу мунг,
Ватан овозини эслатар кўпроқ.
Уйидан бир қадам нари жилмаган,
Бирор кимса борки, тушунмас, бироқ.

Мудроқ далаларнинг маҳзунлиги-ю,
Совуқ урган гулнинг қуришган лаби,
Дарёнинг қорайиб оқиши... бари
Юзимга урилар шапалоқ каби.

7. 02. 2012 йил

РОЗ

–Мендан кейин қолманг, –чолини авраб
Киртайган кўзини уқалар кампир. –
У кунгидай энди қуриб кенг давра
Гап-гаштак қилмаймиз, сафимиз камдир.

–Ҳаёт– жабдуқсиз от, асов ва ўзғир, –
Чол қошин учирди. –Эгарга қўниб
Бехуда қистасанг умринг ҳам тўзғир,
Аммо яшамадим борлиғим тўниб.

Ҳар банда дорига осилмадим ҳеч,
Итини етаклаб санамадим кун.
Қайтсам, ўз уйимга қайтдим ҳар кун кеч,
Аллоҳга минг шукр, яратгани -чун.

Чол жилмайди тишсиз оғзин сал очиб,
Кампирин кўзидан томчи узилди.
Наздида, тушунгач чолин розини,
Уй ичи кенгайиб, девор чўзилди.

8.02. 2012 йил

НАВОИЙ

Худонинг ердаги улуғ тилмочи
Улкан хонақоҳда ўлтирар ёлғиз.
Дунё ҳам кўрмаган хали юз очиб,
Бундай ёлғизликнинг султонин ҳаргиз.

Сўзин шивиридан қорайган гавҳар
Уваланиб кетар ҳурлигидан боз.
Ҳаёт– ишқдир деб у қўйгач сарлавҳа,
Тоғлар қанот боғлаб қилади парвоз.

Озодликка чиққан маҳбусдай, ё Рабб,
Қуёш тўйиб ҳидлар осмон кўксини.
Боладек жилмаяр ва унга қараб
Кечирди ўзининг ёлғизлигини.

* * *

Мендан бошқа сизни ҳеч ким тергамас,
Тергашдан чўчийди ҳатто онангиз.
Қўзғу қаршисида бегонамиз, бас,
Худонинг олдида, лек ягонамиз.

Ўзагимиз ишқдан яралган азал,
Икков икки боғда ўсамиз лекин.
Наҳот қисматимиз ечилмас масал,
Бир боғда кезмаймиз дарахтдек эркин.

Шунча тергаганим етади, етар,
Осмонга тиргович на ҳожат, эркам.
Қумнинг орасида баъзан тоғ йитар,
Заррада йитади баъзида Ер ҳам.

6.10. 2011 йил

ЯНГИ РИВОЯТ

Асло, сенгаям шох чиқибди деманг,
Ярашибди бу хол деб қўйсангиз, бас.
Дўстингиз бу холдан қолсин хангу манг,
Ҳатто ҳадигида барқ урсин ҳавас.

Подшонинг шохи бор – бу эски матал,
Қўмилиб кетгандир қудуқлар билан.
Ўтмаган кун учун тўламанг бадал,
Ўтган кунингизни севолсангиз –шаън.

Қараманг оламга ойна ортидан,
Лоладан қон ҳидин туйгайсиз бешак.
Кун келса, тушгайдир ҳамма отидан,
Шохни синдирмоққа ҳожат йўқ, демак.

* * *

Қиш чўзилди, қор ёғар ҳар кун,
Зериктирди оппоқ манзара.
Тинсиз қоқар осмон этагин,
Ясамоқчи қордан панжара.

Кўзи тиниб кетар қуёшнинг,
Қор тинганда ташласа нигоҳ.
Етакка ол, шамол –бебошни,
Елолмайди музласа ногоҳ.

Сен хаёлкаш, куласан масъум,
Қолганингдек қутулиб дордан.
Чулғагандай шаффоф табассум,
Қуёш ҳидин туясан қордан.

15.02.2012 йил

МАНЗАРА

Сув музлабди, сатилдаги сув,
Чийиллайди тонгги изғирик.
Шох-шаббалар орасида жим
Тутатади қуёш исирик.

Дарахтлар ҳам оқ момиқ ичра
Қўнишади совуқда қотиб.
Қор остига беркинган кўча
Ўз изини қўйган йўқотиб.

Ҳамма олиб кетгандай бошин
Кезинади жимлик шарпаси.
Деразада эса қуёшнинг
Ялтирайди қонли бўсаси.

СИНГАН КЎЗГУ АКСИ МАНЗАРАЛАРИ

ЗАВҚСИЗЛИК

Мабодо қалбингда завқ тўнса, йўлдош,
Ёнар қуртча шуъла ёғдирмас куёш.

Қора чақа каби ялтиллайди ой,
Қирғоғин йўқотиб югургилар сой.

Аччиқ айрон каби зардоб тутар бол,
Шамол эсноғида зохирдир малол.

Минг бир қилиғидан уялиб аё,
Шайтон мусулмонлик қилгайдир даъво.

Деворнинг сувоғи кўчур нам тегмай,
Ҳамма ҳосил кутур бир уруғ экмай.

Юлдузларга қара, қорашол ўраб,
Сенга аза очур, тириксан, ё Рабб!

Завқдан бенасибсан – яшнамагайсан,
Замину самода яшамагайсан.

23.08. 2012 йил

ЖАББОР ОВЧИ ҲИКОЯСИ

Тошлоқ газа бўйлаб борардим яёв,
Тушимга кирмаган эди шу кун ов.

Елкамда на милтик, қўлда на тузоқ,
Фақат туюларди яқиним узоқ.

Олистан уфурар корнинг нафаси,
Теварақда янграр қушларнинг саси.

Оқ қоплондай ётар тоғлар чўзилиб,
Хув қоя, аксирсанг, кетур узилиб.

Табиат онамдай эркалаган чоғ,
Пойимда қикирлаб югурар сўқмоқ.

Лангарсой сув отиб ўйнарди хуррам,
Гижинг тойчоқ дейсиз, ёқимли бирам.

Худо қизғандими гўзалликни ё,
Бир тулки қаршимда бўлди-ку пайдо.

Кутурган ит каби бостириб келар,
На ҳайиқиш, на-да кўркувни билар.

Қалбим қор кўчгандай тўзонга ботди,
Ёвуз куч кўзимда қаҳқаҳа отди.

–Тулки, кутургансан, яқинлашма, кет,
Соянг ҳам кўрсатмай, қаршимдан тез йит!

Деган чоғ биламан, тулки ғингшинди,
Гўё огохликка чорлади мени.

Ит каби ирилаб ташланмади, лек
Кўмак ўтингандай боқарди бекек.

Кет десам кетмади, ортди қўрқувим,
Бандаи ожизман тош билан урдим.

Кўзим юмиб очсам, қаршимда бежон
Ётар эди тулки, тумшуқ-боши қон.

Тулкининг териси этидан қиммат,
Пичоқ топиб келиб шилдим беҳасрат.

Кейин-чи, суғуриб олдим мен секин
Бўғзига санчилган жайранинг сихин.

Англадим жайра-ла жанг қилганини
Ва шўрлик тулкининг енгилганини.

Кўлим қалтирарди, қочиб кўздан нур,
Еру кўк чирпираб, кумдай сочилур.

Менинг овчилигим таниб жонивор,
Кўмак ўтинишга чоғланган бир бор.

Шу-шу овчиликни бас қилдим, укам,
Энди тик боқолмам еру кўкка ҳам.

28.08. 2012 йил

КҮНГИЛ ОДАМИ

Тушимга киради бобом дамодам,
Олис кенгликлардан боқиб бокарам.

Узилган киприкдай учади ҳуш ҳам,
Дорилфунун эрур аслида, туш ҳам.

Мен сабоқ ўқийман сокин шивирдан
Ва воқиф бўламан пинҳона сирдан.

–Болам, фалокатдан ўзни эт огоҳ,
Дарёга тўғондир тоғ кўчса ногоҳ.

Ер остида қолса, тош ҳам бўғриқар,
Булоқ шўрланади кўз очмаса гар.

Тирикликнинг ўзи энг улуг неъмат,
Мигти жонзотга-да бағишлар қудрат.

Дардсизлик хазондай тўзғидими, бас,
Тандан дард арийди, кўнгилдан эмас.

Дардсизлик ўлатдир, қалб зорга тўлар,
Ёлғон улуғланган жойда дард ўлар.

Аммо тиригида ўлганлар ёмон,
Уларнинг озиғи тухмат ва бўҳтон.

Миш-миш тугунчасин илолдингми гар,
Эйфель минорига ўрмалаб чиқар.

Тобутни қизғанур одамдан одам,
Бахилнинг тўнани кияди ҳотам.

Ваъдадан лоф уриб мутангдай беун,
Фил туғиб беради минг битта чибин.

Пуфланган шар мисол учиб-да енгил,
Эчкининг шохига илингуси ер.

Қиёмат кўлганда тўр кияр маъво,
Қордан моғор ҳиди анқийди ҳатто.

Хурофоту бидъат жандаси аро
Ўзини бекитар ҳар бир фуқаро.

Шунда ҳам ростгўйлик амалинг бўлсин,
Ростгўйлик балодан асрайди ҳар кун.

Ҳеч кимса қушингни қувмас бесабаб,
Итингдан ҳуришни этмайди талаб.

Сўроқсиз боғингдан мевангни термас,
Кўнгил одамига Тангри панд бермас.

27.08.2012 йил

ҲАЗИЛ

Элликдан ошиб-да бўлмадинг одам,
Сенинг қилиғингдан уялар эл ҳам.

Кўй энди, ичмагил, анов сабилни,
Бетгачопар бўлма, эзмагил дилни.

Маймун қилиғидан ортиқ қилиғинг,
Ҳар кимга санчмагил дудама тиғинг.

Тилингда тошни от, энди бўл, тупроқ,
Мўйсафид чоғингда кераксан кўпроқ.

Сўзларингни тинглаб дейман мен: –Дўстим,
Доним сочилгандир, қолгандир пўстим.

Жунунлик қавмига эрурман доир,
Ақлин топган куни тугайди шоир.

30.10.2012 йил

РИЁ

Одам таъби қизик: ўзгарувчан гоҳ,
Даврон тескарига эврилса ногоҳ,

Ўтмишга тош отар асабий, тажанг,
Дейишар: –Эълонсиз кўрдик турфа жанг.

Бир култум сув учун тўладик товон,
Гаровга қўйилди умримиз ҳар он.

Гал келса, замоннинг битини тердик,
Сомон бизда қолди, донларни бердик.

Бошин силовмадик халқимизнинг, оҳ,
Уйқуда яшардик, бизда не гуноҳ?

Раҳминг келар шунда, асрайсан шафқат,
Қил устида юрар бундайлар фақат.

Шулар-ку итига сут-қаймоқ тутган,
Оёғин тагига шакар-ун сепган.

Қилвирлик бобида шайтонга устоз,
Бир тукига тегсанг мулойим, мумтоз.

Асли ҳақ йўлида минг ўлган бошқа,
Отилган бошқадир, осилган бошқа.

Бирор унвон билан сийлагин , шу зум
Очофат тулкидай ўйнатади дум.

Халқ кўксига тираб кўрнинг хассасин,
Шулар оқартмаган юртнинг косасин.

Даврон эврилдими, баҳона қатор,
Илондай пўст ташлаб турланар ғаддор.

Нечун тубанликнинг кўзлари тўртдир,
Мурувватнинг эса оёғи мўртдир.

Даврон чиллак отса, улар бош отар,
Баҳона ортидан Ҳаққа тош отар.

31.08. 2012 йил

ҚЎРҚОҚЛИК

Кимки қўрқоқ, сотқинликка тайёр ашё,
Сийратин ҳам, сувратин ҳам чулғайди риё.

Тарк этади, у аввало, ўзидан-ўзин,
Бечора кул оқ қилгандек номуссиз қизин.

Тор келганда отасига орқа ўгирар,
Аравасин тортолмаса, боласин урар.

Зийнатлашга уринади нодонлигин хўп,
Ахлоқига оро бермоқ важида яниб.

Ақлсизлик кадоқ бўлур қўрқокка ҳарчанд,
Телба тўфон йўлига-да ташлагандек банд.

Шул сабабки, мурувватми кутиб аслидан,
Чўчиб тушар ҳар қадамда ўз соясидан.

У ясама кўриқчидек ғўддайса-да гар,
На ўзини, на ўзгани кўриқлай олар.

4.09. 2012 йил

ҚИРҚҚИЗТЕПА АФСОНАСИ

Ҳар баҳорда бу тепага келаман,
Қирқ қизғалдоқ очилганин кўраман.

Сўник шамдай титраб-титраб сочгай нур.
Қуёш кўзин қамаштиргай, боқ, бир кур.

Оҳанг сузар барглардаги шабнамдан,
Қирқ қиз чиқур ер остидан – харамдан.

Зил уйқудан тўлғанади аста Кўк,
Рўмолини ёйганича тушар чўк.

Дунё шунда таҳоратга чоғланар,
Қуёш чатнаб муздай ўтда доғланар.

Руҳи афзо, кўнгли покка қирқ сулув
Юз очармиш, шабнамлардан сепиб сув.

Ҳузуримда қирқ қизларнинг сардори,
Кечмишидан сўйлар маҳзун, дил ёриб.

–Мовий маъво қучоғида яшардик,
Ел тегмаган чечаклардай яшнардик.

Қирқ кудукдан сув ичарди бутун эл,
Емак ерди бир қозондан ҳар кун эл.

Дашт қизларин чехрасида ой ўйнар,
Тўрғайлари чолғучидир, шўх куйлар.

Бу тепалик бўлган қизлар қўрғони,
Тонгу шомдан хушхон кечган ҳар они.

Қизгалдоқзор – олов гилам ловуллар,
Кенгликларда нур оқими шовуллар.

О, тўсатдан қора булут лашкари,
Бало тошин ёғдирди-ку биз сари.

Тўрт тарафдан ёғий келди бостириб,
Ёш-кексани дорга тортиб, остириб.

Майитларга тўлиб тошди қирқ кудук,
Кўк дудуғу кўз-да дудук, тил дудук.

Қон тегмаган хасу гиёҳ қолмади,
Кўк қоврилди, фақат бир ер ёнмади.

Қирқ қиз омон қолдик ёғий зулмидан,
Оёқ-қўлга осмади лек ғул-кишан.

Тепамизга келганида шум сарқор,
–Ой қизларни асраб қолдик,— дер сардор.

–Чўриликнинг чимматини ёпинглар,
Ҳар бирига учта йигит топинглар.

Ҳомиласи кимдан эрур билмасин,
Азоб чексин, қай гўшада бўлмасин.

Отасизлик иснодидан ҳар фарзанд,
Бир умрга онасига берсин панд.

Рад этдими, осилажак гар дорга,
Ёвуз саркор амр қилди сардорга.

Биз қирқ қизни ертўлага қамаб сўнг,
Базм қурди шум ёғийлар ярим тун.

Тепамизда катта туйнук кўринар,
Чуғурлашиб юлдузлар-чи суринар.

Ў, қонланган тангадайин ой сурранг,
Пичирлашга мажол топмай боқур ганг.

Майга бўкиб сардор келди тонг олди,
Ғам-қўрқувдан бизда ором йўқолди.

Шарму ҳаё, номус ҳаққи, хун ҳаққи,
Қўлимизда жим жон берди шум рақиб.

Ертўладан ел мисоли қўзғалдик,
Ташқарига секингина йўл олдик.

Хуриллашу ингроқ тутган ҳар ёқни,
Ой консираб қайрар эди пичокни.

Капалакдек сас-сабарсиз учдик биз,
Тиканзорни ялангоёқ кучдик биз.

О, ноходдан сезиб қолди ёғий ҳам,
Изимиздан от чопирди ўша дам.

Кўйлагимиз парча-парча юлинди,

Юз-кўзимиз тиканлардан тилинди.

Тонг ёнарди қонимизга бўялиб,
Юлдузлар ҳам бекинарди уялиб.

Учар эдик қонимизга қоришиб,
Баланд тепа сал кўринди ёришиб.

Қирқ қиз унга ёлворардик бетиним:
–Жон, тепажон, асра бизни, бўл, иним.

Бағрингни оч, биз яланғоч хурлармиз,
Топталса ор, ўлмай туриб ўлармиз.

Ошпоқ тўзон кўтарилди самога,
Биз айландик шунда унсиз садога.

От дупури элас-элас сузди жим,
Ҳам қий-чувни ер товуши узди жим.

Қирқ қизғалдоқ – қирқ қиз порлаб ҳар баҳор,
Тўкиламиз кенгликларга сочиб зор.

Омонликка чулғансин деб ҳар диёр,
Туну кунни ўтказамиз биз бедор.

Менга аста тутқазди-ю, туморин,
Гойиб бўлди қирқ қизларнинг сардори.

7.09. 2012 йил

НАФС

Сувсиз кудуқ тубидан чикди фарёд,
Бир отлиқ дарҳол тўхтаб, тинглади бот.

–Сув истаб бу кудуққа учдим ногоҳ,
Ўз нафсим жодусидан бўлмаи огоҳ.

Ким қутқазса, бу балодан жонимни,
Тутурман тилло тўла ҳамёнимни.

Чоҳга учган билар ер зиндонлигин,
Куёшнинг тутам нури арқонлигин.

Отликнинг кўзи ўйнаб, хушёр тортди,
Чилвирнинг бир учини пастга отди.

Тортар экан ожизни чилвир ила,
Кўз ўнгида тиллолар қилар жилва.

Ул кудуқ оғзига етганда, бас,
Отлиқ отин тўхтатиб, айлади ваъз.

–Ҳамёни чўз, қутулсанг қўлдан кетур,
Можаро ўлим сари жим элтур.

Ожиз-ку ҳамёнини чўзган заҳот,
Отлиқ юлқиб олиб, қичқирди шод.

Васваса морин дилдан қувган ҳамон,
Боқди қайрилиб ўлжаси томон.

–Тиллонинг меҳри иссиқ, хун ҳам истар,
Кўксимга санчилгуси, албат, ништар.

Шул тилло бўлмаганда қутқазардим,
Ортмас эди васваса-ю, ҳам дардим.

–Ҳимматинг мукофотга лойиқ бўлур,
Мардлигингни бутун халойиқ билур.

–Не қилай, мордан тилло айри эмас,
Таскину ҳиммат қаршисида хас.

Отлиқ ипни кесди шарт пичоқ тутиб,
Ҳам аламин, ҳам завқин ютиб.

Қудукнинг тубидан келди гулдурос,
Ожизни тирикликдин айлаб халос.

ИДДАО

Саратон чилласи рўзадор бир чол,
Чошгоҳ оғмай боқур қуёшга беҳол.

–Нафсимга ўт тушсин сахарда озроқ,
Тандиру яхнадан ебман бир товоқ.

Майиз, туршак, бодом, яна ҳалводан,
Бошим чикмаётир энди ғавғодан.

Аждаҳо ўт пуркар оғзимдан бешак,
Кечки ифторликка етмасам керак.

Қуёш-қу ўрнидан жилмайди ҳеч ҳам,
Менга ўхшаб рўза тутган-ов буям.

Яна қўр тўкади, ёниб йитмайди,
Бугун ботишига кўзим етмайди.

Чол ҳансираб ялар қовжироқ лабин,
Ошкора қуёшга қўйди талабин:

–Сен-қу ботасан-а, тошдай қотасан,
Лек мени ўлдириб, кейин ботасан.

11.09. 2012 йил

ОШИ ҲАЛОЛ

Ҳали-хануз қулоғимда жаранглар сассиз,
“Оши ҳалол, оши ҳалол” деган ёниқ сўз.

Подачилар кўчамиздан хуфтон ўтаркан,
Ким товоқда тансиқ таом, ким нон кўтарган.

Болаларнинг қий-чувидан ёқарди гулхан,
Тилло танга отиб, ўйнаб юлдузлар хушхон.

Ҳар бандани, янграганда “оши ҳалол” гох,
Ҳалолликдан ҳар сония этарди огоҳ.

Бу сўз бу кун қулоққа ҳеч чалинмай кўйди,
Башоратгўй банда буни иримга йўйди.

Йўлларини ўзгартдимиз таниш шамоллар,
Орамизда қолмади ё оши ҳалоллар.

САБОҚ

Турфа таомилу тамалга кўра,
Ҳаёт нималигин гўрковдан сўра.

Куёш замин узра ёймасидан тўр,
Қабристон оралар бамайлихотир.

Бир қабр қошида турди у узок:
–Менинг хаддим йўқдир, қилмайман сўрок.

Кутурган кўшпақдай чопдинг, эсимда,
Шафқатдан асар йўқ эди юзингда.

Отангинг ҳамёнин талаган ўзинг,
Хўжайин товонин ялаган ўзинг.

Туртиб ўтдинг йўлда учраган чолни,
Ҳамиша захарга тенг этдинг болни.

Гўрков жилар экан, ўрнидан маъюс,
Бир қабр ёнида тўхтаб дер: –Даъюс,

Еб-ичдинг онангинг ўлимлик пулин,
Бир чўпни олмоққа етмади қўлинг.

Ахлат қутисидан насибанг тердинг,
Марҳумдан фарқинг шу, бир емак ердинг.

Гўрков ўтди бошқа қабр ёнига,
Гўё ўт туташди хонумонига.

–Мард эркак хотинин кўчага қўймас,
Турфа баҳонани муҳитга йўймас.

Кўл-оёғинг шолмас, шолдан баттардинг,
Ҳар банда туфлисин артган латтайдинг.

Хотининг топганин ошаб яшадинг,
Ғунчаю гулингни ўтга ташладинг.

Гўрков ўзга қабр ёнига келди,
Кўзи хира тортди, чехраси сўлди.

–Пулга алиштирдинг номус-орингни,
Ҳар кимга курадинг қора қорингни.

Сўқирнинг чўнтагин қоқиб, уялмай,
Базму ишрат қилдинг, тағин ичиб май.

Ўлжангни ахтардинг оғил-қўрадан,
Мурдангни топишди охир ўрадан,

Бир қабр қошида енгил тортди у,
Дуога кўл чўзиб, ўйга ботди у.

–Яхшилар бор экан, Аллоҳга шукр,
Ўқи атрофида тинч айланур ер.

12. 09 2012 йил

БАХТИҶОРА

Бола отасига деди хотиржам:
–Нега мунча маҳзун анови одам.

Сочига оқ тушмай қадди эгикдир,
Кўзида бир тоғнинг тоши тугикдир.

Тешиктошдан омон ўтгандай худди,
Ота чуқур нафас олди ва деди:

–Босар-тусарини билмаган бу кас,
Санарди расулдан ўзин муқаддас.

Дами уч аждаҳо дамидан баланд,
Ота-онасига боқди нописанд.

Фалакни йиққандай ғолиб юрарди,
Чўнтагида ерни олиб юрарди.

Ранжирди оёғи ерга теккандан,
Куларди у халқнинг дардин чеккандан.

Ҳамма кўр бўлса-ю, унга тўқинса,
Роҳибдай тиз чўкиб тун-кун чўқинса.

Парилар бошидан сепса зебу зар,
Тош бўлса, у кимга ташласа назар.

Улуғлик тўнини кийса у фақат,
Дарёсидан эса оқса бол-шарбат.

Нафасидан олов боғласа киров,
Имидан, чўнг қоя қуласа дарров.

Ҳавойи истакда ёниб куну тун,
Ҳокондай боқарди дунёга у кун.

Тирноғин кирини сотиб пул қилди,
Ўзини ўзига тутқун – кул қилди.

Бойлиги соврилди хас каби қай кун,
Уввос торта-торта озди чўпдайин.

Ундан юз ўгирди дўсту қариндош,
Ёлғизлик домида ўзин этди лош.

Бугун унга ҳеч ким қиё боқмас, лек
Жонин кўмоч этар аламзадалик.

Бирров назар солса умрин йўлига,
Хас ҳам илашмади унинг қўлига.

Хотини суйиниб бўса тутмаган,
Йўлига кўз тикиб, интиқ кутмаган.

Отам деб айтишга бормайин тили,
Ундан ҳазар қилган қизи-ю ўғли.

У шундай ёлғизки, нафратга бўккан,
Муҳаббат кўзига тош бўлиб чўккан.

Шайгон ҳам ачинар унинг холига,
Худди куйингандай арзон молига.

Ўзга остонага кўйгандек қадам,
Ётсираб қарайди ўз уйига ҳам.

Ўзини ўзидан бадарға қилган,
Ҳар қандай кавакни бошпана билган.

Ана, кетиб борар бош эгик, нолон,
Қайга ҳам йўл олсин, манзил ноаён.

Жандадек судралар беихтиёр ул,
Енгидан тортмакка ор қилади ел.

Бадгўй ўйлар уни забтига олган,
Ўлмасдан ўлиги кўчада қолган.

СИР

Баъзи бир қўйчивон бўридан баттар,
Сурувига қўйинг қўшилса агар,

Сўраб-суриштирамай тамғалаб қўйгай,
Эн*и биздандир деб даъво ҳам қилгай.

Сенинг ўзмирилигинг баҳоси бир чўп,
Кутулиб бўлибсан, демай кўр-чи хўп.

Мабодо сурувинг қўшилса борми,
Ўзингни ос, кўрсанг дарахтми, дорми.

Яшамакни истаб қолдингми бу пайт,
Туяни кўрсанг ҳам, кўрмадим деб айт.

Танимаганга ол, сурувинг таниб,
Шунда юрмайдирсан ёниб, ўртаниб.

Қўйларим бир-бирин еб қўйибди де,
Фалакнинг ишига йўяқол буни.

Ёлғиз тасалли шул: қулоқ солгил бир,
Одамзод умри ҳам байт-ул-ҳазандир.**

Магар ҳис этмасанг ўзингни одам,
Ҳеч кимга айтмагил кимлигингни ҳам.

** чорва моли қулоғига қўйиладиган белги*

*** қайғу уйи*

20.09.2012 йил

СИЙЛОВ

Меровни сийласанг балли, балли деб,
Ёзиқ дастурхонни ўтгайдир босиб,

Этигини ечмай уйинг тўрига,
Не суд қарғасанг, ғишт қалаб гўрига.

Бир пулга қимматдир сийловинг шунда,
Уятдан ер чизиб қолгунгдир бунда.

Жон дўстинг ишини битирмасанг гар,
Дўппи кийгизганин юзингга солар.

Мурувват сийлови тушгайдир қиммат,
Бошингни эгадур гинали ҳиммат.

Ваъзхон ваъз ўқувди, алқамовдим, у:
–Бир отим нос мендан қарзсиз деди.

Таниш тужжор иши судга тушди-ку,
Қозилик хунарим йўқ десам деди:

–Чиял бозорида ўн йил бурун мен
Яхна едирувдим, бурнингдан чиқсин.

–Ўғлимни жойлаб қўй дорилфунунга,
Деди кишлоқдошим. – Яра бир кунга.

Рад этсам деди у: –Ҳов Наврўз куни,
Бекор ёпибман-а елкангга тўнни.

Одобли бола бўл, майлими, десам,
Хўрозқанд тутганин айтди неварам.

Миннатли сийловдан толиқдим рости,
Бағрига яширса, қани ер ости.

–Ер устида, –деди кадрдон ошнам, –
Миннатли сийловдир тирик юрмоқ ҳам.

21.09.2012 йил

* * *

Умримда рўй берди узоқ танаффус,
Лек ўтган умримдан қилмайман афсус.

Келдинг, кутилмаган меҳмон сингари,
Нечун танимовдим сени илгари.

Худди қароқчига таланган тужжор,
Жонин қутқаргандай балодан бир бор.

Қалбим тутқунлигин унутдим шу он,
Илк бора борлиққа тикилдим шодмон.

Орзумнинг гулини хидладим тўйиб,
Дўстимдай қутладим ўзимни суйиб.

Мен узоқ яшабман ўзимдан нари,
Ёт қўшга қўш қўшган қўшчи сингари.

Таъмасиз боқдинг-ку, онамдай тўзиб,
Гўё тоғни ердан мен олдим узиб.

Ўткир нигоҳингда ишққа чанқоқлик
Ҳамда акс этарди бахтингда тоқлик.

Бир умр ҳаётдан норизо одам,
Мангулик завқини туйдим ўша дам.

21.09.2012 йил

ТУТҚУНЛИҚДА

–Тўки тўкилсаям шер, барибир, шер,
Оёғинг остида кўзғалади ер,

Кўкқисдан туркига кўзинг тушган дам,
Бир паноҳ истайсан ойдан боқиб хам.

Олис Африқодан ўқирган чоғи,
Шимолда кўчади музликлар тоғи.

Шерни ўргатолсанг қамчига магар,
Ундан узоқ тургил, даф бўлгай хатар.

Жўмард-да, қарамас бир у ён-бу ён, –
Тулкига деганда ҳиринглаб қуён.

–Қафасдаги шер-ку, ҳаммага кулги,
Мувадақдан* баттар, – дер эмиш тулки. –

Кеча саломига алиқ олмадим,
Нимадир деди-ёв, қулоқ солмадим.

Наки шер, балки фил бўлсаям, ука,
Ожиздан ожиздир тутқунлигида.

**мувадақ – қўл оёғидан ажралган(шевада)*

25.09. 2012 йил

* * *

Мени бироз ая, севинай, эй ёр,
Севинч нималигин англайин бир бор.

Бошимни силашга ўрганмаган кўл,
Тош билан сийлашга улгурди нукул.

Қаршингда сулҳ тузмоқ учун (кафилман).
Ўзга сайёрадан келган вакилман.

Келгинди атайсан, кўнглим шу боис,
Лайлисин, борлигин билмаган Қайс.

Аяшни билмаган сева олурми,
Мухаббат шафқатин дилга солурми?

Ёв кўрмай, қуёшга чекинган менман,
Бошимни эгмайин эгилган менман.

Менман-ку, ўзини аямаган жон,
Ел эсмай, тўкилган бошоғимдан дон.

РАДДИЯ

Йўлнинг ўртасига козиқ қоқиб чол,
Эчкисин боғлади ва бўлди хушқол.

Назоратчи келди ҳовлиқиб: – Оббо,
Бу жой ўтлоқзормас, адашманг, бобо.

–Сени шу йўл боқар, ранжима ҳеч ҳам,
Менинг эчкимни ҳам боқар-да, болам.

25.09.2010 йил

ИҚРОР

–Отам айтган эди: “Мард бўлгин, болам,
Тақимингда чирит аёлингни ҳам.

Ёт эркак тўшига босмасин тўшин,
Қафасдан ахтарма толеинг қушин”.–

Чол чойни хўшларкан, дер кампирига. –
Ўйласам, боримга чиқибсан эга.

Туну кун ёнингда бўлдим гиргигтон,
Ит ҳам мендай содиқ бўлолмас посбон.

Билсам, хўп жеркибсан боламни койиб,
Макринг ўқолмайди юз мингта ноиб.

Сени деб беҳуда чироқ ёқмадим,
Бирор бир аёлга қиё боқмадим.

Йиллар ойдин этди жодугорлигинг,
Юзингда аксланур неки борлигинг.

Қара, қафасдаги қушингман энди,
Менмас, сен тақимга олибсан мени.

28.11.2012 йил

ҲА ВА ЙЎҚ

Ҳа десам, йўқ дейсан, йўқ десам-чи, ҳа,
Яшайман икки сўз оралиғида.

Тағин чархпалагинг айлангирасан,
Қалбимни парвозга шайлангирасан.

Ўзинг-ку заррасан, лек аждаҳосан,
Ўйин ўйнамоққа устасан баъзан.

Қуёш тобутига ерни ўтқазиб,
Ва дейсан: –Одамни қолдим қутқазиб.

Ўлим чўтин доим қоққанинг қоққан,
Ҳар уй туйнугидан боққанинг боққан.

О, иблис ўғлони, ҳей, бичилган қул,
Гўзаллик ҳарамин чоҳ дейсан нукул.

Ҳа деганинг балки йўқликдан огоҳ,
Йўқ деганинг эса борликқа паноҳ.

4.03.2010 йил

ТАБИБ ТУЛКИ ВА ҲАМШИРА

ҚИРҒОВУЛ ҲИКОЯТИ

Бу дунё иши азал ёрлик эрур,
Заррада ойинаси борлик эрур.

Орқали орқасини мақтар мудом,
Орқасиз марқа*сини мақтар мудом.

Вайрондир, топмаса дўст йўлдошини,
Қаноат қанотсиздур қўлдошини.

Икки ёқдан тортқиланг ип учини,
Узилур, алпи кўрсатса кучини.

Шухрат –бу сийму зардир, талош бўлгай,
Гаҳида бошсиз кимса ҳам бош бўлгай.

Фил дебон таваккал айлаб, на илож,
Чумоли хартумига илсак оғоч.

Эр йигитнинг хиттаги ғалчаланур,
Калтак тушиб бошига калчаланур.

**марқа—элнинг улуги*

Тўнғиз кўз ҳарисликдан бир нишондур,
Зиқналик қалб эркига ғул-кишандур.

Яъниким, қирқта жаллод – турфа иллат,
Азалдан эзгуликка бўлгай зиллат.

Ким чалгай Румий найин, ожиздурмен,
Бурга оёғидан қолган издурмен.

Хулласи, бир ҳикоят айлай баён,
Ўзимдин қочиб бунда боргум қаён.

Бир тулки табиб бўлмиш чет овулга,
Ул дермиш ҳамшираси қирғовулга:

“Кўркмагил ҳеч тирикдин, кўрк ўликдин,
Тирмашгай гоҳ оёқдин, гоҳ иликдин.

Бу овул аҳли ичра бемори кам,
Табибга муҳтож эрмас, чекмас ситам.

Чивинча қадри йўқ табибининг,
Ва яна тайини йўқ ҳабибининг.

Кўрингай зарра ҳусни ҳавосида,
Фаришта ноласи бор навосида.

Бул ҳолда алик олмас беморимиз,
Дарз кетгай нам тегмайин деворимиз.

Ошса гар шуҳратимиз эрта-индин,
Чикқайдир шарпамиздан илон индин.

Аввало, Шерни мубтало қилмак керак,
Муттаҳамлик ёрлигин илмак керак.

Бўри ҳам бизга берсин ҳисоботин,

Бизни кўрганда унутсин исму зотин.

Айиқ ошига қўшсак жиндай оғу,
Кўзига кўринур олам қоронғу.

Кудратдан айри этсанг паҳлавонни,
Мўрчадек судрай олмас йирик донни.

Ногирон кафан билгай кўрпасини,
Сўнг эркин хомталаш қил ўрдасини.

Парвоздан маҳрум бўлгай қуши бутун,
Фигондин ҳавосини қоплар тутун.

Дарёсин саёз суви лойқаланур,
Кудуғин сувин ичма, селоби шўр.

Мухташам арки бунда харобадур,
Булут йўк, кўкда офтоб, ёғилмас нур.

Забунлик тўрин ёйса водий аро,
Бир-бирига ёв бўлур тинч фуқаро.

Ожиз тузоғидир макру хийласи,
Оловни муз қилур булху кийнаси.

Ҳийла –қудратдин қолганнинг қудрати,
Сир тасбеҳидин тухфадир журъати.

Обод юрт суврат бўлғай – ғам пардаси,
Суврат азалдин жонсизлик намунаси.

Ҳийлагар сувдан қурук чиқур мудом,
Эл оҳидин ганжини йиқур мудом.

Табиб эшигин қоқмас соғлар аён,
Дунёда бемор каби йўқ нотавон.

Эшак тезагин эзиб ичир, майли,
Балчиқ сувини сузиб ичир, майли.

Банги хаёлда тахт билур кўлкасини,
Кўр ҳам бошқарур носоғлар ўлкасини.

Кўнгли сўқир – беморликнинг вориси,
Бошин ҳам этмакнинг ҳийладир дориси.

Кўнгли кўр отасини ўгай кўрмиш,
Сут эмган онасини ўгай кўрмиш.

Оғасин бир ушоққа қул қилгуси,
Инисин молдек сотиб пул қилгуси.

Ётча кўрмас қариндошин ҳам элин,
Келида дондек туяр сабринг гулин.

Бул элнинг жаллод эрур фуқароси,
Бирдек узилур бошин оқ-қароси.

Эшакка нишхўрт бўлур жаннат гули,
Ҳар йўлки, бўлғай бунда морнинг йўли.

Беморки, кундуз кўрур кўк юлдузин,
Фарқ этмас умр бўйи тун-кундузин.

Табибнинг ташхиси гуноҳ бўлур,
Хасталик ўлкасида у шоҳ бўлур.

Бул гапдан ҳуши учди қирғовулни,
Фарёд, ўт ичида кўрди овулни.

Бир диёрки, падаркуш диёридир,
Фарзандлар бир-бирининг ағёридир.

Тумшуғида қон сузди, йўқ, жон сузди,
Унсиз фарёди етти оламини бузди.

Садкаи ҳамширалик – меҳрибонлик,
Худкушлик йўлида қилса қурбонлик.

Тулкига дом қўймак шарт ҳийласидин,
Ўз ёғида қоврулсин кийнасидин.

– Табибим, ҳар ўгитинг туморимдур,
Руҳ куши жонда чобуксуворимдур.

Ортгаймиз мўр белига туя юкин,
Топширгайдир бир умр ерга эркин.

Нар арслон дум-ёлини силаган мен,
Хуш ёқиб, пайпоғимни излаган мен.

Пашшаойим – энг фаол доноримиз,
Ўз қонин ундан олгай беморимиз.

Хўтик думин хўкизга улағаймиз,

Бир йўла шайтон маҳрин тўлағаймиз.

Товукда йўқ фаросат, марғумуш, бас,
Хўрозини тушида қилгай ҳавас.

Жайрага хандақ қазсак, тушиб ўлгай,
Қўлоб ичра бўғриқиб экин сўлгай.

–Бас! –деди табиб тулки, –бу не рағбат?
Гапинг тинглаб чўлладим, келтир шарбат.

Ҳамшира қирғовулнинг завқи келди,
Қўшни хонага дарров илдам елди.

–Хайрият, – деди секин, –қулай фурсат,
Тайёрлади бол ва оғудан шарбат.

Тулкининг нози билан авраб деди:
–Шоҳликка бизнинг навбатимиз келди.

Тулки ҳам жилмайди-да, шубҳа билан,
Жомни даст кўтарди сўнг ҳамла билан.

Аччиқ ўт куйдирди зум вужудини,
Кўзидан оқизиб алам ўтини.

Жон берар чоғда деди: –Бу ҳийла не?
Ҳамшира секин: –Сиздандир, –деди, –бу!

Таррайиб қотди табиб Тулки бежон,
Қўрқув йўқ ҳамширада, кулди шодон.

Деди у шафқат ила: –Дарё буткул,
Тугашса икки қирғоқ, йўқотгай йўл.

7-8. 10.2010 йил

УСМОН НОСИР

Сен чеккан қайғудан қон иси келар,
Тўккан кўз ёшингдан жон иси келар.

Қорлар шарпасидан ўлимнинг саси,
Қорли ўлкалардан онг иси келар.

Мардлигинг маёқдек чорлар беимо,
Босган изларингдан шон иси келар.

Шеърларинг ўқийман тўйиб ба тўйиб,
Ундан-чи, офтобу дон иси келар.

Ёд этсам номингни, хаёлимдан ҳам
Ҳали уйғонмаган тонг иси келар.

Эй Усмоң, сўзингдан шон иси келар,
Ўрознинг шеъридан нон иси келар.

24.11. 2012 йил

ЭРК ҲАҚИДА

Тухмат балосидан, билгил, минг чандон,
Эркисизлик ёмондир, эркисизлик ёмон.

Беморни сандалда димласа нечоғ,
Кўксидан узилиб тушгайдир чўнг тоғ.

Туткуннинг оғзини боғладингми, бас,
Ўлакса касийди ичида рўй-рост.

Жайронни қозикқа боғлаб қўй магар,
Қийналгай ногоҳ ўқ теккандан баттар.

Қушни оёғидан осдингми, алҳол,
Қанот қокмоққа ҳам топмагай мажол.

Отангни гап билан оғзига урма,
Қўлин боғлаб чоҳга от ундан кўра.

Қай эл шоирлари маддоҳбоз, эсиз,
Узункулоқ каслар кўпаяр бесўз.

Эркисизлик товони қуёшдан қиммат,
Ёлғиз Эрк–халоскор, кўрсатгил ҳиммат.

Эрк истаб тоғлар-да, кўкка талпинар,
Ул нажот паноҳи Аршга топинар.

Демак, эркинг билан дилга тут қанот,
Шунда тутқунликдан кутмассан нажот.

7.11. 2012 йил

КЎЗГУ

Онанг этагидан тушган кунингдан,
Ҳаёт ойна тутар сўлу ўнгингдан.

Аввало, ўзингга боқиб кўр бундок,
Ногаҳон бошингга тушмасдан қўндок.

Белбоққа тугунлаб элнинг озорин,
Ҳамон қидиргайсан онанг мозорин.

Хонақоҳ аталмиш Ғарибхонада
Отанг паноҳ топмиш сендан панада.

Саховат уйига бўйлайсан яна,
Мурувват бобида лоф урган дамда.

Ҳозирча кипригинг узмас хавотир,
Тонг ҳам отса, сендан сўраб отадир.

Кундузи чироғинг ўчмайди –порлоқ,
Кўлмагингга тўшин урар оқчарлоқ.

Ҳали қайтмагансан гўрнинг оғзидан,
Куйингни қидиргунг ҳаёт созидан.

Ўзингни топган чоғ кўзгунг синиқдир,
Лек ҳаёт ойнаси бегард, тиниқдир.

Кўзгу ичра кўзгу ўзингсан, демак,
Ўз кўзгунгда ўзинг аёнсан бешак.

8.11. 2012 йил

КУЗ ТОНГИ

Ҳали кўкда қуёш айтмасдан азон,
Шамол этагида тўзийди хазон.

Кумуш тангасини сувда ўйнаб Ой,
Мавжлар жиғасига беради чирой.

Олис кенгликларнинг муздай ховури
Шуълага белайди шабнам шовурин.

Энтикиб, сен сари илдамлайди йўл,
Мовий ойнасини тутар бунда кўл.

Сокинлик чодирин йиғиштирар жим,
Қара, хув турналар отиб арғамчи.

Дарахтлар гулхани гувулар беун,
Қизарган барглардан сочиб-да учкун.

Совуқ нафосатнинг оловли саси,
Олис хотиротнинг эрур нафаси.

Тоғни елкасига хуржундай ташлаб,
Тонгни Ер бормоқда қуёшга бошлаб.

8.11.2012 йил

КУЗ

Ҳазон ҳидин сочур кузнинг ҳавоси,
Ҳали ўчган эмас куннинг сафоси.

Мезон ипларидай тортилар таранг,
Толнинг чивигидан таралган оҳанг.

Бир қиё боқиб қўй пахтазор томон,
Кўзингда чакмоқтош чакнар ногаҳон.

Оппоқ булутлардай кўпирган пахта,
Замин момик ичра тўлғонар пастда.

Ҳали кишнинг сира тутма деб отин,
Куёш чўнтагидан узатар олтин.

Фароғатбахш кунлар товонидир бу,
Кузнинг қишга тахтиравонидир бу!

Сийланган маконни сийлайди Эгам,
Сийлов баhti билан тахтли халқим ҳам.

Дўстгинам, қани юр, дала кезайлик,
Тупроқдан боболар тафтин сезайлик.

Кўкка бош отайлик, биз сари унсиз,
Худди отамиздек боқаётир Куз.

9.11. 2012 йил

ВОСИТАЧИ АРЗИ

Худо ҳар бандага иқтидор берган,
Ким олгин йиғару ким кесак терган.

Кўнчи ҳар кун тери ошлаши-ку рост,
Ҳар битга кўнчининг ёрлиғига мос.

Подасин подачи уйқусида ҳам
Ўзга подачидан қизғанар росткам.

Шоирга маломат ёғдирар шеърбоз:
–Қаранг, ёзмаяпти замонага хос.

Товуқбоқар тажанг: – Бизниқидан-да,
Кўшним товуғининг тухуми катта.

Тобутсоз дер: –Мени олиб кетар ёт,
Душманам ясаган тобутда, ҳайҳот!

Муаллим кимлиги ўзига маълум,
Уф тортар, бу касбда йўқдир деб тушум.

Нахот ҳунар эрур воситачилик,
Воситачи сақлар шеригига кек:

–Тушум йўқ, ўтиргум лойимга ботиб,
Қай тарафдан имо бўлар экан деб.

Кўр ҳам ажратади гулни ғунчадан,
Оёингни узгил, менинг кўчамдан.

Ризқим имо билан битган ишимдан,
Сен айро этмагил мени хушимдан.

Ҳеч ким имо қилмас, ортар ташвишим,
Отам имосидан эса йўқ тушум.

9.11.2012 йил

ДАШТ БАҲОРИ

Ҳайиткўл баҳори – о, дашт баҳори,
Қизалоқ кўзидай тиниқ наҳори.

Куёш зулфин ўйнаб тараганда нур,
Сен сари бўй чўзиб тоғлар сурунур.

Яланг билагига ахтариб энглик,
Ялангтўш қирлардан боқади кенглик.

Тугмагул тугмаси тугилмасидан,
Майсалар бўйлайди тупроқ остидан.

Адир этагидан ўрланган ҳовур
Яшил сайҳонликка отгай кумуш тўр.

Турналар зоридан тебранганда ер,
Бойчечак гулидан қуйилади тер.

Ҳайиткўл баҳори – о, дашт баҳори,
Чорлар аجدодларим олис дийдори.

Яйдоқ далаларнинг инжа хаёли
Олис тоғ қоридай силкир рўмолин.

Онам йўқловини туйгайман шунда:
“Болам, кеч қолмагин, йўл кезма тунда.

Йўлингга тўшасин йўл кезган чоғинг
Сомон йўли – само оқ бўйинбоғи”.

“Дунё адашмаган санок чўпидан,
Рақаминг топсанг ҳам қисмат чўтидан,

Ўзингдан ўзингни айлама ниҳон,
Норлар қаторида саф тортгин хар он”. –

Отам нидосини тинглайман кўқдан,
Бунда сабоқ уқмас ҳеч не йўқликдан.

“Кўпам чекаверма дунёнинг ғамин,
Тангри дарвозасин* йўқотган замин.
*Бобил

Тош битиклар ичра топгайсан фақат
Ҳаётнинг илк ҳарфин–сирлидир ғоят.

Миххату рунийча ёзувда такрор,
Аждодинг исмини ўқигунг яқбор”.–

Акамнинг бу тилсим тасаллисида,
Юлдузлар шовурин ҳис этгум шунда.

Ҳайитқўл баҳори – о, дашт баҳори,
Олис хотиротнинг мунис чилтори.

Турфа оҳанглардан таралар бесас,
Мозий хитобининг ундовлари, бас.

Афсонангда яшар Ҳайитгул момом,
Рақиб полвонларин айлаган тамом.

Эгамберди “шоха”* улуғ шон топган,
Тоғни тақимлаб-да, сенда от чопган.

Мавлон полвон** узиб ернинг киндигин,
Само тулпорига уролган тизгин.

Тўдадан улоқни айирган ҳар кас,
Шукур четгир*** учун бамисоли хас.

Оловхон-чи**** дарё гумида қолиб,
Улоқ узиб чиқиб, бўлолган ғолиб.

Сен Хушвақт Рўзикул***** йўргагидирсан,
Назар Шукур шеърин юрагидирсан.

Мангу баҳоримсан, ҳам қиблагоҳим,
Адашсам маёғим, эл кезсам роҳим,

Ҳайиткўл баҳори – о, дашт баҳори...

22-24.11.2012 йил

* Элниг полвонлари

АРМОН

Ўтди ёшлигимнинг ўтли дамлари,
Ёдимдадир бахти, қайғу-ғамлари.

Лермонтовдай шоир бўлмоқ истардим,
Ёғоч отим миниб нукул қистардим.

Хасга тафт тутмади мендаги оташ,
Наҳотки, дардсизлик умримга адаш.

Йиллар тўфонига тик сузолмадим,
Ўзимдан бир қадам ҳеч ўзолмадим.

Англадим: суйибман ҳаёт тиканин,
Кечган дарёларим саёз эканин.

Навбатга тиркади журъатсизлик бот,
Ҳамон навбатдаман ва ўзимдан ёт.

Наҳот қаламни деб чўпни тутибман,
Сўзни саваб-саваб, ўзни титибман.

Титила-титила қуроқ бўлдим мен,
Ёзилмаган шеърга туроқ бўлдим мен.

Эвоҳ, кеч англадим юпунлигимни,
Қуроқлардан қураб бутунлигимни.

28.11.2012 йил

ҲАЁТ

Ортимга қарайман тўзонли сахро,
Сахро ўртасида дарахт бор танҳо.

Куз баргларин юлиб отгани отган,
Унсиз фарёдидан борлиқ тош қотган.

Тинглайман унини: –Эй саркаш банда,
Дунёнг шум кампирдир, сарпоси жанда.

Ҳаёт –Навоийнинг бир жуфт мисраси,
Шарҳ этолмас Аршнинг минг бир мирзаси.

Сен-чи, кўлмакка тўр отиб хушхандон,
Жунун хушбахтлигин туйдинг-ку ҳар он.

Разиллик ортингдан кўрсатмай рўйин,
Ўғри мушук каби чўзади бўйин.

Хусумату ғийбат, ҳасад сақичин
Чайнамакка ҳар кас ишқибоз нечун?

Сенсиз тириклигинг ислоҳ этишар,
Ардоқсиз умрингга шарҳлар битишар...

Бу нидо бағримни ўртайди аста,
Ўқ еган қуш каби қулайман пастга.

Энди тизгин шартмас, нўхта бўлса, бас,
Гўдак етагида юрган отман рост.

Катагига тортган ҳаёт нардаси,
Гоҳи оғир ботар боланг зардаси.

Боғингда қай биров тартарак чалур,
Қушлар каторида эрмакка олур.

Бундан-ку қобоғинг учмайди бир бор,
Ногаҳон тоғингда кўчмас уюм қор.

Ва лекин чакмоғинг сўнмадими, бас,
Умр завқин шунда туйгунгдир сармаст.

Жаннат тортиқ қилур ортдаги саҳро,
Юксак қоя каби қолгунгдир танҳо.

20.12. 2012 йил

СУКУТ ҲАҚҚУШИ

ВАҚТ

Ҳавога учаётган Вақт ҳавоникидир,
у ҳеч кимники эмас.
Улаб бўлмас ип кабидир
ўтган Вақт.
Вақт саркашдир,
ёввойи кўтосдай сузади олдга,
карагин ортга денг, карамайди у,
худди улкан махлук ортидан таъқиб этаётгандек.
Қаҳратонда қор кечиб
яп-яланғоч кетаверади.
Қум қайнаётган саҳрода ҳам
ялангоёқ, кийимсиз кетаверади.
Чўпчак эшитишдан чарчаган,
ҳижобсиз шеърлардан безган,
шаҳват анқиган қўшиқлардан,
хотиралар жандасига ўралашган
куйлардан силласи қуриган.
Миср эҳромидан оғирроқ юки унинг,
ўлик фиръавнлар уйғонишидан чўчийди.
Ахир,
Марҳумлардан қочиб юрар Вақт,
тириклар Вақтни хушламас,
ўликлар-чи, тишлайди.
Марҳумлар етиб олса борми,
албатта, улар тирилар,
тирикларга ортар ўз майитини.
Вақтнинг макони йўқ, манзили ҳам,

Барча бекатлар уникидир.
Аммо бекатлардан изламайди ўлжасини.
Вақт доим
жар ёқасида ўлжасини кутади,
У бизни қаршиласа шундай қаршилар.

* * *

Дарахт йиллаб кутди, сўнгра кидирди узок
Ўз Эркини нигоҳи ила
Узоклардан топмоқчи бўлиб.
Узоклар саробдир,
Узоклар – кочқин.
Ўз Эркини тутиб келаолмагач
Ўзидан излади, йўқ, тополмади.
–Меваларим, –деди меваларига,
Балки мен излаган Эрк сиздирсиз ё?
Ўзга чорбоғларда эркин кезинг Сиз,
Менинг тутқунлигим гулламанг, аммо.
Ҳатто шивирламанг уруғингизга ҳам,
Эркинман деб айтманг тупрокка асло,
Тупрок – Эркнинг ғули, мехри жодулар.
...Ўзга чорбоғларга еллар билан шод
Сайёҳ мевалари эргашиб кетди.
Аммо улар қишга дуч келишди-ю,
Сайрни баҳорга колдиришди жим.
О, турғунлик,
О, муқимлик, қуриб кетсин, оҳ,
Аллалар оловли шарни ҳам ҳатто.
Данаклар гуллаб қўйди эрга баҳорда
Дарахтнинг ўз илдизига асирлигини
Яшил тили ила калака қилиб.
Данак қимирламоқчи эди ўрnidан
Жажжи илдизлари қўйвормади, лекин.
Шивирлади ерга хўрсиниб оғир:
–Қўйвор мени, қўйвор, эркимни, қайтар.
Ёнидаги улкан дарахт ғичирлар:
–Ўзингу ўзгadan излама зинҳор,

Бу ёруғ дунёда Эркнинг ўзи йўқ.

ҚОР МАРСИЯСИ

(Ў.Помуқнинг "Истанбул" асарини ўқиб)

Қор момик ва совуқ қўллари билан
дудли шаҳар елкасин силаб,
юпанчга ўшаш ҳазин туйғуда
шивирлай бошлади тонгданок.
Яланғоч дарахтнинг қизаришидан
табассум соясин излаган каби,
шоҳу новдаларни оқликка ўраб
ярасин яширди Қашшоқликни жим.
Дайди итлар ва чувриндилар-чун
тамаддихонадир, балки ризки дўкони –
ахлатхона узра ёғар экан қор,
оппоқ кафанига йўрғаклади боз.
Тўрт тараф-да тўртта оқ девор
Миср эҳромидай юксалган сайин
дунёни оппоқ ва муз тобутида
тебрата-тебрата ўйнай бошлар қор.
Бўғотда муаллақ осилиб қолибди, ана,
боягина эсаётган ел сумалак бўлиб,
найзасин ер кўксига санчишга улгурмай.
Қор –йўлаклар, сўқмоқлар ўғриси,
йўлаклар йўл излаб хўрсинар
қор остида ҳазин тўлғониб.
О, оқлик-сўзсиз шиордир,
бирор ишорага ундагувчи
нишондан асар қолмаган,
яъни ростгўйликка элтгувчи белги йўқ,
Ҳамма адашган,
кўчалар ҳам адашиб

боши берк кўчага тикилган,
ҳали автолар шовқинидан
уйғонмаган шаҳар,
совуқ фароғат ичра ғарк.
Фақат мўрилардан бурксиётган дуд
шаҳарнинг кашандалигин эслатар.
Симёғочлар – султоннинг кекса соқчиларидек
қимирлаб кўйишдан базўр ўзини тутиб турар,
чурк этса кулаб тушадиган монанд.
Шаҳар қаттиқ хавотирда,
гўё наздида қайлардандир
учиб келиб қора кузғунлар
ёпирилиб-да оқлик лунгини
қонли тумшуклари ила узиб-юлкиб
улоқтиражак ва
қора товушидан ёпиштиражак
оқлик узра варақалар.
Қор жон ҳовучлар
хуркак тушидан
ва қора товушларга элакишиб учишидан.
О, кўҳна, қайғули, юпун шаҳар,
қор остида дилдираётган,
абадият бўсасидан тикланган маъво.
Мозийнинг қуроқли чиммати ичра
номусин асраган қари қиз мисол
ғамгин-ғамгин боқар экансан,
зулмга инсоннинг чидамак завқидан
намуна тутасан умумбашариятга .

II

Нимани излаётир кўкдаги булут,

ташландик боладай ҳар ёнга чоғиб.
Ерга бош урмоқдан уялар гўё,
осмоннинг кўксига синголмай вайрон.
Шаҳар қор остида сукутда, ахир,
бир томчи кўз ёшдек музлаган қувонч,
гапирган сўзинг ҳам ҳавода музлар,
имо-ишоралар кўланкасида
шаҳар тушунади
муз хайкалга айланганини.
Пантомима ўйини қиморбозликнинг
сўнги намунаси бўлиб улгурган.
Балки шунинг учун чарх урар булут?
Шаҳарнинг муз кўксин илитмоқчидир
оловли кўз ёшлари ила.
Ана, қулаб тушди ҳавода учмоқ
қасдида парвозга уринган қушча,
оппоқ шарпа бўлиб сингди заминга.
Гарчи муз эмасди қорнинг нафаси,
инжали соғинчдек ҳузурбахш эди.
Қаҳридан булдуруқ тугиб
чўқинтирмоқчи эмасди дарахтларни ҳам.
Балки қор нафаси баҳона
шаҳар муз тобутга бир лаҳза бўлсин
ўзини дафн этмоқ завқидан сармаст
ноаён қаҳрга асир этдими ўзин.
Ана, тўдасидан ажралган қушдек,
қора алангага ўралиб булут
чарх урмоқда сассиз инграниб.
Шаҳарнинг муз қотган нигоҳида
ёруғлик шарпаси ғижирлар
оёқлар остига тўкилган
шиша синикларидек.

Булут сийнасидан томмаскан олов
минг йиллик масофалар совуқ бир
нуқтага қовушиши мумкин.
Хароба остида унган бир майса
Албатта, исёнга чоғланажакдир.
Қор тушунди, шекилли, ўз марсиясини
гулчамбарга буркаб,
тупроққа сингмоққа аҳд қилди.
Булут бўсасига кўксин тутаркан,
о, ёқиб юборди ўз паранжисин
нафрат алангасида,
Ҳар не бўй кўрсатсин дея ўзин тусида.
Истади шаҳар ҳам
боқий салтанатнинг харобалари-ю,
инсон муҳаббатидан пурвиқорлиги
ҳамда меҳрга қашшоғу
кўмакка муҳтожлик туйғусини
асло яширмаслигини.
1990

КАРАХТЛИК

Менга нима бўлди, дўстим,
одамларни кўрмоққа тоқатим йўқ.
Ўзимга ачинмай қўйганман,
ўзимниям кўришга тоқат қилолмайман.
Одамлар орасидан одам ахтариш
жуда қизиқ иш,
балки бу ҳам ҳаёт юмушидир.
Ҳар қалай башанг кийинган
Шармандаликнинг ўзи.
Эшакни айғир дейиш билан баробар,
япроқни дарахт,
итни шер,
чумчуқни лочин дейиш билан тенг.
Нималар деяпман ўзи,
Алжираш – қашшоқликка мадҳиядир.
Балки Гийом Аполлинернинг
шеърлари каби
Худоларга монанд фикр юритиш
сабоғини ўқий олмаганлигимиздир.
Ҳазрат Навоий сўзини укмадикми,
яъни
ишққа зор этганга зулм этдикми?
Кеча рассом дўстим айтдики,
унинг турқи одам, ўзи махлук,
Худонгизни, деди.
Яна айтдики,
хеч қачон даҳо бўлишни истамайман,
дахолар шу гап экан, деди жилмайиб.
Дунё худо қарғишига йўлиққан,
Севги ҳам ўз қиёфасини ўзгартирди,

танлаш ҳуқукидан маҳрумдир.
Эрк дегани қоп ичидаги буюмдир,
балки байроққа матоҳ бўлар.
Хуллас, айтадиган гаплар кўп эди,
аммо айта билмайман.
Чунки, Гийом айтганидек,
Ҳеч нарсани билмайман, севмоқдан бўлак.

МЎМИНЛИК ҲАҚИДА

Менинг итим ҳеч ҳам ҳурмайди,
ғапшиниб-да ташланмайди ўтган-кетганга.
Ҳамма билади итимнинг беозорлигин,
шу беозорлиги кўп кўргиликлар солди бошига.
Хотиним ҳатто суюкни қизғанади ундан,
ярамас ит содиқ бўлмайди,
ўзиниям қўриқлай билмайди,
садқаи берган тузинг кетсин,
дея жаврайверади.
Кўшним итимни тепди,
аммо ириллашни билмади шўрлик.
Ўғлим таёқ билан уриб қувлади,
қизим ялоғига қолдиқ овқатни
солишниям ор билиб, ерга тўкди.
Итим – мен яхши кўрган итим
аразламади атиги,
кулоқлари дик этмади,
ялинишни билмади,
очлигу ташналикдан ўлмаган итим.
Итотар бўлганимда, албатта,
итингни отардим, дейди дўстим.
Ва яна у
бунақа мўминликни
жазоси ўлимдир, деб қўшиб қўйди.
Мана кўрдингизми,
мўминликнинг баҳосини.
Сиз мўмин бўлинг, дея жар соласиз!

ГИЙОМ АПОЛЛИНЕРНИНГ МАКТУБИ

(Бастилия фожiasi ҳақида)

Салом дўстим, Андре Сальмон!
Демократия қизилиштондир,
ўрмон уйқусини бузмоқ учун
дарахтни тақ-туқ чўкиётиб курт излаётган
иштонсиз куш.
Дунёда фақат дарахтлар, ўсимликлар эркиндир,
қолганлари ўлик шамол кафанига ўралган.
Бастилия қайта-қайта забт этилаверади,
чунки бу туйнуксиз қалъа – зулмат қароргоҳидир,
туннинг онасидир балки.
Юг Обрио раҳбарлигида бу қалъа
ўн икки йилда бунёд бўлгандир,
яна ҳашар йўли билан.
Ажабо, бу ҳашарга бутун парижликлар
кўмакка келишган,
кейинчалик даҳшат ва кўрқувдан
ақлини йўқотган Фарангистон.
Гўдаклар ҳам унинг номини эшитса,
ийғи ёки кулгудан тўхташган.
Энг қизиғи,
бу қалъанинг маҳкуми ҳам Юг Обриодир,
у ўзи қазган чоҳга ўзи илк ўлжа бўлди.
Аммо бу ерга демократия тарафдорлари
келтирилар, зулмат қаърига улоқтириларди.
Тўрт асрдан сўнг парижлик кўзғолончилар
бу қалъанинг кулини кўкка совуришди.
Парижликлар асрлар бўйи алданди,
чунки демократиянинг йиртиқ байроғини

бу ландовур оломон кўрсин-да
кабилида Бастилияга ишора қилишарди
император ва унинг малайлари.
Инсон қачон эркин, фақат тушида.
Амални сотиб олаётган,
ўз ўқувчиси кўлига
ит ялоғига ёпишган пашшадай термилаётган,
ўлим талвасасида тўлғонаётган
қашшоқ беморнинг
аянчли кўзларидан жирканаётган,
хизматчисининг тўртта хўрозқанд бермайдиган
маошига кўз тикаётган,
деҳқоннинг битта-ю битта сигирини
кушхонага етаклаб кетаётган,
нонга куни бўйи навбат кутаётган,
Йўлдан адашганларни баттар адаштираётган,
пештахта тагида иш битираётган
барча-барча малъунларни
танобини тортажак инсон тушида.
Агар шулар халқ саналса, халқ йўқдир,
бор бўлса, бу халқнинг юзларига тупураяжак тушида.
Ана шундай дўстим, Андре Сальмон,
айтдим-ку, инсон фақат тушида эркин, деб.
Бизнинг болалигимиз ертўла-ю
харобалар остида оч-юпун қолиб кетди.
Биз истак кучидан ўсган дўстлармиз,
истак шол бўлса – бибурддир одам.
Ҳамма одам бибурд бўлса,
бибурддир халқ дегани ҳам.
Неча асрлар Париж
демократиянинг ёвғон шўрвасидан зада,
кўз очолмайди бир бемор каби.

Андре!

Ана соҳилда турибди бўм-бўш қайиқлар,
Баъзиси мажақланган, баъзиси тумшуксиз,
ярим танаси қумга чўккандир,
аммо улар сузишдан маҳрумдирлар,
тўлқинларга эшкак ургувчи дарғалар
аллақачон соҳилни тарк этишган.
Ахир, улар нима қилсин,
Қумлоқ узра эшкак уришдан не фойда,
тўлқинларнинг қайтишини кутсинми?
О, тўлқинлар қум тагига сингган,
қулоч отолмайди денгиз бўйлаб,
чунки, денгизнинг ўзи йўқ.

1988 йил

ЎЗИМ БИЛАН БАҲС

Мен кўрган нарсаларни
худди сен кўргандай гапираяпсан.
кўрган нарсаларимни кўрмагандай
анграйиб,
сени тинглаяпман.
Бир умр хотинини
хўрлашдан лаззатланадиган
кўшнимиз ҳам сенинг кўшнингдир.
Оёқдан қолгунга қадар
кўшниларнинг товугини қувлашдан
бошқа бир юмушни топмаган
қишлоқдошим Норхол момони ҳам
мен кўрганимдай сен ҳам кўргансан.
Мен ўзимга -ўзим ўрнак бўлдим ҳаётда,
чунки мендан талаб қилинган тартиб
меникидир.
Бошқанинг интизоми уникидир,
бўйсунуш дегани асирлик дегани эмас,
хар кимнинг отаси ўзиникидир.
Сохталик ва ёлғонлардан чарчаган пайтим
мен ерлик эмасман, дея йиғлардим,
мен уникаман дердим, кўз ёшларимни
кафтларим билан сидира туриб.
Севган аёлим мени севмаслигини библиб
ўзимдан узоқлашдим.
Аёл – жафо , ит –вафо, деган нақлини
мен айтган эмасман, аммо уни мен айтгандайман.
Унинг хотирасида яшашни хўп умид қилдим,
хотирасидан аллақачоноқ ўчган бўлсам-да,
худди Данай қизлари бир умр тубсиз бочкани сув

билан тўлдиришга
маҳкум этилган каби,
мен ҳам умидимни душмандан яширган ялов сингари
яширдим.
Қишлоғимизда бир шум кампир бўларди,
айтардики,
эркак бир обтоба сувдан бошқасига ярамайди.
Эркакнинг лойи бўш,
куввати оҳанрабоникадай,
шайдолик хасталиги маҳридан ортиқ эмас,
дерди шум кампир пинагини бузмай.
Мен бу гапларни ўз кўзгумга қараб айтаётганимда
сен кўзгум ичидан кўзгудай боқардинг.
Хотирасизликнинг товони
куёшнинг баҳосида экан.
Бу товон мен чеккан изтироблар баҳоси олдида
урвоқ бўлмайди.
Ҳар қандай қайғунинг иловаси қувончдир.
Мен ҳаммани кечирдим, мени эса
ҳеч ким кечирмади.
Айби нелигини тушунмаслик
айбсизлик.
Наҳотки, айбсизлик айбланса –
унда мен айбдорман.
Ажабо, мен ўз ҳақимда шундай фикрда бўлсам,
сен ҳам ўзинг ҳақингда шундай фикрдасан.
Ёлғон гапираётган одам
тўғри гапираяпман, дея ўйлаганиданок тубанлашади.
Ўйсизлик – вазнсизлик.
Абадий бўшлиқ – Олам,
одамзод туғилибдики, шу бўшлиқни
тўлдириш билан овора.

Олам бидон идиш эмас
туфлаган тупугинг билан тўлдирсанг.
О, менинг йўлдошим,
қайга ғойиб бўлдинг.
Қачонки, мен ўзим ҳақда ўйламасам
Сен шундай ғойиб бўласан.
Биламан, мен йўқотган нарсаларни
фақат сен топишга қодирсан.
Уқувсиз одам бир умр
толиблигича қолгандай,
йўқотишлар ҳисобига мен ҳам толибман.
Ҳаётнинг ўзи мураббий,
ниманидир ўргатмоқчи бўлганлар муаллимдир.
Чунки уларнинг ўзлари
ўша ниманидир ўргатишни кўп
эшюлмайдилар.
Мен довонга кўтарилганим сари
ҳамма нарса оёғим остида қолади.
Ҳатто тоғлар ҳам пойимда илондай
ўрмалаб қолади.
Ҳамма бир куни парвоз қилади,
ҳамма учмакка маҳкумдир,
фақат соямиз ерники,
руҳимиз озоддир,
хатто кушлардан ҳам эркиндир Рухимиз.
Парвоз қилаётган пайтимда
азот ҳайқиргим келади:
тоғларни бошимга гултож каби кийгим,
тошларнинг сувини сиқиб ичгим,
ҳар япроқни куш каби учиргим келади.
Сен эса унсиз ҳайқирасан,
кўлларингни кўрга тиқиб

менинг тиришаётган ажинларимдан
уялаётган каби.
Жимлик – куёшнинг ёрлиғи,
дегинг келади шундай пайт.
Гўё мен ишонч ёрлиғи йўқ элчиман-у
Ўз мамлакатимга элчи бўлиб
Хориждан келгандайман.
Сен эса ишонч ёрлиғимни менга
Тутасан хорижлик қирол каби.
Қаерда пайдо бўлсам, сен ҳам шу ердасан,
соям билан ўчакишгандай
басма-бас таъқиб этганинг этган.
Соямда ҳеч қачон акс этмайсан,
сўзлашишни ор биласан.
Гўдакдай хўрсинасан нотаниш
кўзгудан термулаётган чоғингда,
шунчалик бездиммикан дегандай
ўзимдан ўзим.
Менинг жимжитлигим –
сенинг исёнингдир.
Борлиғим расмийликдан иборат,
нон, туз сўрашим расмий,
аммо беҳабарсан расмийлигимдан.
Мен Ерни,
сен эса Осмонникисан,
балки шундан бизлар мангу айримиз.
Ҳар қандай эски нарсани қоқсанг
чанги чиқади,
янги, барибир, янгидир.
Менинг борлиғим чанглари қоқилган
Эски буюмдир,
Сени қоққан билан чанг чикмас,

Нур таралади жисмингдан.
Чунки сен менинг кўзгум ичра кўзгудирсан,
Чангютгичсан,
Ҳатто нурлар чангини ҳам сир тутасан
куёшдан.

* * *

Бирон бир гул ўстирмай,
менинг гулларимдан
гулчамбар ясайсан,
ўз сағанангни безамак учун.
Гул мангуликка тимсол эмасдир,
аммо куёш шивири бор ҳар узилган гулда,
бир ёниш-у сўлиш бордир.
Шамолнинг оловли тилида
куйиб тўкилиш-у ва яна
соғинчнинг оҳи бор узилган гулда.

* * *

Одам ҳамма нарсага кўникавераркан,
хусусан, ёлғонга кўниккан одам,
хузур қилажакдир ёлғонингиздан.
Ёлғонни туяди олма ҳидидан,
тош бунча хушбўй денг ишонади у.
Ҳеч кимнинг жиғига тегмаслик учун
ширин ёлғонлаб-да, битирар ишин.
Ёлғон – тинчлантирувчи малҳам,
жиндай истеъмол қилиб кўринг,
кўрмадим дейсиз кўрганингизни,
бажарамиз дейсиз, аммо юмуш йўк,
буюртма берасиз қандайдир ишга,
ахир, кимнингдир кўнглини овламоқ учун.
Дарё йўк, майлига, оқаяпти денг,
хосил мўл бўлади деб ишонтиринг,
экин экилмаса ҳамки далага.
Гулларингиз атир пуркайди, хоним,
ҳаво ҳам муаттар ҳидга тўлмоқда,
шундай денг, гарчи гуллардан
Тамаки тутуни бурқсиса ҳам.
кўнгил овутиш ҳам ёлғон таскиндир.
Ёлғонланган одам ўзига
нафрат билан қарашдан ор қилади.
Яланғоч одам буюмни орзу қилган
каби
орзу қилмайди рост гапирмоқни
ёлғончи одам.
Ёлғонламаса кўзига чўғдек
ботаверади
кўникишнинг аччиқ шамаси.

Чунки у иккиланмай дейди:
ҳар бир нарасада ёлғон мавжуддир.

* * *

Қайтарма йўлимдан, қайтарма,
Кетаётган одамга йўл яхши.
Ахир бу ерга қачон келгандим,
қачон кетгандим бу ердан,
бир умр ўрнидан жилмаган одам,
қайдан келиб, қайга кетарди.
Нега мен яна ҳаммадан йўл сўрайман,
Манзилдаман-у манзил истайман.
Ҳамма ўз итини адаштиришни хуш кўради.
Адаштирай десам итим йўқ.
Ҳеч қачон адашмайди
Бир умр ўрнидан жилмаган одам.
Нега бир нуктада турибман,
Итим адашдими бу ерда?
Қайтарма йўлимдан, қайтарма,
Албатта ,
Йўқ итимни адаштираман,
Токи ўзим адашмаслигим учун.

ИҚРОР

Шохлари қуриётган дарахт
сўнги баргларида нафас олаётиб,
тушунди,
ҳеч қачон барглрсиз нафас
олиб бўлмаслигини.
Ўз умридан ортиқча яшаш
оғирлик қилишини тирик жонга.

ТУҒИЛГАН КУН

Ҳамма нарса янгидир бугун,
бугун туғилгандай гўё Ер.
Келин рухсори бор қуёшда,
қизча каби кулаётир тонг.
Нигоҳимдан сочилар хайрат,
лабимда ҳам ўзгача шукуҳ.
Тикиламан гўдакмонанд
атрофимга,
худди аввал яшамагандай.

* * *

Танбеҳлардан улғайган одам
ишонмайди Осмоннинг мовийлигига,
шубҳа қилар баргнинг яшиллигидан,
камалак – кўкнинг ердаги капалаги дер.
Танбеҳлардан улғайган одам,
Кўрқа- писа кирар уйига,
бегона уйга кираётган каби.
Гул экаётиб томорқасига
чўчиб тушар
 тиканак ўсиб чикса-я, деб.
Танбеҳлардан улғайган одам
хаммадан мадад сўрайди,
нимага муҳтожлигин билмайин.
Кўрқмаслиги мумкин ҳеч кимдан,
Кўрққандаям ўзидан кўрқади –
Танбеҳлардан улғайган одам.

* * *

Осмон енгил , шар каби енгил,
гўдак ҳам кафтида кўтаради.
Шарт эмас Атланга кўмаги –
шундоқ учай-учай деб турган
Осмонни елкада кўтармак,
жуда кулгули.
Осмон Ер эмас-ку, кўлдан
ташлаб юборсанг, қоқ ёрилса,
нафас олишинг қадар енгил.
фақат енгилдир эркинлигидан,
бирон -бир идишга
камаб бўлмайдими уни,
дарров нафаси қайтар.
Нафаси қайтдимми,
Ўзига-ўзи ўт қўйиб юборар
Осмон!

СОЯ

Унинг ўзидан кўра сояси оғир,
Сояси остида қолган тош
чинқириб юборар,
кесакдай тигилиб кетар улкан қоя,
гўё шунда лойқаланар тиниқ кўл.
Ер хансирай бошлайди
сахрода адашган сувга ташна одамдай.
Қудукқа ўзини отади қуёш
бекинмоқ учун.
Соя эса
Баҳайбат кўчкиндай судралар аста
юксакка,
пошна остида эзилган муздай
ғижирлайди Кўк.
Парвоз чоғи оч Арвоҳга айланган Соя
бир ямлаб ютиб юборди
хўжасини.
Энди у озод,
аммо қанотлари оғирлик қилди.
Уни судрай бошлади тубсизликка.
Соя тушундики, соҳибисиз айри учолмаслигини
ва озодликда қулашин шаксиз!

ТАБАССУМ БОЗОРИ

*Табассуминг сенинг ўзича ҳақдир,
Кўлимдаги қамчи оғриги каби.
Жак Преввер*

Навбатчиликка шошилаётган
соқчи сингари
хар ҳафтада бир
Табассум бозорига шошаман.
Бу бозор шовқинсиз бозордир,
кулоқ эшитмайди бирор шивирни.
Энг соғлом одам ҳам
кулоғини ушлаб кўяр дамодам:
нахот, карлар бозоридаман,
хатто соқовланишдан маҳрум бу дунё.
О, табассумлар эса
сотилажак қуллар каби саф тортган.
Манови билтанглаётган табассум
кибор хонимдан улгу.
Чўчқача хуриллашни эслатар,
жирканиб қарайди унга чумоли
мўй-у оёқларин заминга қадаб.
Бу озғин, қилтириқ табассум
ялворади садақа сўраб,
дунё тиланчи деб дўқ уради сўнг.
Манов жилвали табассум эса
маккорона хиринглайди
Дунё хар куни исловатхонада
ибодатини канда қилмайди деб.
Сўнг шивирсиз пичинг отади:
–Таҳоратсиз дунё бу Дунё!

Хархаша қилади гезарган табассум,
дўндикча каби:

–Мен ёмон кўраман ўз табассумимни,
дарров сотиб кўяр дўстларимга,
кўргим йўқ соясини ҳам.

Тепиб-тепиб кўмиб ташлангиз
овлоқ жойда учратган чоғда,
о, оғриқ берар кишандан баттар.
Нега сен туткундай жилмаясан
дедим кўз ёшдан бўғриққан
озорли табассумга.

–Ўзимдан ортиқ соғиндим
гўшамнинг дарёю дарахтларин
ва майсаларнинг шаффоф кулгусин.

–Сен-чи, – дедим ўзидан жирканиб
нафратдан бўкаётган табассумга.

–Ўлаётган одамнинг табассуми керак,
унда Эрк табассумин кўргайсиз бешак.
Ботқоққа чўкаётгандай сесканиб кетдим,
етар энди бозоркашлик ҳам,
тушундим, барчасин ўйин ўйнашин дея
бозорни шошиб тарк этмоқчи эдим,
енгимдан тортди ўз табассумим:

–Мени ташлаб кетинг, улар менинг дўстларимдир,
балки ўзимман,
сал-пал тушундингиз, шекилли,
Мен билан яшамак
нақадар оғирлигини.

ЖАВҲАР

АНГЛАШ

Игнанинг кўзидай тордир тўрт тараф,
Уфқда қон ютур қуёш ҳам қараб.
Истак манзилига отланиб бевақт
Бировнинг отида келибман, ё Рабб!

1985 йил

ЎЗЛИК

Юзинг бургил, кетавер тониб,
Кетавергин ғазабинг олов.
Мен ортингдан боргайман чоғиб,
Ва ўзимга қайтгайман дарров.

1981 йил

ЙЎҚСИЛГА

Тош отдинг, тегмади ношукур кажга,
Бу не хусуматдир, нени англайин.
Худбинлар омонда қолди-ю, ажаб,
Отган тошинг ёрди гадо манглайин.

1986 йил

МАНСАБ

Бул шундай бир тулпор, ким қандай минар,
Биров қўнмасидан йиқилар, тинар.
Эгарни тесқари уриб бошқаси,
Тулпорни орқага қистар муқаррар.

1994 йил

АДОЛАТ

Япроқларин тўкди улкан чинорнинг,
Шохларини кесди – аёвсиз таҳқир.
Неки хўрлик кўрди, кўргани сайин
Салобат тўкди у адил ва мағрур.

1994 йил

АНТОНИМ

Овчилик ҳунарин моҳири ҳар кас,
Жонивор эркини бўғмоқлик –ҳавас.
Эрк шамол эмас-ку, туткич берса гар,
Хусусан, неҳожат пашшага қафас.

КЎЗГУ

Янгими ё эски кўзгуга қара,
Кўз ўнгинг олдида бир хил манзара.
Ҳарчанд айлантиргин сўлу ўнгга хўп,
Икки тус манзара қилмас масҳара.

ТАҚДИР

Ёшинг ўтган сайин уйқунг қочаркан,
Йиллар аждар каби оғиз очаркан.
Сенинг рухсатингни кутиб ўтирмай,
Сўроқсиз, донингни ҳар ён сочаркан.

13.10. 2010 йил

АБАДИЯТ ҚОНУНИ

Ёмғир ёғса, ювгай ҳаво чангини,
Шамол силкиб тўккай токнинг зангини.
Аввал янги эди, кеча эскирди,
Эскидан топгайсан бугун янгини.

ҲАҚГҲЙЛИК

Кулингни чўғ килур самандар бўлсанг,
Ҳуснинг чимматдадур суманбар бўлсанг.
Жунун деб даврадан қувиб солишар,
Агар Ҳақ ошиғи – қаландар бўлсанг.

10.10.2010 йил

ТҲНИШ

Сен ватан танлайсан, сайланманг шулдир,
Наҳот, ҳаёт йўли айланма йўлдир.
Қозонинг бир бора ўнгарилмайин,
Ёнмаган ўтининг бўлғуси кулдир.

ҚҲРҚУВ

Жаллодга ўхшайди бунда ҳар оғоч,
Тентир айғоқчидек жимит қалдирғоч.
Амал этагини туширилмасдан,
Сен каби дунё ҳам боқур яланғоч.

САБОҚ

Момом айтар эди: – Эр-хотин –ватан,

Эри қазо қилса хотин – беватан.
Йиғингунг бир умр ўлимлик пулин,
Наҳот шоҳ ганжидан қимматдир кафан.

ОГОҲЛИК

Аёлингни қийноққа солма,
Ўч олади кексайган чоғинг.
Асраса-да, бошингни уйда,
Нақ кўчада қолар оёғинг.

4.02. 2011 йил

ТУШ

Ҳаёт давом этар сўлу ўнгингда,
Мавжудлик ифшодир "у" ва "бу"нингда.
Юз билан юзлашиб топмадинг ҳеч не,
Сўзлашиб яшабсан фақат уйқунгда.

РИЁ

Кулолим, саночдан ичиб бўзангни,
Токай мақтайдирсан мўнди кўзангни.
Бу ишинг лол этур, наздимда гўё
Мўрга жабдуқ уриб, осгунг узанги.

ОЖИЗЛИК

Учқун тушса басдир хас поясига,
Ҳўл-қуруқ– ўт етур ниҳоясига.
Йўлини беманзил айлаган кимса,
Ўралиб йиқилур ўз соясига.

ИБЛИС БАЗМИ

Чўп тутса, соз созлаб куйлагувчимиз,
Истак хуморида ўйлагувчимиз.
Билмам, ё таваккал кўз очиқ ҳолда,
Сўқирлар ўйинин ўйнагувчимиз.

ҚЎНИМСИЗЛИК

Дунё ўйинидан топмасанг баёт,
Гўдак либосини тутгуси ҳаёт.
Танглиги бошингга бўлғуси синжоб,
Йиртиғи курокдир дилингга, хайхот.

КАРАХТЛИК

Гўё ёққандайин фалак шамини,
Ёлғиз сен ермисан борлиқ ғамини.
Болмидир ё оғу, хушбўй ё бадбўй,
Ажрата билмайсан ҳиду таъмини.

МУҚОЯСА

Кумрини ёзғирма, қарғани мақтаб,
Бўлмас гул деб тошни товонда топтаб.
Дунёнинг ўнгирын босмоқ талаби,
Таёқ тутиб пашша қувгандайин гап.

ҲИСОБОТ

Менинг гуноҳимни хатлама, ошнам,

Хатлаганлар кўпдир, кайғурма кўп ҳам.
Барча гуноҳларим гуноҳимдадир,
У сеники эрмас, бошинг қилма ҳам.

ТАСОДИФ

Иссиқ кул куйдирар яланг оёғинг,
Баъзан қумга ургил, синур таёғинг.
Кутилмаган дамни кутганинг чоғи,
Ўзинг қолиб, ётни чорлар маёғинг.

ИШҚ

Ошиқ туфроғида ниҳондир Мажнун,
Фарҳод тешасидан айридир гардун.
Дунё дўконидан топмасанг мурод,
Куёш ерга ботар, тун – қора қузғун.

14.02. 2011 йил

ТАМОЙИЛ

Надайим* бўлмагил, ўзликдан ўзма,
Эрмаклар не тутса, қўлингни чўзма.
Кимлардан қолмади бу эски дўкон,
Эскисин топдим деб янгисин бузма.

ЭЛ КЎНГЛИ

Ҳар элни ўзининг бозори бордир,
Бир кун бош қўймоққа мозори бордир.
Сувин лойқалатма, сен, эй, биродар,
Кечган дарёнгни ҳам оҳ-зори бордир.

КАФОЛАТ

Ўт кетса, чўл бўлур кечаги чаман,
Қум босса, қудуғинг кўмилур ростдан.
Пахта арқоғини ўрмакка тортсанг,
Пойандоз бўлади, ё бўлур кафан.

*хасис, баттол

ТАЛОШ

Жим тингла, эшитгунг ой азонини,
Гоҳи ел тепкилар куз хазонини.
Юлдузлар чатнашиб хўп талаш бўлур,
Тунда тўнкарганда Кўк қозонини.

ТОНГ

Юлдуз имосида бор мунис ҳаё,
Олтин тангасида чақнайди зиё.
Ўпгунг келур туннинг ойдин зулфини,
Олам – чимилдиқдан бўйлаган зебо.

16.02.2011 йил

ВАҲДАТ

Уммон сукутида шовқин талашдир,
Сахро қуюнидан қумлар бебошдир.
Тоғ, жарда ҳайқирсанг бергай акс садо,
Тупроқнинг ҳикмати тошга наққошдир.

МАНҚУРТЛИК

Ёлғизлик чўлида на тилсимот бор,
Сув теккан дарахт ҳам қурийди – абгор.
Динни талош қилур мазҳаб қуллари,
Тўрт тарафга қара; ўралган девор.

18.02.2011 йил

МАНГУЛИК БОЛИ

Вақт – олтин ғазнасин соқчиси аждар,
Афсус, кўнгли ғариб бундан беҳабар.
Олтин орзусида ёнмак хомхаёл,
Аждарни қул этган шохдур муқаррар.

БЕЛГИ

Қуфрликдан белги сув тошқини ҳам,
Ёнғину зилзила офатдир ҳар дам.
Табиат жиловин тортаман дема,
Бил, у бандагамас, Худога маҳрам.

22.02.2011 йил

ТАЛОТУМ

Қўриқчи ўзини қўриқласа гар,
Эл мулки талошдур, ғазнага зарар.
Ногоҳ бошдан учса, тахтга ўт кетиб,
Қушга ин бўлгуси шох тожи магар.

ИНДАЛЛО

Биров жон тиланар, биров-чи, меҳр,
Тиланчи ошида борми ё сеҳр.
Мумсикнинг қозони қайнаган қачон?
Қайнаган чоғда ҳам қайнайди бекўр.

ЭМИШ

Борлиқ таҳорати кўз ёшда эмиш,
Мурувват пешбанди қуёшда эмиш.
Ибодат тоатга ундагувчи нур,
Ақл сармояси ҳур бошда эмиш.

ҲАЁТ

Ҳаёт деганлари асли муҳаррир,
Севинчу қайғунгдан истайди тахрир.
Таҳлили ўзидан – савоби барҳақ,
Енг ичида асраб қўйгани таҳқир.

ТАРТИБОТ

Маломат булбули ҳазрат Навоий,
Жунунлик бобида эмас савдойи.
Дунё маломатин туккан тугунга,
Бузилмасин дея фалак авзойи.

ҒУРБАТ

Тошингни тер дейсан, тергудай тош йўқ,
Бошингни ол дейсан, олгудай бош йўқ.

Ўзи йўқ одамга ўшқиргунг бунча,
Бу бошсиз дунёда кўз билан қош йўқ.

"ҲА" ВА "ЛО"

Дунё гадолигин гадодан сўра,
Йўқлов имлосини садодан сўра.
Ҳарф ўйинида рамзин билмадим,
Борлиғу йўқликни "ҳа"- "ло"дан сўра.

РИШТА

Култепа устида ўсмагай гиёҳ,
Сиёҳдон эрмакдир қуриса сиёҳ.
Уммон нафас олур дарёдан ҳар вақт,
Йўқса, ҳайбатидан бўлур мосуво.

ХАСИС

Гоҳо хунрезликка ёллангай қаттол,
Ўзимники ўрал дер нодон баттол.
Дўконин эшигин ёпмаслик учун,
Кир дўшписи ҳидин атир дер баққол.

1.03.2011 йил

ТУҒИЛИШ

Офтобнинг кули– бу тунги зулумот,
Кул ичра юлдузлар чўғ эрур, ҳайҳот.
Офтоб сўнгги чўғдан пайдодир яна,
Ёққан гулханида кўз очар ҳаёт.

ЧИЗИҚ

Токай осиб юргунг зулм зуннорин,
Токай худбинликдан конур хуморинг.
Ёзиғинг туну кун ҳижжалаган кас,
Бир харф тополмагай алифбонгдан, чин.

НАДОМАТ

Кимлар булғамади иффат кўллигин,
Билмади манзилга олис йўллигин.
Ўзин бекатида адашган банда,
Ажратолмас хаснинг қуруқ-хўллигин.

8. 03. 2011 йил

ИНТИҶО

Бу ишнинг обрўси – тизилган дурдан,
Куёшнинг борлиги таралган нурдан.
Кўкнинг нағмасидан чархи дун безор,
Оташ бегонадир сўнган ул кўрдан.

ЎЗАК

Узлат саҳросида забун сордурман,
Кўнглинг чилторида битта тордурман.
Ўзингга ёт билсанг, ўзимга ётман,
Сенинг уйқунг ичра, лек бедордурман.

ҚАТАҒОН

Амалдор этагин ўлган, эй банда,
Орсизлик удумин қилма писанда.
Дарахт ҳам қуригай илдиз қуриса,
Девор қулаганда чанг қолур – анда.

ЎҒИЛЛАРИМГА

Эл билсанг азизсан, бахтинг етукдур,
Дунёнинг баҳоси бир пой этикдур.
Кўнгилнинг тахтига шоҳ эрса гар Ишқ,
Энг оддий имло ҳам олий битикдур.

ТИЛСИМ

Ақлу шуурингга эгизми фикрат,
Икки дунёнг узра асирдир фитрат.
Бойлигу фақирлик қулф, эшиги бир,
Тутган калитингда аёндир ҳиммат.

10. 03. 2011йил

САБАБ

Совуқ урган гулдан қолмас ном-нишон,
Чиринди ҳидини сочгувси аён.
Биллурми ё олтин қандил сержило –
Чирок ёққанингда топа олур шон.

МАНГУЛИК

Эскирган кимхобинг бўздан арзон-да,
Баъзан бир томчидан ер-кўк ларзонда.
Дунё кум тоғидир, ҳар кадам гирдоб,

Фақат етгунг унга, миниб нарвонда.

11.03.2011 йил

ҚУДРАТ

Истак номусидан хира тортса кўк,
Елнинг нафасидан узилур киприк.
Елкада олиб ўт тоғни бемалол,
Титрамас чумоли қурган хас кўприк.

НИЗО

Кўза синганида бутаб бўлмас, бил,
Жаҳл ғорат этгай кўнглингни буткул.
Товонинг остида йўқолгайдир ер,
Осмон борлигига ўтолмас кафил.

ТАҲЛИКА

Ваҳима уйғотур бўм-бўш тахт, инон,
Кўзинг юмиб очсанг кўринур илон.
Қошу қовоғингда қўзғалур титроқ,
Тоғлар кўкда ўйнар варракдай шу он.

ТОАТ

Ибодатга чорлар улуғлар қабри,
Илдизидан эрур дарахтнинг сабри.
Дил каъбанг фанолик гаштидан хуррам,
Елча қутқу солмас Азроил жабри.

13.03.2011 йил

ИККИ ДУНЁ

Амалдор унвони яшашга қалқон,
Ғақирнинг тошин эз, бўлғуси талқон.
Бири ўз чироғин ёқади ўзи,
Бирин биров ёқар чироғин ҳар он.

14.03.2011 йил

ИКС

Шундай ўриндиқлар бордир – берақам,
Чипта талаб қилмас чиптафуруш ҳам.
Тириксан ва лекин туғилмагандай,
Мавҳумот ичра жим яшарсан мубҳам.

АЙРИЛИҚ

Энг оғир жудолик – ортга чоғланиш.
Каснинг ўз- ўзига беип боғланиш.
Ундан ҳам баттари чорасизликдан,
Кутулиш йўлида ўзидан тониш.

15.03.2011 йил

ШАКЛБОЗЛИК

Аё, қалб кулликка тутқун бўлса гар,
Чиганоқ ичида бир қуртдир жавҳар.
Айри этиб бўлмас олмосни тошдан,
Тотиб кўр, туюлар шакар ҳам заҳар.

16.03.2011 йил

ЗАЛОЛАТ

Тансиқ таом билдинг аза ошини,
Тўзғиди, жамлолмай тоғ бардошини.
Ҳарифнинг ҳарфида уқиган ўзни,
Иблисга тенг қилур ўз қардошини.

АРОСАТ

Нафс кофиясида йўқ эрса оҳанг,
Поклик туроғида ҳаёдир дилтанг.
Ўлчаб бўлурмикин ахлоқ ҳижосин,
Туман оғушида бу олам беранг.

ҲОВЛИҚИШ

Қиёмат куюни эсмайин туриб,
Капанга ўт қўйгунг бевақт бонг уриб.
Униққандан ёмон ҳовлиққан асли,
Тепсанг, жим ётган тош кетгай қутуриб.

КЕККАЙИШ

– Қуёш менинг соям, – дейди бу банда, –
Қош қоқсам юлдузлар отади ханда.
Ҳуштагим елидан булутлар кўчар,
Неки мавжуд, бари, бил, боқиманда.

ЎЗИМ

Маломат элининг посбони ўзим,
Садоқат савтининг бўстони ўзим.
Ким мени айирмиш ҳавас шавқидан,

Жунунлик саҳросин достони ўзим.

4. 04. 2011 йил

ХАБАР

Кўзголур еру кўк эганда бўрон,
Тегирмон тошида ракс тушур хар дон.
Бу олам уйининг борлиғи ниҳон,
Йўқликка нишон шоҳ отганда хандон.

10. 04. 2011 йил

АЖР

Ҳаёт маҳкамдир, кириб-чиқиш бор,
Йўлаги кимга кенг, кимга эса тор.
Синови маломат сандони эрур,
Ажриму ажри-да, изтиробга ёр.

УСТУН

Ҳаёдин тикланса вафо устуни,
Ободлиғ безайди ернинг устини.
Қондошлик ҳуқуқин тарҳидир инсоф,
Тўлдиргай гумоннинг каму кўстини.

10. 04. 2011 йил

СЎЗ

Сўз либос кияди сиёҳ туфайли,
Унда жило қилур рамзлар хайли.
Олтин кўз ўйнатар, Сўз эса дилни,
Мўъжиза туғдирар харфлар сайли.

ҚАНОАТ

Ахлоқ мадрасасин мударриси – дин,
Жаҳолат қавмини тизгинлар бетин.
Ҳамда қаноатнинг ёрғичоғида
Сабринг тошин эзиб, пайдо килур ун.

ЙЎҚЛИК

Юз ёшда жон берди анови кимса,
Ёш-қари ҳавасда, лабда калима.
Бир хасча кўр тутмай ўтди-ку, афсус,
Бир кўнғиз туғилди, ё ўлди нима.

7.1.2014 йил

БЕХУДЛИК

Қуёш гулханида сув оташланар,
Ёнган неки борки ҳар ён ташланар.
Ҳавони қизганар ишқсизлар аҳли,
Бебоклик фаслида тош ҳам ғашланар.

БЕГОНАЛИК

Кимки дардисардир ўзига беҳад,
Гаровга қўйилган мулкдай омонат.
Бегоналик хиссин туйғайдир, ё Раб,
Ўз уйи эшигин қокур ётсираб.

АЙЛАМА

Ки шоҳ каромига муҳтож айлама,
Ғазаб мулки ичра хирож айлама.
Йўлбарс мўйловидан тортсанг беҳабар,
Майитинг лошидан сўнг бож айлама.

ҲАВАС

Қиморбоз умрини қиморга тикар,
Иримчи кўзмунчоқ, туморга тикар.
Куфрлик чилвирин белга боғлаш не,
Ишқ аҳли аҳдини оҳ-зорга тикар.

ЭВРИЛИШ

Қоғоз оқми ё сариқдир, сўзга на ҳожат,
Ҳар маъноки эврилса, бас, жавҳарга факат.
Фалак равон, эгрилиги кўзга чалинмас,
Ер тариқат мулки эрса, шулдир Ҳақиқат.

ЭСЛАТМА

Шоирман деганни зўр деб алқама,
Кўпин мангуликка йўқдир чипгаси.
Шон-шуҳрат йўлида қилса ҳам тама,
Ўн мингидан қолар уч ё тўртгаси.

19.01.2014 йил

ОЛАМ

Нечун тубанликка асирдир олам,
Урчуғида арқоқ эшар қайғу, ғам.
Бунда ким топибди фароғат уйин,

Йўқликка инъомдир марҳамати ҳам.

ВАҚТ

Қўнмоққа на эгар, на жабдуғи бор,
Зинҳор солиб бўлмас оғзига сувлик.
Етовингга олмоқ бўлсанг мабодо,
Қўлингда қамчи-ю, отдан дарак йўқ.

24.01.2014

ЭҲТИРОМ

Бедил ёққан шамга шамдондир олам,
Тўрт юз йил беридан ўт пуркар нолам.
Бир ҳарф ҳуснига кўзгу туюлмай,
Тоқай қоғоз йиртар бу ожиз қалам.

САБОҚ

Шухрату амал не? – асов арғумоқ,
Тизгинлаб турмасанг, итқитгай шу чоқ.
Кеча кўпкарида улоқ узолган,
Бугун бу ўйинда ўзидир улоқ.

УНУТИШ

Умридан бир ҳарф уқмаган нодон,
Тўрт тарафга боқса – қибла ноаён.
Ўз уйин тополмай ўз кўчасидан,
Ҳар ким кўчасидан ахтаргай гирён.

ИЧИҚОРАЛИК

Ҳасаду хусумат – кўрда куйган нон,
Тановул этганда ёнгай неча жон.
Ўзингга ортиқча юк бўлгунг дея
Юкдан халос этиб ютгай гўристон.

ХОМТАЛАШ

Табиб бўла олсанг ўзингга магар,
Мағлуб қўшин каби чекингай хатар.
Юзта бебурд табиб куршовида қол,
Жонинг хомталошдир, ютмайин заҳар.

ВАФО

Магар чала олсанг вафо созини,
Бир ипга боғлагунг юзта тозини.
Қўрга кўм, тухумдек ҳил-ҳил пишар тош,
Очилган гулда кўр, аёл розини.

БЕБУРДЛИК

Жаҳолат қавмига келтирма шараф,
Сочилган мунчоқдай қочур ҳар тараф.
Гугурт қутисига дарғазаб бўлиб,
Юзта хўл чакмоқни ургандан не наф.
18.02.2014 йил

ТЎНИШ

Бошим урмасимдан деворинг қулар,

Кулаганин кўрмай кўзларинг кулар.
Кулаган деворда на ғубор қолди,
На гулдирос хасни кўзғата олар .

АЛДАНГИ*

Ғайрат бегонадир хаёл қулига,
Эркисизликнинг банди бўлгай ғулига.
Бола етагида айиққа монанд
Жиловин топширгай ҳар ким кўлига.

МЕҲР

Бемор эшик қарар, тўшакка асир,
Мунглиғ боқишидан кўз очгай басир.
Бир калом завқин тут, йўқса, мўъжиза
Тутолмас дур-лаълдан тикланган қаср.

23.02. 2014 йил

**Хаёлоти (шевада)*

ТУН ФАРИШТАСИ

* * *

Қаршингда шон тиланчилари
Қора арвоҳ каби судралар.
Раҳм ила боққанинг сари
Тишида тош чақиб ғўдранар.

Бер, уларга киссангда борин,
Пайпоғингни яловдай тутгил.
Тинглаганда гинали зориң,
Сен ўзингни бир зум унутгил.

Иқболингдан узилган шонинг
Ва мартабанг ҳадя этган он.
Тўнғласа-да, танинга қонинг,
Нурли умид ила боқ хушхон.

Тут, уларга отинг тақасин,
Юлдуз дея кўксига илсин.
Тиланчининг сўнгни чақасин
Тортиб ол-да, тут, яйраб кулсин.

Бўй кўрсатур ҳар сонияда
Шафқатида миннату таъна.
Бер, уларга, дўстим, ҳаммадан
Ортиб қолган умрингни яна.

3.10.2013 йил

* * *

Ҳакка шақ-шақ этса, учар хушимиз,
Бирор совуқ хабар уққандай бўлар.
Ҳали илинж топмай кўнгил қушимиз,
Акса урмасингдан деворинг қулар.

Кўзгунг тош тегмайин синажак чил-чил,
Қудуғингни суви қолгуси музлаб.
Ўз уйингдан қувсанг, тош тирнаб нуқул
Мушугинг ит бўлиб хуриши бор гап.

Қаддини тутолмай, хас-чўпни кучиб
Ўмганини ердан узолмайди шер.
Бир совуқ хабардан тоғу тош учиб
Соат қапгиридай тебранади ер.

Йўк, йўк, ширин мужда келтиринг шу зум,
Ҳали тебранишга улгурмай замин.
Юзта қарға зори суқса ҳам зуғум,
Озод рух ёқолур тириклик шамин.

13-14. 10.2013 йил

* * *

Нима қилсак бўлади бугун?
Илинж йўқдир кечаги кундан.
Эртанги кун – тугилган тугун,
Умидимиз узилган ундан.

Топамизми бирор- бир нишон,
Топганимиз йўқотармиз ё.
Йўқотишга кўниккан инсон,
Йўқотишдан чўчимас асло.

Асалчи бол сотиш баробар
Топганидан айрилиши чин.
Эшик ясаб сотса дурадгор
Яна кўли бўш қолар тайин.

Шу тахлитда яшаркан инсон
Ҳар бир кундан узиб қарзини.
Мангуликка тўлайди товон
Узмасидан Вақтнинг назрини.

15.10.2013 йил

* * *

Туйқус бошга тушгандек кўндок,
Мен ҳар тонгда учаман жарга.
Арқонсиз ҳам чиқаман шундок
Мен ўзимни енгсам агарда.

Чоҳда ётгум енгилган кунлар,
Вақт занжири эзар кўксимни.
Пичинг отса ой ярим тунда
Қутқармоққа шошгум ўзимни.

Ҳар бир кунни чоҳ деб бил демак,
Чоҳ тубида яшар ҳар банда.
Бандиликнинг тузоғин бешак
Уза олган ҳурликка доя.

Ер остини тарк этурсан жим
Ўз- ўзингни қутқарганинг дам.
Ер юзида яшашга ҳақли,
Ер юзига қайтолган одам.

15.10.2013 йил

* * *

Билолмадим, бу қайсар суллоҳ,
Қўл силтайдди дуч келса неки.
Ҳар юлдузга қўл силтар, эвоҳ,
Нури эмиш – йўқликнинг чеки.

Бир кафанлик матоҳмиш Осмон,
Оқ қилинган қизмиш, қаранг, Ой.
Сиркиндеймиш бўронга Уммон,
Чинқирармиш қаърида Чирой.

Дарахтларга, дарёга – неки,
Учраса бас, чайнаб-да тилин,
Қўл силтар, сўнг онасига у,
Отасига силтайдди қўлин.

Қўл силташга қолмагач ҳеч не,
Тубсиз жарга йўлиққан каби,
Нафрат тўла кўзини йириб,
Ўзига ҳам қўл силтади у.

ИБЛИС

Сув музлайди номин тутганинг заҳот,
Куёш ҳам қораяр куйган нон каби.
Куч тополмас қушлар қоқмоққа қанот,
Эшитилгай тошнинг томирин зарби.

Ҳар ёнда оловли тўзон ҳамласи
Ваҳший истакларнинг тўрини ёяр.
Маконин унутар одам боласи,
Йўлда учраганни у-чи, на аяр.

Султонлик тожини киймоқ важида
Қабоҳат ўлкасин танлайди фақат.
Қалбдан муҳаббатни айлаб-да жудо,
Гўдак нафратидан топура фароғат.

У ифбат лунгисин юлқиб отаркан
Шармисорлик ирқит итдек бўй чўзар.
Энг олий урфдан қолмас ном-нишон,
Муқаддас ўйлар ҳам ҳазондек тўзар.

Тубанликлараро жар солиб учар,
Алангада ёқиб ишқ саодатин.
Фалақдан эмас у, шамолдан излар,
Мангу топинмоқ-чун Кўк салтанатин.

МАҲЛИЁЛИК

Нима тақиқланган бўлса, тилсимдир...
Ортиқ инонгандай сеҳр кучига
Тош ичида куй бор, дейди-да кимдир,
Бекинишни хоҳлар тошнинг ичига.

Маҳлиёлик шундоқ овлаб ақлни
Лоҳаслик тўрини ёйса, ҳар неки,
Негадир эслатар эски нақлни:
“Кўчада кўмикли – уйда ўликли”.

Дарё қирғоғига бекинар рўй-рост,
Кудукнинг тубига яширинар Ой.
Ҳар не ўз-ўзидан бўлмоқ-чун халос,
Бекинмачоқ ўйнар тун-кун, ҳойнаҳой!

Йўлакларга қаранг, тумонат аро
Бўм-бўшлик қўйнида судралади лош –
Ана, кетиб борар елкалар азот,
Ақалли бирорта кўринмайди бош.

18.10.2013 йил

* * *

Тириклик бу – кундуз адашиш демак,
Яшаш – дор остида тўғри сўз айтмоқ.
Қўринмас қуш каби хаёлга эрмак
Умр деганлари, ҳарчанд ўйлаб боқ.

Қисматинг лавҳига битилмиш азал,
Адашмаслик шарти – энг олий ҳуқуқ.
Тақиқ мевасини едингми магар
Ёзда ҳам сўзингни боғлар булдуруқ.

Ўз уйинг эшиги ўзингга бекик,
Йўлинг олиб қочар жарликка ҳар чоқ.
Адашмаслик шартин бузмаслик аҳдин,
Аввал ўйла эди – туғилмасданок.

19.10.2013 йил

* * *

Бир сўз айтинг овутмак учун,
Бу сўз бўлсин тош каби қаттиқ.
Момиқ янглиғ мулойим тегсин,
Ўртамасин юракни оғрик.

Товуш берсин ҳар бир хужайра,
Қиш ўртаси очилган гулдай.
Илдизларин ўзи юлқиб-да,
Бирор дарахт боқмасин тулдай.

Куч тополсин чумоли, ҳатто,
Ишорани зимдан уқмоққа.
Ўт ичида қолган ерни то
Ўт ичидан судраб чикмоққа.

* * *

“Унутмоғим керак ўша аёлни”...
Айтиш осонмикан бу сўзни эркин.
Дафъатан ўт чирмар тутқун хаёлни,
Сўнариб қарайсан атрофга секин.

Шубҳа-гумон ичра тўлғониб жонинг,
Бостириб келгандай тўрт тарафдан ёв,
Илкис чўчиб тушиб, дейсан тониб сўнг:
“Мен эмас, бу сўзни кимдир айтди-ёв”.

* * *

“Тушунмайман” дейсан зимдан тикилиб,
Мен билан илк бора дуч келгандек сен.
Кошки, мен қаршингда турсам букилиб,
Букилмас дарахтдай букилиб беун.

Мен баттар ўзимни яшираман – сир,
Йўқлик дунёсида ғазнаман шундоқ.
“Тушунмайман” – бу сўзга ёлғиз сен асир,
Ёнингдаман, мени излайсан, бироқ.

“Тушунмайман сизни...” термулгинг секин
Мени тушунишдан чўчиганингдай.
Кўзда ёш, ташнахол қучаман сени,
“Мени севмасмидинг тушунганингда!”

20.10.2013 йил

ТОШОТАРЛАР

...га

Ҳар ким очавермас даврон эшигин,
Мозорин тамғасин билмаган қанча.
Ногоҳ тебратдимми ётлар бешигин,
Ғаним деб билибми ўқталур ханжар.

Бу нурли давронга бегонамасмиз,
Зардан ортик билдик хасу чўпини.
Мурувват бобида яғонамасмиз,
Кўрсак ҳам ўйинчи зотлар кўпини.

Хурса-да тинимсиз карвонимизга,
Кимларнидир итин силадик бошин.
Уларчи, осилди нарвонимизга,
Ўчирмоқ бўлдилар само куёшин.

Ит хурди, хурмади нимадир бизга,
Таассуф, тош отди соямизга ҳам.
Бегона эмасмиз ҳамсоямизга,
Кўлида тош билан боқди-ку хуррам.

Муқбил тошотарлар сафидан эмас,
Мудбирнинг этагин тутганлар росткам.
Демакки, ўзга бир сайёраданмас,
Ўзимиздан эрур тошотарлар ҳам.

ЮПАНЧ

Бир мухлис ийманиб сўрайди гоҳо:
– Айтинг кимлар эрур шогирдларингиз?
Ўша чоғ ютмоққа етмайди ҳаво,
Кўксимга ханжардай қадалади Сўз.

Эгнимга илмадим устозлик тўнин,
Билингки, ўзимга ўзим толибман.
Бир мисра шеър битсам кошкийди индин,
Дунё узиларди балки қолипдан.

Ошпоқ қоғоз ичра тўзғиди умрим,
Қор гуллашин кутган жунундирман ё.
Мудроқ овозимдан тонг қотманг, иним,
Ўзимдан ўзган кун омонман, илло.

* * *

Қўй, мени чорлама, чорлама ортиқ,
Умрим осмонида сўнарған куёш.
Мен охдирман, оҳим борликқа тортиқ,
Эрким эса кўкка учаётған тош.

Фалак киприк қоқмоқ учун уринмас,
Киприги тўкилған, чексиз адоғи.
Бошин ушламакка боши кўринмас,
Оёқдан чалмакка йўқдир оёғи.

Қўй мени чорлама, чорлама, дўстим,
Босиринқи тушдир кенгликлар юки.
Бўғзимда бўғилған нафасдир сўзим,
Тош бўлиб туюлғай боксанг ҳар неки.

Дунё –хаёлот, мулкин бой бериб
Боласин қўлига термилған гадо.
Ўзимдан бадарман, тошимни териб,
Қайларда сарсонман, билмайман, илло.

Қўй энди, чорлама, чорлама ортиқ,
Чорловлар ортида кўраман жарлик.

30.10.2013 йил

СЎРОВ

Набиранг кўзингга бокиб турган дам,
Яшагинг келади узундан -узоқ.
Инжа дийдор ўти тутганда малҳам,
Ўзингга ҳам боқмай кўйгунг тузукрок.

Кўнглингда бир ҳадик учса тўлғониб,
Бир илинж ортидан умринг порларми?
Биз-ку, улар учун яшадик ёниб,
Улар бизлар учун яшай оларми?

* * *

Кўзларингда сўнмиш фароғат ўти,
Қанотсиз қуш каби дилдирар қалбинг.
Қуёш ҳам термилар нафасин ютиб,
Оғиз жуфтламакка сўз топмас лабинг.

Оппоқ сочларингда тўзғиган оҳим—
Олис ўтмишимга рағбатинг аён.
Ерлик гуноҳлардан оғир гуноҳим,
Гўдакдай севаман мен сени ҳамон.

Севиб севилмадим – энг мудҳиш жазо
Совиган конимга ўт пуркар пурғам.
Ўчдимми шам янглиғ хотирангдан ё,
Унда яхши эди туғилмай, ўлсам!

* * *

Сира гина қилмам қизғонганинг дам,
Ўтда унган гулдек очилар кўнгил.
Кўздаги ёшимни яширмайман ҳам,
Болишимга бошим ботади енгил.

Демакки, севасан – кутилмаган шон
Ҳар бир ҳужайрамда кўзғатур титроқ.
Севилмак завқи бу – энг олий нишон,
Қуёш ҳам кўринур кўзга жинчироқ.

Қизғонганинг сайин қизғонадирман,
Кўксимга тумордай яширгим келар.
Худди парвонадай, яралиб нурдан,
Тоғлар атрофимда айланар, елар.

Қалбни куйдиrolмас ғуссалар заҳри,
Беқарор ўйлару қора гумон ёт.
Ип эшолмас энди жудолик чархи,
Мукаррам кўринур ҳар севилган зот.

* * *

Бир оёқда яшадим дейсан,
Эшитмабсан қадаминг унин.
Бандиликда яшнадим дейсан,
Ким тўлайди озодлик хунин.

Ўрнидан, ҳей, жилмаган одам,
Қаноатнинг бадали Эркми?
Ўз лаҳжангга тушунмайсан ҳам,
Озод сўзнинг кўчаси беркми?

Ким парчалар сабр гулини?
Ҳеч курса, бир дарахт каби жил.
Сен-чи дейсан: – Умрим гулини
Тўкажакман яхши кунга, бил.

Жилажакман, у кун қадамим
Товушини эшитганим он.
Озод товуш қувончи учун
Ўз эркимга тўларман товон.

* * *

Тўғри, бари аён: бошинг бор битта,
Ҳар нега чўзмоққа икки кўлинг бор.
Оёғинг иккита, кўзинг иккита..
Демак, ҳали одам эканинг бекор.

Бошинг учта бўлса, бўлгинг аждарҳо,
Оёқ тўртта бўлса, эшаксан, яъни
Одам бўлмоқ учун қанотсиз қушга
Қанот тута олсанг, етиб ортади.

31.10.2013 йил

* * *

Айтилмаган сўз колдими, айт?
Ё сўз тенгми ернинг нархига.
Ҳа, умримиз – ёзилмаган байт,
Ипимиз эш қисмат чархида.

Ботгунг келур ерга қуёшдек,
Айтмоқ учун бир сўз топмасанг.
Ё отилсанг отилмас тошдек,
Эрк эгнига тўнинг ёпмасанг.

Ортимизга қиё боқсак гар,
Чийралгандир умр арқоғи.
Соямиз ҳам ортга торткилар,
Умидини уздими чоғи.

Ҳурлигига даҳл қилдик ё,
Иффат элин тарк этиб унсиз—
Дайди қиздек боқиб беибо,
Чимматини ўтга отар Сўз.

4.11.2013 йил

* * *

Ақл сукма, чувриндига, бас!
Кўзгу тошга урилди нима.
Қалбида йўқ зиғирча хавас,
У гўёки дарғасиз кема.

Ирганиб-да, ким тутса емак,
Човут солур кузғундек шу тоб.
У ўзига ёт эрур, демак,
У тузалмас – соппа-соғ бетоб.

Ёдлаб куллар қасамёдини,
Ишқсизликка кўниккан, кўнган.
Кўрга кўмган шон- ҳаётини,
Ҳирс майига бўкиб-да, тўнган.

Гўдакларнинг пок кулгусига
Ҳузурланар каманд ташлашдан.
Соме бўлиб кўк оҳангига,
Ҳазар қилар ерда яшашдан.

6.11.2013 йил

ЭПИГРАММА

Қай маконда, биродар, бўлмаса ишқдан асар,
Соқовланар ҳатто тош, борма турли хаёлга.
Бекиниб-да, кавакка, офтобдан қилиб ҳазар,
Аёл ўхшар эркакка, эркак эса аёлга.

7.11.2013 йил

ЭКОЛОГИК ШЕЪР

Денгизлар кочмоқда, йўллар кочмоқда,
Уммонларнинг бағри тингувда ҳар кун.
Ўзга сайёралар сирич очмоқда,
Коинот тилсими тортмоқда юпун.

Пурвиқор бинолар кенгликни тўсар,
Мағлуб қўшин янглиғ чекинар ўрмон.
Ҳар бир қум зарраси тош бўлиб ўсар,
Мовийлик тўнини ечмоқда осмон.

Ваҳший шовқинлардан қалб сайёраси
Қурғоқчилик фаслин қурбони, наҳот.
Газакланган сари қуёш яраси,
Йўқлик марсиясин куйларми ҳаёт.

Эй сиз беҳабарлар, машъум урфингиз,
Қадр шоҳсўзанасин ёқадир, ҳамда
Тоқай жодулагай ёлғон лутфингиз,
Умрингиз саноғи саналган дамда.

Ҳавойи ҳисларнинг силсиласида
Темир жарангини такрорларкан шеър.
Тошлар қалов тўқар бахт ўлкасида,
Бир дон салмоғича салмоқ босмас ер.

Наҳот инсон умри ярим оролдир—
Чангалзор суронин совуқ дахмаси.
Ташландиқ ошёнда яшаш малолдир,
Сахийликка кулфат гадо таъмаси.

Она сайёрани хўрлашдан тўхтанг,
Ечими йўқ асрим саволларини.
Ҳар неки инсонни ташлаб қочаркан,
Ҳар банда йўқотгай оролларини.

* * *

Энам такрорларди болалигимда,
Тунда соч ёйишин сувпариларин.
Чорларкан ишқсизмас, ошиқларни-да,
Сув қаърига олиб кетаркан барин.

Юрагимга кўрқув солганда титроқ,
Даҳшатли туш кўриб, кочарди уйқум.
Ана, сув париси ракс тушар кувнок
Дарё соҳилида, ортади қайғум.

Олтин сочларидан сочилганда зар,
Кўзгудай ярақлар туннинг кўйлаги.
Ошиқмасман, лекин кўлимда ханжар,
Ёвуз нигоҳ билан боқғум ёв каби.

У чўчиб тушади, йўқолар изсиз,
Кўлимдан учиб-да, қасосли ханжар
Ойга санчилганда жаранглар унсиз,
Оғир уйғонаман, борлиқ ҳансирар.

Ажабо, ўйлайман, сув парилари
Нечун ишқсизлардан қилади ҳазар.
Ошиқни тинч кўймас, ё рашк қиларми
Покдил маъшуқага солганда назар.

Бугун на ўнгимда, на тушимда у
Безовталиқ тўрин ёяди хуррам.
Бу ишқсиз ҳаётда, ишқим, наҳотки,
Бирор гўзал қалбга бўлмади маҳрам.

* * *

*Эътиқодлар занжирини мен
Титратолдим ҳур ақл билан
М. Лермонтов*

Заиф ақл билан севса агар ким,
Ҳаёти булоғин пўпанак босар.
Малҳам тутаолмас дардига ҳаким,
Ишқсизлик зуннорин кўксига осар.

На хабардор у Эрк тариқатидан,
Кўзида тўзиган бахтнинг хазони.
Жўшқин ҳис карахт тош халоватидан,
Куёшга ёт эрур унинг осмони.

Гўдак орзусидан кутаркан кулфат,
Эътиқод занжири узилгай абас.
Ҳур ақл дайрида йўкликка улфат,
Жудолик кишанин шалдиратар, бас!

ОНА ТИЛИМ

Одам Ато балки сенда сўйлаган,
Миххат ёзувида бўй кўрсатдинг гоҳ,
Балки Зардушт сенда алқов куйлаган,
Таваллоси ичра офтоб урар оҳ.

Сукут минорининг ёвуз кузғунин
Қонли тумшуғидан томган қонимсан.
Тошларга ўйилиб битилган уним –
Ўрхун битигида уйғоқ шонимсан.

Ҳикмат дурин терган Қошғарий бобом
Гурури ҳар ҳарфда тугади виқор.
Қутайба тиғидан қон туфладинг гоҳ,
Гоҳо тош чайнаб-да, тиғландинг минг бор.

Сен халқим кўзгуси, лой чаплаб ғаддор,
Ўз ҳуснинг кўрмакдан айлади жудо.
Итини юзлатди ғанимлар – хунхор,
Аммо чимдим нурун сепди-ку Худо.

Сенда ашъор битиб Навоий бобом,
Якқалам айлади туркий дунёни.
Уйғоқ сўзларингда йўқолди ором,
Ҳақиқат кўзига тутиб зиёни.

Сен Чўлпон ноласи, Қодирий охи,
Ойбек забонида тошдек осилдинг.
Фитратнинг шонидан кўр тутдинг гоҳи,
Усмон кўзларига қордек босилдинг.

Топинмоғим учун Аллоҳим ўзинг,
Ирфон оламида ёлғиз пиримсан.
Сен онамнинг тили – офтобнинг юзи,
Борликни кучгувчи кўзим нурисан.

Ахир сенинг билан баланд парвозим,
Товлангай нур тараб сўзлар ранго-ранг.
Мен сенда сўйлаган чоғда, овозим
Кўкдаги юлдузда бергайдир жаранг.

* * *

Шу қора холингдан бўса олсам гар,
Юлдузлардан мунчоқ териб, оху кўз,
Фалак палахмонин айлангириб шарт,
Оёғинг остига ташлардим, шаксиз.

Ҳофиз фарёдидан тебранарди ер,
Мушакдай отилар тоғларнинг тоши.
Бир чибин кучича, лек куч топмас шер,
Фил қочар охудай сакраб, қир ошиб.

Шабнамга дўнарди осмоннинг охи,
Дордан қочган каззоб бўларди мўмин.
Ишқдан кучга тўлиб, шунда Ишқ шоҳи
Тоғни ердан узиб оларди эркин.

19.11. 2013 йил

СЕВГИ

*Кабутардек яланғоч бу тош
Ўз ичига қараб учади.
И.Зиедонис*

Севилмак – олий шон, белгисиз белги,
Севилмаслик – жоду, маҳлиёликдир.
Дўзах гулига-да, нур тутар Севги,
Нурларнинг оҳанги жонга моликдир.

Кетасан кетгунча, оёқ етгунча,
Бошинг-да учгунча, қўлларинг – қанот.
Кетасан, кетасан, нурда йитгунча,
Осмон пойингга-да тўшайди банот.

Ортингдан югурар дарёлар, тоғлар,
Замин ҳам қалбингга қушдай учади.
Қуёшнинг кўксида қорайган доғлар
Девор шувоғидай жимжит кўчади.

Янги сайёрасан коинот аро –
Севги сайёраси – жаннат гўшаси.
Озод бир инсонсан, Ишққа фуқаро,
Сенга бегонадир фано ғуссаси.

Махдудлик –бегона, риё –бегона,
Расолик қалбингга илдиздир, ўқдир.
Сен бугун дунёда шоҳсан – ягона,
Муҳаббат бўлмаса ҳеч нарса йўқдир.

ТУН ФАРИШТАСИ

Илҳом келур нақ ярим тунда,
Хотиралар селида оқдим.
Қизғанаман уйқуни шунда,
Бедорликнинг шамини ёқдим.

Вазнсизлик аро мен эркин
Тўқарканман дилдан куйимни.
Бир париваш сўз очар секин:
–Сезганмисан ишқнинг бўйини,

У бодадан минг қарра ширин,
Шаффофлиги биллурдан тиник.
Аммо унда бир сир яширин,
Изтироби оғудан аччиқ.

Марҳумларнинг руҳидан эрки,
Ялмоғизнинг мақридан сеҳри.
Нақ аждарҳо! Кўр қилур кўрки,
Шарпаси-чи кўрқинч, қаҳрли.

Банги хаёл қулисан абад,
Юрагингни бахшида этсанг.
Омонликдан кутмагил рағбат,
Чорловидан мабодо йитсанг.

У шундайин зуғумда тенгсиз,
Ҳўл ўтиндай бўрксийди тутаб.
Қамчисидан айрилар Иблис,
Дуч келганда, кўрқувдан титраб.

Қўй, париваш – тун фариштаси,
Ишқ – аждарҳо, биладан, биров
Қандай оғир, яшамакдан не,
Муҳаббатдан туғилса фирок.

Аразлаб-да, ғойиб бўлди у,
Мен ўзимнинг қошимга бордим.
Қоғозга-да, тушмаган ҳали,
Ўз шеъримни ёқиб юбордим.

* * *

Ақлинг ақлимга ҳеч бўлолмас пешво,
Кушга тутган доним ришват саналмас.
Нодон эрмагига элакми Дунё,
Телбага шоҳ тўнин раво кўрдинг, бас!

Ҳийланинг чувидан макрнинг эши,
Пайт пойлаб яшашга кўникдинг харчанд.
Донога тенг этдинг нодоннинг ишин,
Дарёга ташладинг ё қилдан каманд.

Санамга ибодат қилган ғўр банда,
Расуллиқ мақомин тахт билдинг нечун?
Наинки Худога, элга шарманда,
У– нурсиз ва совуқ сачраган учқун.

21.11. 2013 йил

* * *

Қишнинг шевасида сўзлайми сенга,
Нафасим ҳавода боғларми қиров.
Доғули дамларнинг нағмаси менга,
Ўз эрким топмокқа ундамас бирров.

Мавҳум нафосатнинг чамбарagini
Бошинга тож каби кийгизсам, ошнам.
Ё учирма қилсам шон варрагини,
Бўғиқ қалбинг шунда топарми ором.

Кўзингда сўнар-ку ҳасад олови,
Соғайган бемордек боқарсан хуррам.
Аммо маразликнинг қора ялови
Жаҳаннам қаърига чорлайди ҳар дам.

Гарчи жанг кечмадинг, ўқ тегмай бурун,
Худди ўқ теккандек мажруҳсан бутун.
Совуқ назар билан, ёришиб ичинг
Ногиронлик бахтин чекини тутгунг.

* * *

Дунё ўсган каби бўй ҳамда энга,
Қалбимда чарх урар жонсарақ сўров.
Ўзимдан азизсан сен бугун менга,
Ўзимни ўзимга атайми – биров.

Ишқдан куфр ўқир ханжар зулфинг, лек
Киприксиз кунлардан очган каби фол.
Бахтсизлик бахтидан тутар экан чек,
Бир ёруғ илинжда боқаман хушҳол.

Нақадар азизсан, жон янглиғ ширин,
Жисмим йўк, рухдирман, ҳар недан халос.
Тоғ охуси монанд огоҳсан ишқдин,
Ёввойи қарашинг хуркакликка хос.

Аслида, муҳаббат Эрк халоскори,
Саждагоҳ билгайдир покдамон дилни.
Ҳар нени ўзингдан тутсанг юқори,
Еча билур, албат, кўзингдан ғулни.

* * *

Сохта кўз ёш – алам жодуси,
Кўнгил эмас, ақлни овлар.
Идрокка-да, тўрин отгуси,
Минг мақомда тўлғониб, аврар.

Нечун менга макрдан тузоқ,
Кўк оҳанги овутгани чоғ.
Яқинимни айлама узоқ,
Ишқ урвоғи эрур Тангритоғ.

Лаънатларкан севгинг алдови,
Ёндирмасми ерни фиғоним.
Надир ахир товус хироми,
Илон кўз ёш тўкканда, жоним!

22.11. 2013 йил

* * *

Мен ким эдим, балким чувринди,
Ё ўзимга нотаниш кибор.
Сенга кўзим тушди-ю, энди
Ожиз қалбни чулғади виқор.

Нигоҳ тиксам титилади тош,
Қайта гуллар қуриган дарахт.
Совуқ боқсам жунжикар қуёш,
Тўлқин отмай, уммонлар карахт.

Рақсга тушар куйласанг само,
Пичирлайди ер ҳам тўлғаниб.
Дов тикилган қимордир дунё,
Бугун боқар нурга чулғаниб.

Сенсиз ҳаёт маҳзун, ўсал, жим,
Сен бўлмасанг қуриган боғман.
Сенинг севгинг билан, гўзалим,
Ҳар нарсадан баландман, тоғман.

* * *

Наҳот мен бандиман хар ўтган кунга,
Рухга мансублигим балки ноаён.
Ё асов қалбимни солиб тизгинга,
Тўхтаган соатдай мажхулман – бешон.

Шухрат васвасаси эрким бўғди ё,
Шул боис аччиқми жаннат неъмат.
Ёинки кўнглимда муз қотган Дунё –
Разил издиҳомнинг шаккок кудрати.

Ҳамма баланд тутмас эзгулик туғин,
Фитнадан қизарган кўзлар, алқисса.
Дўстга раво кўрмас кулининг чўғин,
Кўли оғрир, ерга кўлини чўзса.

Шухрат тутмас тилло тобут марҳумга,
Ер остидан топгунг ғазнани – аён.
Демакки, хур исён паноҳ руҳимга,
Вақтни асрамоқлик энди менга шон.

Вақтга мансублигим англаган фурсат,
Дунё бўм-бўш қафас эканин билдим.
Номуссиз қиз бўлиб кўринур шухрат,
Фитнакор кўз каби маъносиз Ўлим!

* * *

Жуда севар эди аёлин,
Талпинарди уйқусида ҳам.
Поёндоздек тўшарди жонни,
Завқ тотини кўрарди баҳам.

Нима бўлди? Бугун аёл тунд,
Қораяди қаҳридан кўзгу.
Ўзига ҳам боқар ноумид,
Бегонадек тутар ўзин у.

Жилмайиши нақадар аччиқ,
Нафасидан тош ёнар хасдай.
Кўзларида ишқдан нишон йўқ,
Тикилади қайғудан мастдай.

Кўк жимлигин ошиқ фарёди,
Жон ўрнида тухфа этади.
Бузмаганди ишқ қасамёдин,
Фироқ сели қалбин титади.

Аёл эса баттар жим, беҳис,
У сотилган буюмдир гўё.
Ҳаддан ортиқ талпиниш, шаксиз,
Муҳаббатдан бездирар –риё.

КЕНГЛИКДА

Даставвал қалб талпиниб кушдек
Жўшар кенглик фароғатидан.
Лаҳза сайин бемаъни тушдек
Ғашин кўзғар ҳаловату шаън.

Нур шовқини аро йитмайин
Учқур хаёл мудом тизгинда.
Тилсимотга ошно этмайин,
Қалбни сиқар кенглик ҳам шунда...

26.11.2013 йил

* * *

У парвозни истайди нукул,
Ерни олиб учмоқчи кўкка.
Турғунликдан зерикканмиш ул,
Банди эрмиш эрки йўқликка.

Кўлларини қанотдек ёяр
Ва кўзини юмади чиппа.
Киприклари баттар қораяр,
Ҳар дақиқа – йўқликка чипта.

Энтикаркан нафасидан жим
Узилади кенглик шовури.
Кўр истаги қудратдан маҳрум,
Ўтган умрин яшар совуриб.

Ерни олиб қандай учолсин,
Юз ўгирган эркидан толе.
Парвоз қила олиши мумкин,
Қанотига олса шамолни.

* * *

Шафқат тила, қўллағил, эркам,
Ишқ жодуси жон истар мубҳам.
Рақамини йўқотган олам
Саноғидан адашгани дам.

Олис висол шарпаси беҳол,
Қалб оташин сўндираркан бот.
Ҳисда неки уйғотар малол,
Бари жўшқин эҳтиросга ёт.

Қуёш сендан ўғирлаб-да нур,
Ўтга отур фалак туғини.
Тоғлар кўзга мўрдек кўринур,
Шовқин солмас уммон бўғилиб.

Ўтган кунлар завқ-шавқи ҳаққи,
Айирмағил лутфи карамдан.
Канизаклик тавқи аро ишқ
Озод бўлур жоду – ҳарамдан.

ОЛОМОН

Шуми сен истаган паҳлавон улус,
Ҳақсизлик уйига ўт кўйгувчи куч.
Сўнариб қарайди: бенигоҳ, бекўз,
Карлар тўдасига келгандайман дуч.

Ғариблик боғичин ўйнайди беҳис,
Зўр истак ўтида на қони жўшар.
Қарахтлик вужудин айлагандир муз,
Улар гунглигидан тошга курт тушар.

Ғийбату миш-мишнинг банди бандаси,
Қозикқа боғланган чўбирдай ганг-лол.
Ўлик сукунатнинг судрар жандасин,
Яшаш ҳам уларга туюлмай малол.

Боғини қузғунлар, зоғлар босса ҳам,
Кўр телба сингари чурқ этмас зинҳор.
Онасини шундоқ дорга осса ҳам,
Жаллодни шарафлар бу ожиз ғаддор.

Бачкана қилиғи – ақлнинг чуви,
Йўлдошида зухур шайтон найранги.
Қапалак ҳам боғдан солгайдир қувиб,
Булғамасин дея гулни сўлаги.

Уларга бокқанда, уфқда ёнган
Булут кўйлагини қонга ўраган
Ва инин тополмай ҳар ён из солган,
Адашган куртларнинг сафин кўраман.

ҚЎРҚУВ

Қўрқув паноҳига олар инсонни,
Тубанликдан асрар, вақтга қул этар.
Қўрқоқлик бошқадир, ўртайди жонни,
Зарб урса, бор-будинг қўлингдан кетар.

Қўрқув – ботирликнинг химоячиси,
Қонунга итоат ҳиссин уйғотар.
Қисматинг бир нурли чизиққа чизиб,
Нафсингни зоғига тўрини отар.

Ботиний – бандилик хурликка доя,
Чиганок ичида дур – ишққа ошиён.
Қўрқув – қўрқоқликдан этгай химоя,
Қўрқувдан қўрқмасанг ғолибсан ҳар он!

29.11.2013 йил

* * *

Безармикан одам ўзидан,
Ташлаб кетгим келур ўзимни.
Югурарми йўллар изимдан,
Кўраманми қайта изимни.

Йиллар фироқ ўтин сочади,
На фараҳ бор ўтган кунимдан.
Ҳамма нарса мендан қочади,
Ҳеч ким хабар олмас тунимдан.

Гурунглашгум тун билан – ёлғиз,
Лек кундуздан қилмайман гина.
Юлдузларим нақадар олис,
Дилгирликдан титрар жимгина.

Муҳаббатнинг тожини кийган
Ой пичирлар – нурлар шовуллар.
Тонг азонда олиб жўнар – шаън,
Қўлларимдан етаклаб еллар.

* * *

Эркалатманг, кўйинг, мен нодон,
Севгингизга арзимаيمان, бас!
Кўкда кўёш боққанда шодон,
Кўл силтайман барига – абас.

Ёлғизлигин ҳис этар одам
Фақат тунда! Кундуз чикора.
Ҳамма нарса азиздир бу дам,
Сукутда жам сирли ишора.

Кимга керак кимсасиз ҳаёт
Ва кўрқинчли севгисиз яшаш.
Қалб қотили – муҳаббат нахот,
Ёлғизликни севгувчи саркаш.

Ёлвормайман юлдузу ойга,
Ёлвормайман сукунатга ҳам.
Ишқдан қалбим инди чиройга,
Мен ўзимни қайта топган дам.

Бошга илиб ишқ гулчамбарин,
Ҳилол бўлиб ботарман ерга.
Аввал нечун билмадим деб сен,
Бас, даъвойинг тўкмасанг шеърга.

* * *

Гулим, бугун ҳаёт ўрнида
Сен силайсан бошимни, раҳмат!
Болам каби суясан яна,
Уйғотгунгдир ҳаётга рағбат.

Кўзларимда порлаганда ёш,
Эргашади ортимдан тоғлар.
Оташланиб севгимдан кўёш,
Нурларидан тизар мунчоқлар.

Сен севгимсан, борингга шукур,
Ўкситмайсан ошиқ дилимни.
Бағишлагунг илоҳий ҳузур,
Куйдирмайсан ўтда гулимни.

Эъзодасан оналар қадар,
Аямайсан меҳрингни бир дам.
Елкасига ерни орқалар,
Муҳаббатдан туғилган одам.

* * *

Сохта шону зўр бойлик учун
Мен умримни тикмадим – абас.
Йўқсилмасман, йўқлик ичра тин
Олмоқ менга сира урфмас.

Кўлмак кечиб яшамадим боз,
Чувалчангдек лой чайнамадим.
Сирли чорлов тутганида соз,
Талпинишдан ҳеч айнимадим.

Дадилликда омонлик йўқдир,
Ташвиш, азоб кўрсатур ўйин.
Бахт – беҳуда узилган ўқдир,
Тегавермас нишонга – қийин.

Йўқ, азобга эмасман эрмак,
Ва атайин тутмадим номин.
Менга гўдак бўлганда ўрнак,
Ўтга отгум Кўкнинг инъомин.

Бугунимнинг фароғатидан
Куй топайин, топайин дармон.
Кўз ёшимдан таралган оҳанг
Нон исини тарасин ҳар ён.

ОНА НОЛАСИ

Қара, қўлбоғи йўқ ҳаёт бешигин,
Ҳар ёнга отади тебрангани дам.
Ёпилса, очилмас Эркнинг эшиги,
Қалбингни чулғайди бир умр алам.

Қарайман, йўқ эрур одам сиёғинг,
Ўзинг бир нуқтага этолмайсан жам.
Йўргакланган каби қўли оёғинг,
Ҳали ҳам бешиқдан тушмабсан, болам.

6.12.2013 йил

САФАР

Онам азасига кеч етиб келдим,
Ер каби жим ётар, оқариб юзи.
Тош қотган нигоҳин ўқиб-да, билдим:
“Сени кута-кута юмилди кўзим.

Сафаринг шунчаям узокми, болам,
Умр – бу саҳрода оқолган дарё.
Амалинг ранжидан тўқилмай олам,
Тилингга жон тутсин тасбеҳу сано”.

Отам қазосида сафарда эдим,
Етиб кела олдим учоқда базўр.
Сўнган нигоҳлари шивирлаб деди:
“Сафар одамига тутгайман маъзур.

Шоҳ бўлмас, шоҳ тўнин кийса ҳам гадо,
Ювуқсиз дунёнинг шавкати бешон.
Умр деганлари, билсанг, акс-садо,
Садо бўлиб қайтган абадга нишон”.

ҚИБЛАНАМО

Магар қибланимонг қўлингда бўлса,
Қоронғу ўрмонда адашмайсан, бас.
Қуюн гирдобига тортганда эса
Ер учсаям, сени учираолмас.

Дўстлар, менинг қиблам – таянч нуқтам бор,
Унга қалбим боғлиқ, муҳри иймондир.
Борар йўли йўқ деб ўйламанг зинҳор,
Менинг қибланимом қадим Турондир.

7.12. 2013 йил

* * *

Фарзанди дард чекса, оналар ўқсир,
“Онани яратма экан, худойим.
Вақт-чи, қузғун бўлиб қалбимни чўқир,
Кўр дунё, чўпингга йўқ иддаойим”.

Она бардошидан яралган ҳаёт,
Она қалби эрур ер сайёраси.
Она оҳидандир кўкдаги баёт,
Она кўз ёшидан – бахт фаввораси.

Онангни асрасанг, асрайсан ерни,
Йўкса, қўланса хид тарар булоқлар.
Тизгинга олурсан ҳаттоки шерни,
Онангдан бир бора дуо олсанг гар.

Оналар қалбини куйдирмасин доғ,
Оғир дамда ўзин сезолсин бардам.
Ҳар лаҳза онангни ардоқлаган чоғ,
Асрашни ўргангунг аёлингни ҳам.

8.12. 2013 йил

* * *

Ўтди Пушкин қанча алкаган,
Мохирўй-ю, зебо санамлар.
Ишқ саройин йўлагида шаън –
Эшитилмас мағрур қадамлар.

Урармикан йиллар ортидан
Гўзалликка қарилик нуқси.
Дунё эса ярим-ёртидан
Тиклануру тик тутгай кўксин.

Ишқ азоби куйдиргувчи ўт,
Таҳқирлайди ҳаёт азобин.
Жангдан чиққан жангчидай бекут,
Ҳар бир лахза –умр хитоби.

Дов тикади гўзаллик яна,
Эшитилар мағрур қадамлар.
Ўксинмасин дея ҳар она
Туғиб бергай янги санамлар.

КАРАХТЛИҚДА

Майда фиски-фужур, ғийбат ва миш-миш,
Ҳақсизлик забтига олганда бутун.
Оловдай чирмайди қайғули ташвиш,
Ҳаттоки, дарёдан таралар тутун.

Ёлғон-яшиқлардан кўпикланган жон,
Пўпанак отади кўланкадан бот.
Кўнғиз ўлиғича қадри йўқ даврон,
Тўнглаган ҳисларга бахш этмас ҳаёт.

Авлодлар руҳида оний силкиниш,
Фалак чамбарагин тўхтатса магар.
Уммон шовқинида бошланур тиниш,
Тоғлар бошга илар қорагулчамбар.

Куйган лахтак каби булутлар алаф
Ҳидин таратади кўз ёш тўколмай.
Жарликка йўл очур шунда тўрт тараф,
Тошлар қалқир сувда, хасдек чўколмай.

Эркинлик товшидан уйғонолмаскан,
Қалъалар, деворлар тиграмас ҳеч он.
Аҳли оломону бутун бир маскан,
Забунлик дайрига бўлғуси мезбон.

* * *

Майли, сен ғолиб бўл, мен мағлуб бўлай,
Девордан қараб тур сураг ичра жим.
Сенинг қувончингга ўлпон-да, тўлай,
Эҳсон деб қабул эт дилдаги ранжим.

Баъзан ортиқчаман ўзимга-ўзим,
Оғир юкдай босар ғайри бир малол.
Сенинг хатоингга юмаман кўзим,
Ўзимнинг хатомдан ҳур жоним увол.

Мени ортга чорлар ғолиблик завқи,
Чунки мағлубликда бордир эврилиш.
Бахтда зоҳир иблис ланъату тавқи,
Истагинг шавқига қайғу бўлгай эш.

Даврадан суриб чик, қувиб сол, майли,
Фақат сен кўзгумга тош отмасанг, бас.
Эрким кишанланган Ишқинг туфайли,
Барча мағлубликка қўйгайман ҳавас.

9.12. 2013 йил

* * *

Суст тортмоқда кувноқ давралар,
Ўзгардим ҳаёт иқлими.
Юрагимда қўнғирок чалар
Йилларимнинг шошқин оқими.

На қизғалдоқ, на-да, гулхайри
Улашади ҳайрат ёғдусин.
Гўё менман ўзимдан айри –
Ўз уйдан ҳайдаган дўстин.

Улғайишдан излагандим бахт
Ва ҳурликнинг олтин тожини.
Ноҳақликлар этганда қарахт,
Ҳа, тўладим умрим божини.

Барчасига чидаш бизга тан,
Изтиробнинг овунчоғимиз.
Кутилмаган омад кутишдан
Хўп чарчадик, ёниб гоҳи биз.

Олислашар неники севсак,
Олислашар тоғлар кун сайин.
Олислашар қирғоқлар бешак,
Олислашар осмон жилмайин.

Фироқ ўти қалбга тасалли
Берар истак кўридан, лекин.
Ҳамма нарса чекинган сайин
Ишқ тутади ёлғизлик чекин.

12. 12. 2013 йил

ВАЗНСИЗЛИКДА

Ғуссалар намати эрурми замин,
Тутар тирикликнинг аччиқ неъматин.
Ташвишлар гирдоби тортгани сайин,
Алқамоқ истайсан кўк фароғатин.

Лекин пуч умидлар васвасасида
Банги хаёл ичра учасан беҳуш.
Йўқликка маҳкумдир бари, беҳуда
Денгиз қояларга урган каби тўш.

Вазнсизлик инар бу чоғ ҳар нега,
Филнинг учишини кузатгум қувноқ.
Бангилик шавқида борлиқ беэга,
Аёли йўқ уйдек тўзғийди ҳар ёқ.

Мудроқ хаёлларнинг муздек тумани
Туйғулар оташин сўндираркан бот.
Кўчадан уйини излаган, яъни
Кувғинди даҳони эслатар ҳаёт.

НИКОЛОЗ БАРАТАШВИЛИ*

–Ер ютдими, жимсан, Нико, қайдасан?
Бўғдой тўла қопни елкангга ол-чи.
Бир зум кечикдингми, кўндириб бўпсан,
Анов тегирмончи баджаҳл чолни.

–Нико, ўтин келтир, кудукдан сув ол,
Қовға ташлашниям билмайсан, бадмаст.
–Қаққаймай, отимга эгар ур, Нико,
Ҳар кимса оёғи эгарга етмас.

–Нико, ҳамма ёқни қилмасдан ифлос,
Қани, ғозларимни далага ҳайда.
–Шошма, сен болани кўрганман қайда,
Ҳа, текин хизматкор, ўзингми Никос!

Бир тишлам нон учун ҳар куни шундай
Қонқув гаплар билан сийланарди у.
Ҳаммадан бекиниб, шеър ёзса тунда,
Кундуз-чи, ҳамманинг дастёри эди.

Оёқлар остида ўралашган дам
Қишлоқ дайдисиям тепиб ҳайдарди.

Улуг гуржи шоири

Куни бўйи ишлаб, хуфтон чоғида
Оёғини судраб уйга қайтарди.

Аслзодалардан эди авлоди,
Кўчага ҳайдади субутсиз турмуш.
Киборлик мавқеин хасча кўрмай у,

Ҳар кимнинг уйидан ахтарди юмуш.

Кундуз қули бўлиб, тун ҳукмдори
Қалбини қоғозга дафн этаолди.
Шоир казо қилгач, унинг оҳ-зори
Тоғу тошларга-да, қалдиروق солди.

Гуржистон йиғлади тошқин Курадек,
Шоир фарёдидан қоялар учди.
Қуёш қалқиб тушди, булутлар кўчди,
Ўксик қалб ҳаловат тополмади, лек.

Марҳум нон тишламас, сукутда мудом,
Қолур тубанликнинг бадбин одати.
Янги бир даҳога кўяр яна дом
Чорлаб тирикликнинг қора кулфати.

Шоир шон топмади тириклигида,
Бирон шеър китоб юзин кўрмади.
Шухрат илинжида ўкинмади ҳам,
Ёлғон давраларга ўзин урмади.

Кибор оломоннинг гўл шеърбозлари
Кузги хазон янглиғ йўкликка учди.
Шухрат чамбарагин итқитди нари,
Николознинг номи абадни қучди.

Тонгни қаршиларкан чўнг виқор билан,
Гуржистон уйғонур шеърларин айтиб.

Ҳар гуржи элининг хонадонига
Азиз меҳмон бўлур йўкликдан қайтиб.

Эй, кибор оломон, жам бўлинг ҳозир,
Токай кўпикланар оғзингиздан ер.
Миш-мишлар бадбинлик ғулига олур,
Эркинликка ундар фақат асил шеър.

13.12. 2013 йил

АЁЛ

Аёл – мўъжизадир, аёл – мўъжиза,
Сирли хилқат каби хайрат тутади.
Меҳри чашмасидан ичдингми бўза,
Хаёлотнинг тотти асир этади.

Гарчи доноликка ҳаваси йўқдир,
Аммо оқиллик ҳусни кўзгуси.
Маккорона нозу қараши чўғдир,
Сукланса, нигоҳ-ла девор бузгуси.

Кўчанинг гапини хушлайди кўпроқ,
Зийраклик ипига тизмак-чун маржон.
Қордек эланса-да, қаҳридан тупроқ,
Фалак жадвалидан топа олган шон.

О, улар бўлмаса ҳаловат қайда,
Яшаб бўлармиди ўзингдан ўзиб.
Оёқ бир ёнда-ю, бошинг бир ёнда,
Сочилиб ётурмиз қум каби тўзиб.

Аёлинг севмасанг, болаларинг ёт,
Тириклик – қабристон, уйинг-чи, мозор.
Оқлов варақасин рад этар ҳаёт,
Офтоб шуъласидан туйгайсан озор.

Уйинг тўлиб турар аёлинг севсанг,
Болалар қий-чуви болдан тотлидир.
Ер юзин ёритар сен ёққан гулхан,
Уловсиз бандаси тахтдан отлидир.

Аёл кўзларига боққанинг дамда,
Яшаш бахти озод этгай ўзингдан.
Эркалан, ярашар барчаси ҳамда
Бир зумгина узма кафтин юзингдан.

Беҳуда лоф урма, алдовлар нечун,
Жимгина бош қўйиб, қучгил тиззасин.
Севгининг сезгайсан илоҳий кучин,
Аёлдан топгайсан Ишқнинг қибласин.

АСРИМ НИДОСИ

Самарсиз йўриқлар, тайпоқ битимлар,
Исёнкор асримга ташларкан каманд.
Инсон ахлоқига ғайри тутимлар,
Шовқин-сурон ора берар экан панд.

Барча кулфатларга доялик қилур,
Дунё қопқасини очғувчи Довул*.
Нурсиз ақидалар шонга терс келур,
Қоровулга қўйган каби қоровул.

Ўлган гўдагини кўксига босиб,
Оналар қайдадир чекмоқда фарёд.
Банда бандасини дорга-да, осиб,
Озодлик туғини ўтга отур шод.

Иситма аралаш замин ғудранар,
“Дунё қил устида, ақл ҳам шундай”.
Ҳар ёқда арвоҳдай соя судранар,
Қуёшнинг кўзгуси қорадир тундай.

Шоирлар осилиб шамнинг нурига,
Шеър эмас, тўқир тўр ўлик сўзлардан.
Меҳрни расмийликнинг кўмиб кўрига
Атайин беркитар чанқоқ кўзлардан.

Асрим довулига беролмай бардош,
Ёвузлик ҳижжалар иблис китобин.
Яланғочлик тавқи қалбни этур лош,
Гўё ўғирлатган борлик ҳижобин.

14.12.2013 йил

**оммавий маданият назарда тутилаяпти*

* * *

Ким ботқоқдан омон чиқолган,
Унга ҳаёт маъноси – азиз.
У кибрнинг нархин уқолган,
Шухрат тожин рад этар шаксиз.

Ором топури хотиржамликдан,
Қуш парвози бахш этар виқор.
Ер уйқуси аълодир кўкдан,
Орзу-умид – муқаддас тумор.

Ким учун бахт – ҳаёт низоми,
Унга эса омади бир гап.
Бахт ва қайғу оралиғида
У яшамас ўзини топтаб.

ВАҚТ

Вақт чўзилар узундан-узок,
Тирикликнинг ҳомузасидан.
Ҳар дақиқа – алдамчи тузоқ,
Туғилгайдир бахт ғуссасидан.

Қисматида ўгайлик зоҳир
Бўлган кимса – худбинлик қули.
Фурсат қадри қалбига ётдир,
Кишанлагай эркисизлик ғули.

Магар вақтга тўғноғич таққан,
Қутқаролур ўзини мангу.
Вақт – ҳаётга мардона боққан
Қўл-оёғи кесилган жангчи.

15.12.2013 йил

ЛАНГАР ТОҒИ

Лангар тоғи қалбим виқори,
Буюкликдан ўқийди сабоқ.
Кўтарилгум яна юқори,
Тоши сасин эшитганданоқ.

Саркаш, асов дарёси эса
Улуғларнинг кўз ёши эрур.
Ҳов чинори елда елпинса,
Чумолида уйғотгай ғурур.

Тоғ чўққисин учида осмон
Ҳилпирайди мисоли ялов.
Яшиликка кўклами посбон,
Қизғалдоқлар пуркайди олов.

Лангар ташлаб қалбимга, эй тоғ,
Муаззинсан – айтгувчи азон.
Бир соянғдир Помир, Тангритоғ
Пойинг узра учгувчи хазон.

16.12.2013 йил

* * *

Сен ҳар кимнинг гапига кириб,
Улоқ қилиб чопасан ўзинг.
Ўз сўзингга қанча берма зеб,
Ўхшамайди бирорта сўзинг.

Бош суқасан ҳар ким уйига,
Ўз уйингни топмоқчи бўлиб.
Рақс тушасан кўча-куйига,
Ўз уйингни бегона билиб.

Қара, ҳар ким сендан сўрамай,
Айлантирар чархпалагингни.
Сен маҳдудсан, бошга ўрама
Рўмолдай, ой чамбарагини.

Тошдек бўлсин, ўз сўзингни айт,
Тўғри сўздан бўзармас юзинг.
Атрофга жим тикил, ўша пайт
Кўзгусиз ҳам кўрарсан ўзинг.

* * *

Кимдир тўшакдаги бемор боласин,
Оғзига қошиқда егулик тутар.
Кимдир уриб-сўкиб, қувиб отасин
Овлоқ ва ташландиқ жойларга элтар.

Муҳаббат ва нафрат! Наҳот эгиз сўз,
Инсоний комиллик шажарасида.
Тангри шафоатин рад этгаймиз биз,
Кўзлар боқар ғафлат панжарасидан.

Беш кунлик дунёда уч куннинг қадри
Меҳмоннавозликка етиб ортгандек.
Иззатгалабликнинг ошгандай ҳадди,
Кўкнинг шафқатига сақлагаймиз кек.

Дунё ришватидир, балки тириклик,
Қайғу ва шодликдан тўлармиз бадал.
Қаноат назрини елга тутиб, лек
Қисмат ёзиғидан тузгаймиз жадвал.

Қаёқдан келдингу – қаёққа кетдинг,
Бобонг бобосига таниш бу калом.
Нафратга кулдирсан, ё ишққа етдинг,
Барчаси ўзингдан – салом-вассалом.

17.12.2013 йил

* * *

Нега чорлар оқлик қарғани,
Қор ёққанда боғ зоғга тўлар.
Яланғоч ҳар дарахт қарғаниб
Бақирмоқ-чун кўкка умтилар

Нега қордан ризқ излар қарға,
Қағ-қағидан силкинар оқлик.
Тумшуғини уради қорга,
Нафратини кўзғарми поклик.

Қор учқуни ўхшарми қуртга,
Қор қуртлашин истармикан ё.
Ўхшармикан ёхуд бевурдга
Оқ кафанга ўралган Дунё...

ЖИМЛИК СУРОНИ

Айт, эмаса бўрон бўронми?!
Боғловдаги асов от гўё.
Кўк қопқасин қоқмаган они
Шарпа нима? фарқ этмас асло.

Унда яхши жимлик, тўлғониб
Мовий тўрин ёяди ҳар ён.
Ваҳший истак ўтида ёниб
Бир бор тўлқин отолмас уммон.

Эшитмайсан ўрмон шовқинин,
Осмон кўлга бокмас маҳлиё.
Тош остида инграйди замин,
Сув остида димланур дунё.

Шон нелигин билмаган жондан,
Устувордир қарахтлик они.
Минг бор аъло ўлик бўрондан,
Қанотланган жимлик сурони.

30.12. 2013 йил

* * *

*Ўлдилару, билмай ўлдилар
нима учун ўлганларини
П. Неруда*

Ҳар бандаси билсайди агар,
Бу дунёда ўлимин олддан.
Кул қўлига сув қуймоқ учун
Шоҳ эрса-да, тушарди отдан.

Ўз дўстининг кўчасидан ё,
Юрмас эди душман ахтариб.
Фоний дунё тузоғи аро
Ўксинмасди бир бор оҳ тортиб.

Йилларнинг қув арғумоғида
Кенглик сари тўшини тўшаб.
У мардликдан тикарди ялов,
Спитамен, Широққа ўхшаб.

Ўлган дея ким айта олур
Яшар шонин тошга битганлар...
Ўлмасдилар ўлмасдан олдин
Ўлганини билмай ўтганлар.

* * *

У ўзини севар, севмас ўзгани,
Ҳатто хотинидан рашк қилар ўзин.
Оғринар дўстига кўлин чўзгани,
Қоғозга ўрайди ҳар айтар сўзин.

Ўзининг раҳмини егани еган,
Қучоқ оча билмас аёлига-да.
Мен Ишқдан баландман дегани деган,
Қолса ҳам севгининг уволига-да.

Ўзини кўзгуга солгиси келса,
Икки кўзин чиппа юмиб олади.
Билади, кўзгуда акс этар соя,
Соясидан ўзин таниб қолади.

22.09. 2014 йил

* * *

Кўмак ўтинганми эшакдан эшак,
Итнинг итга сира тушганми иши.
Тошман дея ҳеч вақт жар солмас кесак,
Ул гулда завқ тутмас бу гул ташвиши.

Дарёлар тоғларга бўйсунмас асло,
Қайга оқса, оқар ўз ҳадди билан.
Қанча тепкилама қуламас, аммо
Кўприк ҳам кўркамдир ўз қадди билан.

Қарангки, инсонга инсон дахлдор,
Кўмак ҳам ўтингай, иши ҳам тушгай.
Ғоҳо бир-бирини этгай ярадор,
Чоҳга қулатганда бош отиб, жўшгай.

Жиловлаб турмаса ҳадди, эркини,
Томорқам деб ўйлар ер юзин ғоҳо.
Кўзга чалинмайин, ғорга бекиниб
Машъум режаларга қўяди имзо.

Қафан ахтаради тенглик сулҳидан,
Гўдакнинг қонига ташна лаб очиб.
Чўлтоқ супурги-ла қани ўша дам
Тоғларни супурса хазондай сочиб.

О, инсон аъмоли бунча хилма-хил,
Қошки ўқий олсанг қисмат дастхатин.
Ўзидан ўзин у ахтарса буткул,
Ўшанда англагай Ҳақ ибодатин.

8.1.2014 йил

* * *

Қизим хотирасига

Озод айлаб банди хаёлим,
Орзу қасрин этгандим бунёд.
Зулмат айлаб ёруғ толеим
Жудоликни эп кўрди ҳаёт.

Бахиллигу ҳасад ва гина
Ҳар қадамда қаршиларкан бот.
Қурбонини кутаётган ва
Бўш тобутни эслатди ҳаёт.

Боқарканман ўзимга, на шон
Даъватига соламан кулоқ.
Ёт шовқинлар туғдирмас гумон,
Кўзгу тутар хотира, бироқ.

Ҳар шарпада ажал сасини,
Шавқсизликни туяман такрор.
Арпасин хом ўрмагандим-ку
Ҳеч кимсанинг, қалб бунга иқрор!

Қандай тугар йўлим адоғи,
Бу қисматдан... тош қотган нолам.
Тирикликнинг қаҳҳор сабоғин
Менга уқди қазойинг, болам.

11.01.2014 йил

* * *

Қай туйнукдан чиққан шумшук бандасан,
Жавобсиз саволдай бош оғриқ бўлгинг.
Баъзан қозондасан, чўмичда баъзан,
Жоҳилликка рағбат уйғотар кулгинг.

Элингга эл бўлмай, чувингни узиб,
Ҳар эл мазорини мазорим дейсан.
Ҳар ким кўчасида дайдиб ва тўзиб,
Йўқлик бозорини бозорим дейсан.

Онангни унутиб, ёвингга эса
Гулдаста тутасан, бу қандай сийлов.
Итинг товоғингдан ошингни еса
Хушбахтсан, отангга кўп кўргинг бирров.

Ҳозирча бошингга тушмаган қилич,
Ҳар кимнинг бошини бошим деб билгунг.
Дарён-ку қуригай, тоғинг чўқар тинч,
Ўзингнинг бошингни топганингдан сўнг.

АЛҚОВ

Тоғ каби вазминдир, кўкнинг жимлиги
Қалби кенгликларин шовурига эш.
Римликка маълумдир Данте кимлиги,
Турсунбой Адашбой биз учун дониш.

Озод сози билан ёқолган гулхан,
Ҳар сўзида порлар куёш лоласи.
Ўзбекка ўхша деб шеърлари билан
Танглайин кўтарган ўзбек боласин.

16.01. 2014 йил

* * *

Ҳеч кимга бермайман ўзимни, дўстим,
Кимнинг газагига малҳамман, илло
Мағзимдан нишон йўқ, ажратсанг пўстим,
Хира кўзгудирман, тундек бежило.

Ҳурликдан ишқсизлик ёрлигин тутма,
То ҳазар қилмайин эркинлигимдан.
Менинг инсонлигим бир зум унутма,
Мустақилман демай турғунлигимдан.

Худо юпатоғмас баъзида қалбим,
Жунунлик шароби этганда сармаст.
Ўзимга ортиқлик қилганда дардим,
Сохта юпанчларинг хазондай абас.

Ғаним ахтармайман ўзимни суйиб,
Бобомерос эмас худбинлик, риё.
Яшарман борлиқни эркимга йўйиб,
Бегона эмасман ўзимга асло.

ҲАҚИҚАТ

Сенинг тириклигинг ҳақиқат эрур,
Ҳақиқат – ҳавода нафас олишинг.
Ҳақиқат недир деб сўрайсан яна,
Кўнгилни ўртади ҳа деб нолишинг.

Ҳақиқат – ўлимдир, десам лол қотдинг,
Худди кўз ўнгингда ёнгандек осмон.
Магар тирик чоғи гумонга ботдинг,
Билки, қазо кунинг топмоғинг аён.

26.03.2015 йил

ИФТИХОР

Қозоқ шоираси Сулвухон Мингбоевага

Биз битта элатмиз, биз битта жонмиз,
Абу Туркдан қолган туғли бир шонмиз.
Дунёнинг тенг ярми бизнинг еримиз,
Мамлакатлар ичра мулки Туронмиз.

Боболар чалолган Ишқнинг найини,
Шундан кўтаролган Шарқ танглайини.
Ҳатто еримизга ҳар тонг қувониб,
Даставвал ургайдир Кун манглайини.

Беруний, Форобий ёққан машъала,
Сайёраларора тарагай шуъла.
Дунё ҳам илк ҳарфни бизда тополган –
Миххат ёзувлари – тилсимли қалъа.

Навоий, Абайни билмаган ҳар кас,
У қозоқ эмасдир, у ўзбек эмас.
Уларни англолган танир Туронни,
Ота-онасини, йўқса, танимас.

Оғамиз, сингилмиз, бирдир қонимиз,
Кенгликлар ҳавосин симирган жонмиз.
Мангулик кўшигин куйлашга қодир,
Дунёда от сурган ёвкур Туронмиз.

29.10. 2015 йил

* * *

Бобосига деяр қитмир набира:
–Тўтимиз ўз лутфин кибрга йўйди.
Инглизча сўзлашни ўрганган кундан,
Ўзимизнинг тилда гапирмай қўйди.
24.10.2015 йил

ЗАРРАДАН КИЧИКМАН, ТОҒДАН-ДА БАЛАНД

* * *

Содик дўст топмадим ўзимдан бошқа,
Ҳарна қўл чўзмадим ўзгалар томон.
Ўйиб-ку битмадим сўзимни тошга,
Лекин жарликлардан ўтолдим омон.

Яшадим нодонлар қуршовида ё,
Мутеълик нишонин эркимга танғиб.
Кўникмоқ шартига майлим йўқ асло,
Туманда ҳам ўзни ололдим таниб.

Серлутф давраларнинг оҳанрабоси
Қарахтлик ҳукми-ла беролмади панд.
Ҳурлик кўзгусида кўринг: борим шу –
Заррадан кичикман, тоғдан-да баланд.

16.02.2016 йил

* * *

Баъзан тўғри йўл ҳам хатарли эрур,
Рост гапдан ёлғонни уққанинг янглиғ.
Бундай чоғ дарахтлар баргини тўкур,
Куёш ҳам гўёки сўнаётган чўғ.

Ҳовучингда осмон мисли томчи ёш,
Йўллар ҳам бекинур ёғмасидан қор.
Ҳар қанча уринма, топмайсан бардош
Ердан узмоғингга ўзингни бир бор.

Нафасинг ўтидан куяди ҳаво,
Аччиқ хазон хидин уфуриб ҳар ён.
Шуълалар қорайиб сўнади, аммо
Қаёнга йўл олма, манзил ноён.

Мусофирлик тўнин кийгунг уйингда,
Остонангдан нари тузоқдир, инон.
Ҳар йўлки, ўйнатур ўзин куйида,
Йўлларнинг адоғи бекатсиз ошён

16.02.2016 йил

* * *

Каклигим, не учун сайрадинг тўлиб,
Турфа ранг кўзингни қитиқлади ё.
Қуёш ҳам сен сари боқарди кулиб,
Гўдагини кучган онадай гўё.

Тоғларнинг тушини хуркигиб хушхон,
Сайрардинг шабнамлар шовуридан маст.
Наздимда жўр бўлар жаранглаб Осмон,
Қувончдан тошлар ҳам ёрилар тарс-тарс.

Бир ҳадик кўнглимда ёярди секин
Қора хаёлларнинг тўкиб тўрини.
Озод бир тутқундай тинглардим, лекин
Ҳар он ёмонликнинг бузиб гўрини.

Ногоҳ гумбурлади ўқнинг овози..
Ортиқ куйлама деб ёлвордим, ахир.
Қонингга булғашди жарангдор созинг,
Сени ўз овозинг ўлдирди охир.

16.02.2016 йил

МАНЗАРА

Олча гулламоқда бодомдан олдин,
Откулоқ кулоғин кўрсатмай ҳали,
Қуёш гўё қумда ишқалган олтин,
Қишнинг ўртасида ёқур машъалин.

Ловуллаб қизарган само ёноғи,
Муножотда қўлин чўзур чўккилар.
Кечаги тушини қўмсабми чоғи
Шамолнинг тафтидан элийди йўллар.

Хўрсиниб қўяди кекса мажнунтол
Яшил зулфин эшиб хавотир ичра.
Сой ҳам маҳзун тортиб, пичирлар беҳол,
Тиграган мавжларин тўлғоғи узра.

Қишнинг турланишин ўйлайман, гўё
Уч кунлик меҳмонлик иззатин узди.
Сафар тадоригин кўрмай, ажабо,
Азал кадрдонлик сулҳини бузди.

17.02.2016 йил

БОБОМНИНГ ИҚРОРИ

Туғилганмиз қонли байроқ остида,
Фикримиз қонсирар, орзулар фалаж.
Кимнидир ўлдирмак онту қасдида
Ҳар кун тиш қайрардик, ахтарардик важ.

Тонгда чўнг чўққига аста уриб тўш
Қуёш тутқазарди, лек қора хатин.
Ҳаво ҳам қорайиб, чиқариб товуш,
Сукунат қушининг юларди патин.

Қўлин кўтармакка базўр топиб куч,
Онамиз дуога қафт очган қадар.
Худди туғилгандай ғайбдан белги – бурч,
Шамол юзимизни силаб улгурар.

Бизнинг кўз ёшлардан кўзгалган тоғ-тош,
Ўкириги ойни этарди толқон.
Ҳамма ҳар тарафга қочарди бебош,
Мавҳумлик манзилин тутгандик, инон.

Изтироб суякка қадар ботибди,
Эслагудай нарса қолмабди – йитмиш.
Кўмгали тупроқ йўқ, ана ётибди
Тушимиз қонига бўялиб Ўтмиш.

ШОИР НИДОСИ

(Анна Ахматова сўзи)

Менга жой йўқмиди даврангиздан ё,
Киприк соясича жой беринг, етар.
Осмоннинг қаварган кафтидан, илло,
Куёш ҳам жой сўраб, нинадек йитар.

Кўз ёшимда мудраб қолгандай уммон,
Ердан жой сўрайди шивирлаб тинмай.
Жойсизлик тавқи-ла сийланган ҳар жон
Юртида келгинди аталур мендай.

Мен узган эмишман дунё киндигин,
Бузибман шайтоннинг сағанасини.
Атай йўқотибман Ишқнинг узугин,
Қайғу деб номлабман бахт санасини.

Қисмат тасбеҳини ўгирмагандим,
Нафасим-ла сувни музлатмадим, бас.
Куёш топмаганда бошпанасин, жим,
Урим ижарага берилгани рост.

Майли, даврангиздан жой берманг мутлақ,
Розиман, Осмоннинг қизи бўлмоққа.
Ерга ортиқчалик қилибман, демак,
Ҳаққим бор, ҳаётни қучиб ўлмоққа!

18. 02.2016 йил.

ОТ ТЕПКИ

Дунёнинг ўйинин қаранг: турфа хил,
От тепкисин доим кўтаради от.
Чумоли туяга қилурми ҳазил,
Бурнининг елидан учгай беқанот.

Минглаб туёқларга теккан дам тупроқ,
Поданинг ортидан кўтарилгай чанг.
Шернинг панжасига дуч келганданоқ
Ит кавак ахтариб жон сақлар аранг.

Бандаси ҳар недан бир қийиқ излар,
Кўпинча шамғалат этганча кўзни.
От тепки ўйинин ўйнаймиз бизлар,
Учирмоқ важида бир-биримизни.

ТИЛАК

Ўзингники бўлсин, кўрпа-тўшагинг,
Ўзингники бўлсин, кўнар кулбанг ҳам.
Ўзга тўшагида ухладингми сўнг,
Уйғонмоғинг душвор, қўлламас Эгам.

Бехуда очилмас бирор бир эшик,
Саломингга алиқ олмагай ҳар қас.
Сенга маҳрам онанг тебратган бешик,
Отанг арғумоғи қанот тутгай, бас.

Ҳар ким эшигини қоқмагил бехуд,
Йўқ жойдан кўнглингни қилмагил нотинч.
Гарчи ҳар эшикдан топсанг ҳамки қут,
Киран эшигингни қаттиқ ёпма ҳеч.

19.02. 2016 йил

ТОҒ НОЛАСИ

Қошимга кел дейсан, эй бузрукворим,
Чексиз коинотда зарраман, зарра.
Қушнинг бир патини узолмас зорим,
Тошимни эзади бу икки карра.

Тош юмалатган чоғ Сизиф ҳам озод,
Ҳар қалай завқланар азоб чеккан он.
О, менинг тошларим эса беқанот,
Мангу қўзғалмаслик ҳукмига нишон.

Туғилар, ё ўлар ёзилажак шеър,
Менинг ҳаётимда эркдан йўқ рағбат.
Қаранг, оёғимга боғлангандир Ер,
Уни судрамоққа маҳкумман абад.

ТИРИКЛИК ҲАҚИДА

Ишонгинг келмайди тириклингина,
Ҳаёт – ёрғучоқдир, донингни эзар.
Бир фурсат бокқанча ўнгу сўлингга
Кеча топинганинг изин яширар.

Қизгалдоқ баргини тўкиб бўлгунча
Осмоннинг юзида пайдо бўлар доғ.
Сабрингнинг косаси нурга тўлгунча
Шундоқ кўз ўнгингда чўкиб кетгай тоғ.

Сени инжитмайди турналар зори,
Кўкни тимдаларкан қадимий бу мунг.
Чирс-чирс узилади қуёшнинг тори –
Нурлар арқоғини улаб бўлмас сўнг.

Тириклик нимадир? – англайин десам,
Ўйларим тўзар лўх тўзғоғи мисол.
Боши қуйи оған Дунёнинг эса
Узоқ эсноғини эслатгай бу ҳол.

БЕДОРЛИК

Ҳар ўтган кунингга бедор боқ дерлар,
Зийраклик – давроннинг туғроси эмиш.
Қисматинг юлдузи, йўкса, тоқ дерлар,
Хоб – чўлнинг адашган буғроси эмиш.

Шундан буён кўздан қочгандир уйқу.
Ҳавасим келади анов қуёшга.
Тунда ухлар, мен-чун бедорлик – улгу,
Гўё бир тош келиб тушгандай бошга.

Қочиргим келади ернинг уйқусин,
Ухламоқ галини менга бер дея.
Сабримнинг косаси тошиб тўлгунча,
Ёш жонимга бевақт тушмасми куя.

Қор кўрмаган қишдай хувуллаб тагин,
Ўзимга боқаман кенгликлар оша.
Токай ўйнагайман маймун ўйинин,
Токай ўз-ўзимга бўлгум томоша.

Йўқ, йўқ, бедорликдан айирма, Ҳаёт,
Бедорлик –саодат қибласи , аён.
Сафар чиқар бўлсанг, тутолгай қанот,
Қайтар манзилингга етказгай омон.

20.02.2016 йил

ЧОЛ ТАВАЛЛОСИ

Тишинг тўкиларкан кексайганинг чоғ,
Сочинг оқариши бу ҳам турган гап.
Тоғларку кўринмас, куёш митти доғ,
Кўзинг хира тортса кун сайин, ё Раб!

Кечган дарёларинг шовқини тинар,
Фарқлолмассан қушу хўроз овозин.
Тандан мадор қочиб чўғинг ҳам сўнар,
Ҳар не кўргиликка бўлгунгдир рози.

Эскидай туюлар ҳар янги нарса,
Фақат бир туйғудан яшнагунг шаксиз.
Муҳаббатдан қайта туғилган дамда,
Кампиринг кўзингга кўринаркан қиз.

БОНГ

Қодирий қотили тирикдир ҳамон,
Фиратга ўқ узган бугун топилар.
Усмоннинг шеърини ёққанлар омон,
Отасин уйига ўт кўймоқ бўлар.

Балки у ҳабашдир, балки у занжи,
Пирига тош отган миллатдошимдир.
Ёлиниб олгандир эски паранжи,
Чекидаги нишон менинг бошимдир.

Кўзга чалинмайин пана-панада,
Бу гал ҳам хўжасин амрига шайдир.
Онаси туғилган айни санада,
Отасин кўксига ўқ ҳам узгайдир.

Синглисин номусин булғашдан тоймай,
Инисин қонини ичгай лўттивоз.
Разиллиги учун зўр шараф топгай,
Номсиз кимсаларнинг сийловидан боз.

Фалакнинг тошидан кўзтумор ясаб,
Қонли тартиб ҳукмин ўқийди ҳар он.
Қаттол кўзларида бўрқсиса ғазаб,
Ўз ўтида чуркаб тутайди Осмон.

ЖАВОБ

Бобо ва набира қуради суҳбат,
Овчилик бобида бобога гап йўқ.
Бу ҳол набирада уйғотар рағбат,
Кўкдаги бургутга текизгандай ўқ.

–Биламан, бўрининг жағин узгансиз,
Ўлдирмай шилгансиз тулки терисин.
Шернинг уйқусини тунда бузгансиз,
Олишувда енгиб ўйгансиз кўзин.

Сиз ҳам кўрққанмисиз бирор жондордан?

–Одамдан кўрқаман, одамдан, болам.
Аввал чой тутади, сўнг узатар қанд,
Овламасдан туриб ўлдиради ҳам.

22.02. 2016 йил

ЯРИМ

Ярим йўлда қолиш оғирдир,
Ҳеч бир ишинг битмаслиги рост.
Ютган ҳавонг бирам тахирдир,
Ўз жонингга қилгинг келур қасд.

Кўрсанг агар яримта анор,
Беихтиёр узанмас кўлинг.
Қалбинг бехос чекади озор,
Узилмасдан сўлади гулинг.

Яримта ой ярим ёритар,
Ойдинликнинг кўзгуси хира.
Тўлишини дил интиқ кутар,
Яйраб бокқинг келмайди сира.

Ярим умр – йўқотиш, демак,
Ярим ризқ бу – ўзганинг ҳақи.
Ёруғликка қасд – ярим тилак,
Ярим бахт бу – миннат ва таҳқир.

23.02.2016 йил

* * *

Сен ҳали тирик чоғ, казиб қабрингни,
Тошга исминг ўяр, ўлмоғинг кутиб.
Худойимдан аввал синар сабрингни,
Марҳум онанга ҳам қорахат битиб.

Ҳиссиз кўзин тикиб ғаюр оломон
Тупук сочиш билан оввора дамда,
Бадбахтлик ғулига тамбалаб пинҳон,
Гулханда ёқади Эркинг тиглаб-да.

На само кушлари таскинда бўлар,
На ерлик кўзларда афсус-надомат.
Гўёки асрлик назрини узар,
Кўринмас ғаниминг асрамай шафқат.

Қазонгни ўқишар, марҳум йўқ, аммо
Ясашиб мотаминг гулчамбарини.
Бу ерда мангу тинч ётибсан дея,
Сенга кўрсатишар отанг қабрини.

23.02.2016 йил

НАВБАТ

Қай эшиқдан кирсам: навбатдасиз дер,
Галим келганида дейишди: –Сизга
Мозордан ажратдик пичагина ер,
Тушлик учун атанг нимадир бизга.

–Сафар чиқмоқчийдим...
–Навбатда туринг,
Бу фақир холини билсайди ўзин.
Базўр оёқда-ю, сайрашин кўринг,
Қайда қолдирган-а итлик номусин.

–Ойга учмоқчиман...
–Битта сиз эмас,
Навбатингиз келур юз йилдан кейин.
Бурун қоқмоқданку бошқасин билмас,
Чўнтагини қоқсанг тушмас бир тийин.

–Қабристонга навбат рўйхати йўқдир?
–Марҳамат, тез бўлинг, галингиз келган.
Ўлим – товон пули, хайрият, шукр,
Қарзингизни осон узасиз Ердан.

24.02. 2016 йил

* * *

Қуёш нурин сочади текин,
Ҳаво текин, истаганча ют.
Ҳаёт бепул тутади чекин,
Яшаш керак, ўлимни унут.

Тўйиб-тўйиб булоқ сувин ич,
Тиланмайди сендан ҳеч вақо.
Майли, шамол кўйлагини бич,
Либос ичра бекинсин Ҳаё.

Тўкилмасин қоши фалакнинг,
Қовоғидан ёғилмасин тош.
Рўмолини от камалакнинг,
Сирлар сенга бўлолсин сирдош.

То ўзинга туюлгин мубҳам,
То ўзинга етгунинг қадар.
Сенга ҳаёт йўлдошу маҳрам,
Кимлигингни сотмасанг агар.

* * *

Ҳафсала йўқ, ювмоққа юзни,
Ҳафсала йўқ, экин эймоққа.
Базўр эснаб очаман кўзни
Ва судралиб чиқаман боққа.

Оляпманми нафас, билмайман,
Оғир ботар кушлар сайроғи.
На олдинга, ортга жилмайман,
Гўё ердек боряпман оғиб.

Учиролмай куёш варрагин,
Лоҳасланиб ҳовузга қулар.
Тополмайин булут дарагин
Хаёл сураб уйқучан гуллар.

Бир силкиниш ҳозир берса юз,
Тоғ одамдай хўрсинса тўлиб.
Нафасингдан туғилса қакнус,
Сўнг оловда ўсгунг гул бўлиб.

25.02.2016 йил

ОТАМ ЎГИТИ

Етти мучанг соғ экан, болам,
Бу ҳаётнинг улуғ сийлови.
Бир заррадир каршингда олам,
Қўлингдир умринг жилови.

Тизгинлагин ўзингни ўзинг,
Чизиқ тортса таъқиқу тазйиқ.
Сенга дўст, ёв ҳар айтар сўзинг,
Ҳар жойга ҳам кўрмагил лойиқ.

Кимдир зимдан ташласа каманд,
Ўз ақлингдан кўмак сўр аввал.
Майли жим бўл, ул келса баланд,
Ёнсин, куйсин, бермагил халал.

Ўзгаларнинг қўлига қараб,
Фол очмагил бахтингдан ночор.
Бир чўп тутса кунингга яраб,
Шу етади, бошқаси бекор.

Ногоҳ йўлда қоқилдингми, бас,
Мадад сўра ўзингдан бирров.
Душманингда қўзғама ҳавас,
Ортиқчадир ҳар қандай сийлов.

Сукунатдан изла қаноат
Ва адашма борар йўлингдан.
Ёрдам кутгил ўзингдан фақат,
То тутмасин ҳар ким қўлингдан.

26. 03. 2016 йил

* * *

Ҳар ким қошиғидан емадим таом,
Ҳар ким йўриғида юрмадим бир бор.
Ўзганинг номини этмадим бадном,
Бегона уйига тортмадим девор.

Фақат мен ўзимга танҳо харидор,
Хоҳласам ўзимни сотиб оламан.
Сотгани кўймайман, уринма бекор,
Сўзимга Қайс каби содиқ қоламан.

* * *

Бошим ғувиллайди, танглайим қотган,
Кўғирчок кўзидай кўзларим нурсиз.
На қилай, оёғим тупрокка ботган,
Ой нурин сочади синиқ ва кўрсиз.

Кўкдан тиланаман ойдин бир наво –
Рухимга эврилсин юлдузлар саси.
Қалбимга ўт тутар илоҳий рўё –
Беғуноҳ малакнинг азиз нафаси.

Булбул қочган жойда тўтиқушлар кўп,
Не ҳақда сайрайди ўзлари билмас.
Кўксимни чўқийди хунхор сўзлар хўп,
Темир пайкарларни парчалаб бўлмас.

Асранди туйғулар, умримиз қолдик
Лаш-луш бисотидан бошқа нарсамас.
Ҳарфхўр дунёнинг домида қолдик,
Енгилтак орзулар оғушида маст.

Уйғон, эй мудраган маддохгўй шоир,
Бефаҳм ақлингни тоқай қулисан.
Тубанлик қошида итликда моҳир,
Шухратнинг хўрланган сўлғин гулисан.

Чечакларни узма, хаёлинг бузма,
Даҳолар арвоҳин чиркиратма, бас!
Куюшни юлмоққа қўлингни чўзма,
Ўлик ҳислар қули кўкники эмас.

* * *

Бир бор эшик очмадинг, арзим –
Остонангга итинг бойлабсан.
Ахир сендан йўқ эди қарзим,
Нафратингни дилга жойлабсан.

Узилмаган ўқдир кўзларинг,
Камонини ахтарар нечун?
Қаловланган манфур сўзларинг,
Кўрсатурми ожизга кучин.

Келмадику яна омадинг,
Ожизмасман, йўқ каму кўстим.
Эшигингни бир бор очмадинг,
Ғаним эшик очганда, дўстим.

* * *

Бахт ўйинин ўйнашга қодир,
Танбалликда кулдан бечора.
Ҳиссиз боқар ютгандек жоду,
Олам уйи унга чикора.

Бори шудир ишрат хоконин,
Малаклар хит уқолмай таъбин.
Ҳатто нафрат жўштирмас қонин,
Қурбонидир лаззат чойшабин.

Хурлик унга бегона болиш,
Асрандидир номус-ғурури.
Тамғаланган эрки ва сўзи
Олингандир гаровга умри.

27.02. 2016 йил

ВИЖДОН

Фирибгар алдови илди тузокқа,
Оғзидаги ошин олдирди, нетсин,
Йўлдан калта қайтди бормай узокқа,
Дейишди: шошмасин, бир аср кутсин.

Кувғинга учрасин қароргоҳидан,
Қаттиқлигин билсин ғариблик нонин.
Ҳайрати сўнмасдан суқ нигоҳида,
Қадрин қайдан билар ўз кадрдонин.

Ишин битирмади бирор маҳкама,
Оёғин қўлига олиб елса ҳам.
Бешикдаги бола қилди замзама:
– Бевақт туғилгансан, кўп хафа бўлма

“Чоп-чоп”лардан ҳориб уйга қайтар чоғ,
Уйини тополмай бош суқди ҳар ён,
Нафақа ёшига етмасдан шундок
Яшашга истеъфо бердику Виждон.

ОГОҲЛИК

Ҳаддимиздан ошиб кўрғонни бузсак,
Дейишар: топгайсан амал баъдингдан.
Чўзилган нарсани ва яна чўзсак,
Пичинг ҳам отишар: “яша, қаддингдан!”

Кеча етган эди ойга оёғинг,
Юлдузларни териб туккандинг тугун.
Қай куни олисга отган таёғинг,
Айланиб бошингга тушдику бугун.

Амал васвасаси кутуртирган он,
Тупугингда йитди неча нортую.
Ҳали тутмагандинг олиб тахмондан,
Бугун наматингга тушибди куя.

Бир кўзингни юмиб зулматни ёқдинг,
Мабодо кўкда ой кўринмаган тун.
Ҳужранг ёритгали на чакмоқ чакдинг,
Шамдонингда шам ҳам тугабди бугун.

Пўримлик бобида эдинг хур ўғлон,
Тил тишларди ҳар ким дуч келса ногоҳ.
Бешикда ётган кўй набиранг бугун,
Ёқанг тўғри-ла деб этгайдир огоҳ.

Кўй, тошни тепмагил, балки у онанг,
Сени кута-кута айланган тошга.
Қайга таёқ отма, бекинма ҳарчанд,
Ва яна айланиб тушгайдир бошга.

* * *

Эй дўстижон, ўз чироғинг ёк,
Ёкқунингча ўзга чироғин.
Ўз чироғинг бахтинга маёқ,
Чалур эрку шон қўнғироғин.

Ўғирлаб-да қалб ҳаловатин
Соме бўлгай кўк оҳангига.
Кечмишингнинг пок ибодатин
Пайванд этур соз жарангига.

Никоҳига олур ҳур қалбинг,
Фаришталар табассумини.
Сенга абад ҳадя этгай сўнг,
Ишонч, севги тажассумини.

Ўз чироғинг порлаган сари,
Ҳижоб ичра боқади олам.
Ўт тутгайсан Олимп сингари
Ўзгаларнинг чироғига ҳам.

02.03. 2016 йил

* * *

*Бир хилдаги ҳаёт шовқини
Қуритади тинкамни жуда.
А. Пушкин*

Ҳолим йўқдир орзуламоққа,
Ҳаёт гўё мақсадсиз ўйин.
Кетгум келур бирор -бир ёққа,
Ташвишларга бермайин бўйин.

Ғийбат, миш-миш қаловинг тўқар,
Қонинг ёқур сохта илтифот.
Бўхтон зарби қаддингни буқар,
Ёлғон, риё сўндиради бот.

Алдоқчи туш, само куйи ҳам,
Юз яширган илоҳий поклик.
Қаноатдир сабрингга ҳамдам,
Эркинликнинг маҳбусиман, лек.

Бир сўз айтмоқ бўламан, аммо
Питрадайин сочилур сўзим.
Шундан эрур ҳамма муаммо,
Ёлғизликнинг қулиман ўзим.

6.03. 2016 йил

ЖАННАТ

Мен жаннатни тушда кўрибман,
Ҳар қадамда расталар очик.
Ғилмон эмиш сотувчилари,
Ҳалим сўзли, назди эса тўк.

Роса кездим, қайтишда, аммо
Дондай эди қалбим бир оғриқ.
Не қилайин харид этмоққа,
Ҳамма нарса бору пулим йўқ.

* * *

Мен қувғинман демагил асло,
Қувғиндадир еру ой, куёш.
Учиб юрар само қўйнида
Биз кўрмаган қанча улкан тош.

Ўз умримиз қувиб яшаймиз,
Тирикликнинг кўрмай ҳузурин.
Бехудага қалбни ғашлаймиз,
Топмагунча ҳаётда ўрин.

Қувғинлик бу ҳақорат эмас,
Қаноатга содиқ бир одат.
Ўз ошёнин тополмагай бас,
Қалбдан қувғин бўлганлар абад.

* * *

Йўл қувласанг қочади тоғ ҳам,
Дарахтларнинг қочишини кўр.
Дарёлар-чи, шошганча ҳар дам
Оч қумлоқда изсиз йўқолур.

Йўл қувласанг қуёш йўртиб-да,
Йўқотади соябонини.
Юлдузлар ҳам бир-бир бўртиб-да,
Излаб қолур тун кулдонини.

Йўл қувласанг юммайин кўзинг,
Ер ҳам қочар оёқ остингдан.
Ва ўзингдан қочиб-да ўзинг,
Бўм-бўшликка учгунг юзтубан.

6.03.2016 йил

* * *

Қишлоғимнинг соҳир оқшоми
Юлдузлардан ёқиб шамчирок,
Чалган чоғи ёғдулар жомин,
Ёришарди яқину йирок.

Тинглар эдим ойдинлик сасин,
Ўтлоқзорлар қўшиғини ҳам.
Ипакдайн оқшом нафаси
Эркаларди қалбимни бирам.

Хаёлларим қўлини чўзиб
Ой елинин тортқилаган чоғ,
Сут исидан уйқусин бузиб,
Майингина тамшанарди боғ.

Йўллар тақиб кумуш бўйинбоғ,
Югурганда қир-адир оша,
Ҳув олисда кўринмайин тоғ,
Туман ичра қилгай томоша.

Кўлда ётур минг қуроқ сукут,
Юлдузларнинг чўғидан порлаб.
Титроқ мавжлар узра тутиб ўт,
Уфқларга кўяр аста лаб.

Оққуш бўлиб тушимда қишлоқ
Парвоз қилса, оқ патлар тўзиб.
Энтикканча уйқумдан ҳар чок
Уйғонаман кўлларим чўзиб.

7.03.2016 йил

* * *

Бошдан баланд сакрама ҳеч ҳам,
Тегмай қолар оёғинг ерга.
Торлик қилур коинот, укам,
Менгзаверма ўзингни шерга.

Ер илинса хўкиз шохига,
Сени чулғар қўрқув ва ваҳм.
От ўйнатиб, олиб тақимга
Улоқ қилиб чопади ҳар ким.

На шон топгунг, на довруқ солгунг,
На орзуга бўлолгунг маёқ.
Ўзингни ҳам танимай қолгунг,
Бошдан баланд бўлганда оёқ.

21. 03. 2016

ОТА ИДДАОСИ

Кеча минган эди ўғли амалга,
Ота димоғида курт ўйнаб, деди:
–Сирингни бой берма тиржайиб салга,
Шаҳар ҳам, қишлоқ ҳам бизники энди.

Эшигинг қоқишга зор турсин мижоз,
Қабул чоғи эса йўқотсин гапин.
Бурнин тортишга ҳам ҳаймиқсин бироз,
Пайпаслаб топмасин оғзидан лабин.

Худо йўлига де нимадир чўзса,
Мухринг қиммат бўлсин онангдан, болам.
Ростликдан сўз очиб хаёлинг бузса,
Имзо чатмай, ҳайда хонангдан, болам.

Таниш-билишликка елка тутмагил,
Мени топмагунча эгмагил бўйин.
Аввало зиёрат этмоқ учун ул
Эшигини қоқсин отангнинг уйин.

ЧЕКСИЗЛИКНИНГ ЧЕГАРАСИ БОР

ДАШНОМ

Ўта гажир чавандоз бобом,
Айтар сўзим олар тақимга.
Дейди: – Дунё – улоқ, вассалом,
Улгу бўлгай шонинг тақвимга,

Кўпкарига отинг соллосанг...
Сўз ҳам шундай – Аллоҳдан нишон.
Йўлдош бўлгай сирий тополсанг,
Елканга жим қўнади осмон.

Ҳай, болам-а, саннайсан, гапинг
Тош синдирар, урганингдек дўқ.
Ажратмайсан ўнг билан чапинг,
Айтар гапинг иштонбоғи йўқ.

25.03. 2016 йил

* * *

Ачинмагин деди у менга,
Чориғимни судрарман ўзим.
Оғирлигим тушмайди сенга,
Ҳа, ҳозирча очикдир кўзим.

Ҳаётда кўп яшамай туриб,
Эҳром билган мурда кафанин.
Ва номусин жим ерга уриб,
Ҳам гаровга тиккан ватанин.

На уйғотур азон чорлови,
Кулоғига дам сол, баттар ганг,
Тафт тутолмас исён олови,
Кипригини тебратмас жаранг.

Қатқолоқ бир отқинди гўё,
Тирикликдан йўқ ундан асар.
Ўлик нигоҳ ила кўр Дунё
Ажибсиниб боққай саросар.

Ачин, қайғур ўшаларга сен,
Ялангоёқ шайтондир бари.
Беҳудага излар чориғин,
Телбаланган шамол сингари.

26.03. 2016 йил

* * *

Ишинг битса қай идорада,
Ялтоқланиш, илтимос билан.
Ё битмайин қолса орада,
Бунинг бари эркисизлигингдан.

Навбат кутсанг галинг келса ҳам,
Қўлинг чўзиб қилсанг илтимос.
Ўз уйингни билгил сағана,
Яшаяпсан марҳумларга хос.

Қумми, тупроқ, не учраса, бас,
Денгиз кўрмай кеманг бўлгай ғарқ.
Оломондир, миллат ҳам эмас,
Илтимосга куни қолган халқ.

* * *

Мени ҳамма танийди дема,
Ўзингга ҳам ҳеч ким эмассан.
Асло менинг ғамимни ема,
Отинг ўзсин, бир сўз демасман.

Мангуликни қилмагил даъво,
Чўп синдирмай, ип узмай туриб.
Тутингансан ёлғонга ўғлон,
Каззобликнинг чархин йигириб.

Тирикликда не даъво қилсанг,
Мақтанчоқлик чоҳига тушгунг.
Сен ҳаётсан башарият-чун,
Танисалар ўлимингдан сўнг.

* * *

Қўй ялинма, мағрур бўл, шоир,
Гадоларча тиланиш нечун?!
Сен ўзингга на мурид, на пир,
Ёзганмидинг шон-шуҳрат учун.

Шеърларингни пичирлаб уққач,
Рағбатмасми ошиқ оҳ-зори.
Ҳар сатрга кўз ёшин тўкқач,
Ёзилгайдир кўнгили хумори.

Кулгу бўлма оломонга сен,
Ўгай эрур меҳрга улар.
Туғилгандир ит ўйнатмоқ-чун,
Қоқил, хуриб занжирин узар.

Майли, сувни пуфлаб ичгили
Қўмсамагин итлик давронинг.
Иблис бошин эзмокқа, билки,
Кучи етар жажжи гавронинг.*

**қалам маъносида.*

27. 03. 2016 йил

* * *

Баландда тур, яна бўл баланд,
Чўкки қолсин оёқ остида.
Лек қуёшга ташлама каманд,
Осмондек боқ: тинч ва осуда.

Жилла қурса, бир калла баланд
Бўлсанг агар одамлардан сен.
Ҳеч бир банда беролмайди панд,
Эшитмайсан тақдир зардасин.

Баланд турсанг жимжилоқ қадар,
Сенга шонмас унвону амал.
Юксакликка чоғландингми гар,
Ўзингдан ҳам баланд тур аввал.

28.03. 2016 йил

* * *

Ҳадга тузоқ солар ҳадсизлик –
Чексизликнинг чегараси бор.
Ҳисобидан адашган дўстлик
Ағёрликка қилгандек қарор.

Ёшлигимни қиморга эмас,
Бой берганман улфатбозликка.
Хатоларим товонини, бас,
Тўлагайман ергамас, кўкка.

Тутолмадим бирон дўст кўлин,
Чикмас экан улфатдан ошно.
Узмагандим юраги қилин,
Амалига қилмовдим даъво.

Қадахларнинг жаранги элас
Мудҳиш куйдек соларкан човут.
Шафқатсизлик қиличин эмас,
Юрагимга тутқазди совут.

Ажинларнинг қат-қат тўлқини
Йилларимга ташлади соя.
Туғилиш бир ўлимдир, буни
Айтган экан онамга доя.

Хотиралар зил-замбил юки
Қалбни эзса, ким қилолур рад.
Ёлғизликнинг кўшқида бу кун
Чексизликдан ахтараман ҳад.

Такрорлайман отам ўгитин:
–Давринг келса, ҳовлиқма, тошма.
Қўлга олгин ўзингни бутун,
Ҳаддингни бил, ҳаддингдан ошма!”

О, у кунлар ҳаддимдан ошдим,
Чексизликдан чексизлик овлаб.
Бирон қалбдан на кўриқ очдим,
Яшаяпман ҳаддим жиловлаб.

* * *

Қўй, қайғурма, йиғлама ахир,
Кўз ёшга тенг ернинг салмоғи.
Дунё – сағир, елкаси яғир,
Тутгудай йўқ қўлу оёғи.

Отанг – давлат, онанг – бахт куши,
Қанотида учавер эркин.
Берса, икки дунёни кўшиб,
Тополмайсан қўлдан учган кун.

Етимликнинг тушови барҳақ
Банди этгай бир куни қалбинг.
Осмонингда ўт ёқгай шафақ,
Онгдан чакмоқ чақар матлабинг.

Бир илинжим тутинайин лек,
Фарзанд доғин кўрмасин ота.
Қақшамасин она сахродек,
Унда куёш тутгайдир мотам.

Қўй, қайғурма, о, куйинмагин,
Чуркаса-да кўз ёшингдан тош.
Кўп нарсани англаймиз кейин,
Тош тегмаси ёрилганда қош.

* * *

Мудроқ туйғуларга тутгали оташ,
О, яна қошимда пайдо бўлдинг сен.
Олис йилларимга хаёлий дардкаш,
Жудолик дамларда бергувчи таскин.

Зулфинг оқармишдир, кўзлар киртайган,
Ҳатто хуснингга ҳам тушибди ажин.
Тишсиз оғзим очиб кулдим жўрттага,
–Бизни қай ўрада чалиб кетган жин.

Жонга мил тортгувчи киприк тўкилган,
Хўрсиникдан лабинг титради ногоҳ.
Борлиғинг чулғади қўрғошин туман,
Кўзларингдан учди изҳорсиз бир оҳ.

Нега эсламадик сен қўлрўмолу
Мен гул тутган завқли дамларни, эсиз.
Фарзандларим тинчи бахтим дейолдинг,
Мен ҳам шундан ортиқ тополмадим сўз.

Хотиралар лавҳин юваолмагай
Кўздан оққан қайноқ жолаларимиз.
Севгимиз юракда мангу топишган,
Афсус, бегонадир болаларимиз.

31. 03. 2016

* * *

Ер юзида меҳр сўнган кун,
Ҳар бандани чулғаркан бидъат.
Шон деб англаб чопмоқ одатин,
Қўлга олгай болтани, албат.

Чопар аввал дарахт, гулларни,
Дераза-ю эшикни сўнгра.
Чопар тоғу дарё, йўлларни,
Қулатгайдир ўз уйини-да.

Узиб отиб бошин бешафқат,
Ҳар бандани қонига булғар.
Болаларин аямас, албат,
Ваҳшийликнинг восвоси чулғар.

Чопар ойни, юлдузларни ҳам,
Жазавасин қўзғар баттар нур,
Чопгудайин қолмагач нарса,
Чопиб ташлар соясин охир.

* * *

Ҳур маъвода яшама ҳарчанд,
Ҳидламагин жаннат гулини.
Бермаса-да капалак ҳам панд,
Майли, тоғлар чўзсин кўлини.

Сен қулдирсан, ҳукмдор эмас,
Эркисизликнинг тангиқ фарзанди:
Қумга уруғ қадаган гўл кас,
Нари борса, толега банди...

2.04.2016 йил

* * *

Сенга қолса бутун коинот,
Айлантириб замин урчуғин,
Нафас олмай тортганча арқоқ,
Йигирасан тун калавасин.

Кеча-кундуз тўқийсан чиммат,
Қуёш юзин бекитмоқ учун.
Тангрига бу тушишин қиммат
Била туриб, уф тортгунг нечун?

Тўхта бир зум, тўқима чиммат,
Муҳтож эмас ер ҳимояннга.
Ўзингга ҳам тушгуси қиммат,
Гар айланса қуёш сояннга.

23.04. 2017 йил

ҚИРҒИЗИСТОН ЭСДАЛИКЛАРИ

(туркум)

1978 йил талабалик ёзги амалиётим уч ой Қирғизистонда кечди. Бу юртни роса кездим. Пурвиқор тоғларига бўлган хайратим асло сўнмаган, қалин арчазорлари, тошқин дарёларининг шовуллашлари ҳамон юрагимда акс-садо бериб туради. Қозок курсдошим Бахти бу гўзалликни шеърга солгин кўп айтарди. Билмадим, қалб соқову кўзим гунг эди ўша дамлар. Гўё гўзаллик мени бўғиб кўйган эди. Бир сатр ҳам қоғозга битолмаганман. Орадан йиллар ўтди, энди хотиралар бедорлик туйғусини улашаяптими, ўша давр нафаси билан битиклар битишга уринаяпман. Қолаверса, атоқли адиб Чингиз Айтматовга бўлган хурматимиз бу миллатга меҳримиз ришталарини янада мустаҳкамлаган. Унинг машхур “Оқ кема” асаридаги оқ кемани кўриш учун Иссиқкўлга ҳам борганман. Йўлдаги хангомаларнинг ўзи бир асар.

* * *

Ҳа, бўлганман Иссиқкўлда мен,
Соҳилида кезганман оқшом.
Ойни солдай ўйнатиб тўлқин,
Завқ бодасин айлаган инъом.

Юлдузларнинг майин имоси
Шўх дилбарни эслатган дамда,
Илк бор уқдим севги имлосин,
Ишқ нелигин ҳис этдим ҳамда.

Ҳаяжоннинг оловида бот
Югурганда борлиғимга нур.
Яна тотли туюлди ҳаёт,
Бағишлади беадад сурур.

Денгиз узра сокин бир Чирой
Оққуш каби қоққанда қанот,
Ҳузуримга пешвоз чикди ой,
Тўлқинларни итқитиб азот.

Ёдимдадир само нигоҳи
Жонимга ўт тутди у куни.
Эшитаман тушимда гоҳи,
Олис денгиз шовурларини.

* * *

Ҳа, кўрганман Чўлпонотада
Бодом қовоқ, қуралай кўзни.
Сабрим тугаб гап ҳам отганман,
Эшполмайин уч-тўртта сўзни.

Қош чимириб ўйчан нигоҳда
Кулиб деган: “Сартнинг боласи,
Дарров кўлинг чўзмагил, рост-да,
Узиш қийин қирғиз лоласин”.

Қиз кетди сўнг, ортга қараб бир,
Издан-чи боқардим дилхун.
Куёш кувин жим шопирарди,

Мен кундузни йўқотдим шу кун.

Ер юзини қоплади туман,
Юлдузларин йўқотди Осмон.
Тутқич бермас йиллар ортидан
Бўз боладек боқаман ҳамон.

Ўйлар кечиб ўйлайман дилгир:
“Ким уздийкин қирғиз лоласин”.
Эшитилар олисдан шивир:
“Омонмисан, сартнинг боласи.

Сени олиб қочди шўх йиллар,
Саждагоҳим бўлди тўрт томон.
Чорлайверар сен сари йўллар,
Узилмаган гулдирман ҳамон”.

* * *

Чўмилардим Чу дарёсида,
Саркаш тўлқин билан беллашиб.
Пайдо бўлди қиз от устида
Қамчи билан энгагин қашиб.

–Илонларга ем бўлма, жигит,
Бу ерликка ўхшамайсанов.
Неча жонни қазоси унут,
Қани чиккил қирғокка бирров.

Мен соҳилга ўқдай отилдим,
Муздай ботди қайноқ майин қум.

Ё ҳазилин жиддий деб билдим,
Қиз юзида ўйнар табассум.

–Кўркма жигит, ёнингдаман мен,
Илонларга қўймайман бериб.
Аммо жигит, ҳар ер дарёсин
Кечаверма билмасдан туриб.

Кўзим тушди чакмоқ кўзига,
Яшин урган тошдай чақилдим.
Тик боққандай қуёш юзига,
Жон қамашди, сўз очмай сўлдим.

Қирғиз қизи бундай карама,
Бундай боқма, хой қирғиз қизи.
Ўлмагани яна ўлдирма,
Халоскорим эдингку ўзинг.

... Арғумоққа камчи босди-ю,
Бир сўз айтмай жўнаб қолди у.
Тириклайин бетиг ўлдирди,
Илонлардан асраган жонни.

9.03.2016 йил

* * *

Борганмисиз Таласга, дўстим,
Бир водийки – жаннат кўзгуси.
Ҳайратингни ўғирлаб бир зум,
Гўзаллиги киприк узгуси.

Кумуш ялов тутган тераклар,
Йўл ёқалаб чикқач сафарга,
Нур чакнаган тошли йўлаклар
Боргиси ҳеч келмас шаҳарга.

Хув чўккига тирмашиб куёш,
Кўтаради алвон елканин.
Тиникликдан тортибми ювош,
Қизғанади еллар елгани.

О, зангори жаннатий диёр,
Сен хурликнинг олов тулпори.
Ёдга солгунг қўмуз чалган ёр
Гулрухсорин тутса хумори.

Бу кун таскин наҳожат менга,
Гулларингга ўлан айтганман.
Юрагимни тутиб-да сенга,
Ёлғиз ўзим олиб қайтганман.

10.02. 2016 йил

* * *

Шивирлама, эй сокин денгиз,
Кумуш мавжинг дилга ўт тутмас.
Ул гўзалки, дунёда тенгсиз,
Ул гўзалки, ўз хуснидан маст.

Гул юзли ёр қошида малак
Ўтга отур ҳарир ҳижобин.
Мендек боши айланиб фалак
Ҳижжалайди Ишқнинг китобин.

Кенгликлар ҳам тортиб-да ювош,
Тикилади бенигоҳ, кўзсиз.
Ўз йўлини йўқотиб куёш
Ғарбу Шаркни унутар сўзсиз.

Қирғиз қизи, бу не қилганинг,
Йўргакладинг бутун оламини.
Ожизлардан аччиқ кулганинг
Келтиради яна аламини.

Кел, ишқимдан тўлайин товон,
Денгиз гувоҳ, кузатар бизни.
Гўзалликнинг қошида ҳар он,
Йўқотгаймиз соатимизни.

10.03.2016 йил

* * *

Арчалисой дарасига бок,
Зангор ҳаво беун жаранглар.
Оқ ёл дарё оқади қувнок,
Мавжларида товлангай ранглар.

Ҳув сервиқор арчалар учи
Қадалгандир куёшга, қара.
Бош устидан ўтади учиб,
Галасини излаб қарқара.

Ё гўзаллик қўйдими бўғиб,
Ё ёндирди нафосат ўти.
Кўзларимдан жолалар тўкиб,

Дудуклангум мисоли тўти.

Қандай гўзал ложувард маъво,
Хурлигидан ёрилади тош.
Қиз кўзидай шаффофдир само,
Порлар арча учида куёш.

Отилади шаддод шаршара,
Ҳар заррада аксинг кўринур.
Чалганида кўмузин дара,
Тинглагали тоғлар суринур.

Ҳатто тошдан таралади нур.

* * *

Бахти, дўстим, козоқ ўғлони,
Иссиқкўлни кузатайлик, кел.
Мовий денгиз гоҳо тўлғониб,
Асов отдек пишқиргани не?
Икки далли икки ўлкадан
“Оқ кема”ни келдик кўргали.
Ой урчуғин йигирар тонгда,
Ёғдулардан арқоқ ўргали.

Туман ичра оққушдек сузиб,
Хув эласдан кўринар кема.
Қичкираман кўлларим чўзиб:
“Бу – мен, салом, оқ кема”, дея.

Хўрликларга ўзингсан болиш,

О, Иссиққўл, о, сохир денгиз.
Ул қирғоқдан тоғ боқур хомуш,
Сузаётган боладай бесўз.

Ғойиб бўлгач туманда кема,
Тўлқинларда чарх урди нола.
Ҳа, алдашди иккимизни ҳам,
Ҳа, алданди бу гал ҳам бола.

10.03. 2016 йил

* * *

Қўй, ўлимни эслатма менга,
Ўлиш учун туғилмаганмиз.
Менгзайверма ёқани енгга,
Мағлубликдан туғ илмаганмиз.

Ҳар бандаси қисмат солини
Бошқаради ўзи эшкаксиз.
Тотмасак-да, ўзга болини,
Ўзимизга жилла керакмиз.

Бахти, дўстим, қара денгизга,
У бизлардек навқирон, жўшар.
Тўлқинларни солганда изга,
Бўрон қуши тузоққа тушар.

Соҳил бўйлаб келмоқда гўзал,
Сув париси дейсан тил тишлаб.
Қуёш тиниб бўлгуси ўсал,
Қора зулфин ўпар ел хушлаб.

Мен оху деб, сен оккуш дея,
Тортишмачоқ* ўйнаймиз гўё.
Севгимизга ўқиб раддия,
Парвойига илмайди Дунё.

Севги учун туғилгандирмиз,
Нима бўпти севги йўлида
Ёқалашсак, ёниб курсак баҳс,
Адо бўлсак рашкнинг кўлида.

Қайга ғойиб бўлди у сулув,
Эвоҳ, арқон узилди, жиммиз.
Мазахлабми, ё тушириб чув,
Тўлқин отиб ўйнайди денгиз...

10-11.03.2016 йил

Арқон тортиш ўйини (шева).*

* * *

Ғозлар билан ариқ бўйида
Ўйнар эди шўх қирғиз қизи.
Кесак отдим шумлик ўйида,
Ғоз галаси кетдику тўзиб.

Қизга қаттиқ ботди қилиғим,
Мушт уқталиб, чўччайгирди лаб.
Ғозларига ўшқирди беим,
Ҳов жигитни ушланг қувалаб.

Ғоз галаси ўтди ҳужумга,
‘Ғо-ғо’сидан осмон йиртилди.
Бориб урдим ўзим гужумга,
Қош ёрилди, лаб-чи, тиртилди*.

Қаранг энди ошиқ ҳолига,
Қочаман-а, соч эса байроқ.
Ғозлар чўқир галма-галига,
Сочиларди кўзимдан чақмоқ.

Югурдим-а, қизнинг ёнига,
У куларди қувончдан порлаб.
Аро кирди шу чоқ жонимга,
Тинчиб қолди ғозлар ‘Ғо-ғо’лаб.

Тушларимга киради у қиз,
Сал ёнидан жилгудай бўлсам.
Унинг томон қувлайди ғозлар,
Ва кулишар, мен яйраб кулсам.

12.03. 2016 йил

Тиртиқ маъносида (шева)*

* * *

Ҳой, бўзагар, оқ бўзангдан куй,
Ой тулупи тўлган бу оқшом.
Майли, мени мусофирга йўй,
Меҳмонингман, кутмасман инъом.

Юлдузлардан ёғилар ёху,
Сукунатнинг опшоқ товуши.

Бу дунёга ихлос қўйма, у –
Болаларнинг шайтонковуши.

Куй бўзангдан, бўзагар ошнам,
Сархуш бўлу кўмузингни чал.
Айт, Манасдан, оға, менга ҳам,
Чиммат йиртсин куйингдан Зухал.

Айт, Манасдан, тўлиб-тошиб, айт,
Дунё ютиб қўйсин тилини.
Дунё – телба, куйиб битма байт,
Раво кўрмас бизга қилини.

Бўза ва куй – мен ичмаган завқ,
Завқсизлик ўлимдан ёмон.
Балки сенга нотанишдир савқ,
Пок туйғуга энага, аён.

Ҳой бўзагар, завқдан туғилдим,
Ўлим энди менга мутлақ ёт.
Юлдузлардай бир-бир ўқилдим,
Ўзи олгай саноғин Ҳаёт.

* * *

Кўнгил хижил, кўнгил гўристон,
Ўзга тилда сўйлашар қирғиз.
Қалб қичқирар: “Уйғон, эй Турон,
Болаларинг йўрғақдан турғиз!

Йирт, кулликнинг афишасини,

Истибоднинг хайкалини ёқ.
Қарамликнинг буз қафасини,
Уйғон Турон, ўзинг бўл маёқ”.

Бишкек шаҳрин шоҳ кўчасида,
Тенгирайман издиҳом аро.
Қарам элни ҳис этдим шунда,
Ўз юртига ёт бир фуқаро.

Кечирмайман ўзимни сира,
Ерликка сен ўхшамайсан деб.
Раҳмим келар дарахтларга ҳам,
Осмонга-да қарайман чўчиб.

Қўрқар гўё одамдан одам –
Эркисизликнинг тамойили шу.
Истибодга қай элки қарам,
Бахтсизликдан олади улгу.

13.03. 2016 йил

* * *

Битга даҳо – битга мамлакат,
Барчамизга таниш бу нақл.
Эзгуликка шулдир ибодат,
Бўй бўйлашса идрок ва ақл.

Ой битгадир, қуёш ҳам битга,
Кўрмаганман икки осмонни.
Чингиз оға бўлмасайди гар,
Танирмидим Қирғизистонни.

Йўйманг буни такаббурликка,
Юрт қозиҳи улуғликдандир.
Кўп юртларнинг қозиғи йўқдир,
Чингиз оға – у ҳам биттадир.

ҚИРҒИЗ АЁЛИ

Тик бокмайди эрин кўзига,
Ҳаёлидир қирғиз аёли.
Доғ тушганда ширмой юзига,
Коинотни қучгай хаёли.

Чарчамайди кўноқ кутишдан,
Ўнта кўли, ўн оёғи бор.
Қиммат эрур тилло, кумушдан
Муҳаббати – шаффоф, беғубор.

Юлдузларга чўғ тутмоқ учун
Кўтаради ойнинг пилигин.
Осмон ерга босади тўшин,
Ўйнатса гар қаҳр чиллигин*.

Меҳр билан силаса ёлин,
Ўз ўтида қоврилар аждар.
Тотган куни лабининг болиң,
Тожин отиб ирғишлар тождор.

Кўзларида рақс тушур само,
Қалдирғоч қош, нигоҳи наққош,
Кокилидан таралар наво,
Кўзгу тутар ҳуснидан қуёш.

Чиллак –чиллик (шевада)

* * *

Қўнолғасиз биз икки далли,
Тентгирардик Чўлпонотада.
Миримиз йўқ чой-нон олгали,
(Пули йўқнинг дасти калта-да).

Бир онахон пайдо бўлди-ю,
Ўз изидан эргаштирди жим.
Ҳужрасига олиб келди-ю,
Қўноқ этди бизларни, дўстим.

–Менинг уйим, ўз уйинг деб бил,
Қўноқ оши тиш орасида.
Ўзга юртда ҳар бандаси қул,
Сезар ўзин гўл, норасида.

Жилмайиб-да, ёзди дастурхон,
Турфа неъмат билан сийлади.
Биз англамай, илоҳий эҳсон
Меҳр ипин дилда чийлади.

Ҳа, етти кун қўноқ бўлдик биз,
Икки далли, девона қўноқ.
Яшаш мумкин экан чақасиз,
Учар отдай учиб ва қувноқ.

Қайтар чоғи сафардан, Бахти,

“Онажон” деб айта олдик биз.
Онахон-чи: “ Бўлинг деб тахтли”,
Тутди бизга бир ҳовуч майиз.

Биласизми, она меҳридан,
Куёш бўлиб ҳамон порлагум.
Онахонни эсласам, исмин
Онам исми билан чорлагум.

15.03. 2016 йил

* * *

Тўшаб оппоқ жойнамозин Ой,
Саҳар чоғи айтаркан азон.
Оқ илондай билтанглаб шўх сой
Ўрмалайди баланд тоғ томон.

Чачвонини ойдин жимжитлик
Илди чўққи учига тағин.
Шаффофликдан тутар экан чек,
Тонг силкитди уфқ этагин.

О, Тангри тоғ – осмон устуни,
Мангуликка солгунгдир соя.
Музликларнинг ҳовур – тутуни
Ўтмишингдан қилур ҳикоя.

Ҳар бир тонгинг отади шундай,
Ҳар бир тонгинг – гўзаллик шоҳи.
Ибодатга чорлайди тинмай,
Йўл йўқотиб қоянгда оҳу.

Ўз хуснига маҳлиё қиздек
Олам сира қўймас нозини.
Ер турарми бир зумгина тек,
Топмагунча жойнамозини.

16. 03. 2016 йил

* * *

Оққушлардек чуғурлаб қизлар,
Кўл бўйида бўлишди пайдо.
Гўё ерга кўнди юлдузлар,
Бахти, икков боқардик шайдо.

Сен қозокча жирладинг дарҳол,
Мен ўзбекча хиргойи қилдим.
Бокмагани туғдирар малол,
Сиртмоқсиз ҳам шундоқ бўғилдим.

Баҳонада сен тошни тошга
Уриб, хуштак чалдинг қўшилиб.
Гап ҳам отдинг бир қалам қошга,
Қўя қолди у эса кулиб.

Қизғанишми ё алам ўти,
Бир нимадир қалб ипин узди.
Ориятнинг қиличин тутиб,
Кескин бокдинг, ўйинг не бузди?

Қизлар кўлда чўмилишганда
Сувда қалқди нилуфар гуллар...
Кўй, чўчитма, дедим мен сенга,

Оққушларсиз қолмасин кўллар.

17-18. 03. 2016 йил

ЙЎЛДА

–Ишқ нимадир?
–Қафасдаги шер.
–Номус нима?
–Олов тукқан Қуш.
–Садоқат-чи?
–Елкангдаги Ер
–Саодат-чи?
–Биз кўрмаган туш.

–Дўстлик нима?
–Тортишиш кучи –
Коинотга беролгай тартиб.
–Меҳр нима?
–Осмон ҳовучи,
Кўз ёшингни қўяди артиб.

Бахти, дўстим, саволларинг кўп,
Ожиз фаҳмим англагани шул.
Дунё бошдан айлангирар чўп,
Қара, бизни чорламоқда йўл.

Савол тутсанг Тангригоғнинг ҳам
Капалаги учиши аён.
Ҳар саволки, сир очур мубҳам,
Ҳаёт – ёзилмаган бир баён.

Қаршимизда юксак бир довон
Тортқилайди осмон этагин.
Шул довондан ошолсак омон,
Ўқийдирмиз қисмат эртагин.

ҚАЙИҚ

Соҳил узра биз сузган қайиқ,
Турар эди қумга тўш уриб.
Икки йигит келди-ю, ҳе йўқ,
Денгиз қадар боришди суриб.

Кўкиш туман уфқ юзига
Мовийликдан тортаркан хиҷоб.
Икки норғул эшкак эшиб ва
Жануб томон ҳайдади шитоб.

Арғумоғин ўғрига тутган
Гўл отликдай биз боқдик қақшаб.
Ҳа, қайиқни яширди туман,
Қизғалдоқдай жим тўкилди қалб.

Тунда кутдик, кутдик тонгда ҳам,
Лек қайтмади қайиқ изига.
Иккимизни ўртади алам,
Чўп тушгандай бўри кўзига.

Мавжлар ора кумуш жиғасин
Оч тўлқинлар этаркан кўз-кўз.
Қуёш ўйнаб олтин туғасин,
Зар сепади оламга бесўз.

Тўлқинларнинг кўксин поралаб,
Қайғимиз сузарми ҳамон.
Қайтармикан йиллар оралаб,
Биз тарк этган манзилга омон.

* * *

Оқ ўтовда куйлайди оқин,
Қурумсоқ бой ҳақида жўшиб.
–Юлдуз балқса теварак ёрқин,
Ой кокилин ўйнайди эшиб.

Бой кулига тоғни тешиб ўт,
У дунёга йўл очгин деди.
Бил, сеники туйнукдан бекут,
Чикқан тошча сармоя энди.

Кул бечора тунни оқартиб,
Қўкка илиб куёш гардишин.
Ўтар йўлга берганча тартиб,
Ғор айлади баланд тоғ тўшин.

Йил қувалаб кексарганди кул,
Йўл очган кун бетоб ҳам бўлди.
Кучдан қолиб йиқилдики ул,
Бой қошида жилмайиб кулди.

–Эгнингни бут, қорнинг тўқ этдим,
Қўрамдаги молим қолмади.
Бор қарзингни баҳридан ўтдим,

Лек бор экан, қулим, омадинг.

Ерда қолмас албат хизматинг,
Бир кафанга лойиқ рағбатинг.

18.03. 2016 йил

* * *

Қани оқин, қўмузингни чал,
Ой тарасин ҳандалак ҳидин.
Тирикликка кўз ёшдан бадал
Тўлаганмиз, жўшқин куйлагин.

Ҳурлигидан уялиб сабо,
Тол ортига бекинган чоғи,
Қош қоққанда ул шўх дилрабо,
Белдан тушсин йигит белбоғи.

Бир лаҳзалик саодат они
Бир асрлик умрингга етар.
Сомон йўлин ойдин сурони
Ишқ номасин гулларга битар.

Чал қўмузинг, бармоқ куйса ҳам,
Овозингдан чарс-чурс ёнсин муз.
Чўғдай кафтинг куйдирсин шабнам,
Қушга дўнсин ҳар битта юлдуз.

Қимиздан қуй, бодагўй сен ҳам,
Куй сеҳридан бўлгунча адо.
Зимдан бизга кўз сузди санам,
Ишқ элининг шоҳиман гўё.

Қирғиз оқин, ўзбеғу қозок,
Учаламиз куйлаймиз сармаст.
Кимки бизни тушунмаса, боқ,
Уми туркий қавмдан эмас.

Оқин дўстим, қўмузингни чал,
Халос этгай ҳар недан Ёфас.
Ўзгаларга бермагай халал,
Бир илдиздан олурмиз нафас.

* * *

Қош чимирма, койима энди,
Келгинди деб қарама атай.
Юрагимга ажиб ҳис инди,
Севаман деб мен қандай айтай.

Қўноғингман, хуркитма бунча,
Бир пиёла чой узатсанг бас.
Йўловчи деб тутиб тугунча,
Қувиб солма, мен кулинг эмас.

Қовоқ уйсанг дарахт букчаяр,
Рўмолини учирар кенглик.
Дунё бўйин ўлчасанг агар,
Бору йўғи бир тутам енглик.

Шундай экан, жудолик абас,
Сургил ҳаёт фароғатини.
Севги қасри суғурталанмас,

Сўрма, висол кафолатини.

19.03.2016 йил

* * *

Жирлаб айтди менга кўмузчим:
–Ўтавермас тўрга ҳар банда.
Тириклик бу, бил, бир бош узум,
Дунё – шайтон, юзсиз, шарманда.

Чўкилайди узуминг ҳар ким,
Хотининг ҳам чўқишда моҳир.
Севишганнинг барчаси, иним,
Бўлавермас Зухра ва Тохир.

Ўйнатади дунё қамчисин,
Бошинг узра солганча ғовға.
Ўзга қўлга тегса не дегунг,
Онанг учун аталган совға.

Ҳарчанд тўрга ўтаолмайсан,
Бойлик, амал важида ёниб.
Пойгақдадир эл танимаган,
Бир умрга ўтгай тўлғониб.

Қўлга олсанг ҳаёт тизгинин,
Дунё боқар сенга ойнақдан.
Жойинг тўрда бўлади у кун,
Ожизлар жой топурақдан.

20.03. 2016 йил

* * *

Ў, Тангритоғ – эй кекса оқин,
Ўлтиурсан чордона куриб.
Ўйлар суриб жирлайсан сокин,
Чўккинг елпир куёш чарх уриб.

Менга ёқмас шаҳар шовқини,
Ит теккан деб ўйлайсан кўпроқ.
Қишлоқ унинг бева овсини,
Гапга тутгил, эланар тупроқ.

Ёвузликка қушхона бўлиб,
Қизил ўлка ўз қонига ғарқ.
Қарар, ғамгин ва аччиқ кулиб,
Нотавонлик ғулин осиб Шарқ.

Одамлардан безганим рўй-рост...
Лавозим бер ечиб чалворин.
Дум қистириб қочади ноҳос,
Эркин сотиб яловбардори.

Қўй, қизлардан сўйлама, оқин,
Норғул йигит ҳақида ўйлар.
Липасига ўраган орин
Сотгунича севгини куйлар.

Қўй ҳофизин – шуҳрат кўпшаги,
Куйласа ит қавак ахтарар.
Ҳиринглаб-да шеърбоз сўтаги
Унга қараб сочини тарар.

Бармоқ етмас мардни санасанг,
Чўт тошидан кўпдир лўттивоз.
Қучоғида қандай яшайсан,
Дунё –сатанг хотин – бепардоз.

Куркка кирган товукқа ўхшаб,
Ноиблари мулгиб сузилар.
Биқинига бир-бирин ниқтаб
Гап ўғирлаб тиржаяр улар.

Ў, Тангритоғ – эй кекса оқин,
Ҳар одимда оғочнинг дори.
Дастурхондай ёзсамми дардим,
Узилади қўмузинг тори.

20.03.2016 йил

ДАШТ ҲАҚИДА ҚЎШИҚЛАР

* * *

Гулхайри гулидай бужмайиб Осмон
Шафақ оловидан қораяркан жим.
Бодрокдай очилиб юлдузлар шодон
Шам каби милтираб куйлар севинчим.

Ў, ҳадсиз, мағрур дашт – Ҳайиткўлим-ов!
Чарчаган чўпондай мудрайсан нечун?!
...Қирлар хўрпаяди, тун тикар ўтов,
Тасмадай ялтирар сўкмоқлар бетин.

Қиз бола кўкрагин чизолмай вайрон
Бабурд рассом каби мен эса дилхун.
Ногоҳ тиззаларим тиграб, бедармон
Бағринга отилгум мисоли тутқун.

Ой қалқир...
Чақалоқ ингаси учди,
Шаббода кўзғалди келинчакдай хур.
Увада булутни титиб, саваб сўнг
Осмон кўрпасини қавий бошлар нур.

Замин супра мисол нур юқидан оқ,
Жимликни симирар кулранг туманлар.
Уюрлар дупури тунни тилди, воҳ,
Кўнгил косасидан тошди уммонлар.

Биллур қандиллардай чайқалиб соҳир

Юлдузлар тилидан тўкилди жаранг.
Эзгин фарёдларим уларда зоҳир,
Кўзимни куйдирар илоҳий оҳанг.

Ойнинг товушига чирмовуқ гулдек
Осилиб, юксакка интилар очун.
Дашт ҳам талпинади қалбимга, кўқдан
Гўё талпингандек заминга лочин.

1992 йил

БОЙАНҒИРА ТУНИ

Заминнинг елини – ў, Бойанғира,
сут иси анқийди сийнангдан қиш-ёз.
Термулсам, кўзимдан томар хотира,
соғинсам, онамдай чиқасан пешвоз.

...Жигардай титилиб сўнаркан куёш
куюқ қизғиш нури қорайиб хуфтон,
Намхуш елдан кўлдай титрай бошлар Дашт,
унсиз тамшанади сут юкли Осмон.

Қари бия қулунлади бу оқшом,
иссиқ тердан куйди майсалар тили.
Ялаб-юлқар эди қулунин, шу дам
кўксидан нимадир кетди узилиб.

Қулун оёқ қоқмас,
қимир этмас у,
она бия илкис юборди кишнаб,
осмон қалқиб тушди,

юлдузлар кўчди,
Бия қулунини шарт олди тишлаб.

Қозикка боғланган отдай пишқириб
Қулун атрофида айланди узоқ.
Ёрқанотдай ўзин урар ҳар ёққа
азоб қилларидан у ясаб тузоқ.

Бия ганграб кетди,
Қўзғалди илқис,
оғриқ тўпиғига кишандай кўчди.
Боши оққан тараф йўртиди сассиз,
ой эса ортидан қулундай учди.

Оппоқ маржон қаби елинидан жим
сочилар сут томчилари!
Бия ҳансирайди, силкинар оғир,
қизишган ёллари – ўч қамчилари.

Гоҳ мункиб,
гоҳ гангиб йўртар,
тунни туёғи-ла эзиб-эзғилаб.
Тумшуғидан юзар ҳовур – Ой куяр,
йўртар, залворидан кетгудай қулаб.

У бир зум тўхтади, ойга боқди жим,
ой улкан кўзгуга айланиб кетар.
Шилимшиқ пардани тирнаб жонсарак
кўзгуда қулунни типирлаб ётар.

Ортига бурилди,
қайтди изига,

кўзига боласи ҳар он кўринар.
Ва бирдан кишнаб юборди аччиқ,
Ўлик қулунини ғажир бўрилар!...

1992 йил

* * *

Қорабайир,
Ў, асов тулпор!
Ёллариғми офтобнинг сочи.
Сарин еллар қизишиб унда,
Кўпиради сут каби тошиб.

Қани, озод учгил дашт бўйлаб,
Қанот тутсин хув бепоёнлик.
Сувлиғингни тишла, узгил, уч,
Эркинлик – бу толе, омонлик.

Шиддатиғдан тўзғиган нурдан
Жилолансин қўрғошин ҳаво.

Қорабайир –

Орзу тулпори,
Озод кишна, титрасин само.

Гулдурасин мудроқ адирлар,
Чаловлар ҳам туйишсин қасос.
Бепоёнлик бўйлаб хур елдай
Учмоқ бизга қадимий мерос.

1989 йил

ОЙДИНДА

Олтинтус олмадай ой сойда қалқир,
Юлдузлар чувиллаб отишар чакмоқ.
Шамоллар сочини эшган тўлқинлар,
Эпкини юракка солади титроқ.

Муччи олгунг келар туннинг юзидан,
Кипригинг ҳавони куйдирар ногоҳ.
Ойни олма каби қўлингга олиб,
Термулсанг-да,

куйлаб юборса нигоҳ.

1988 йил

ОЙДИН ОҚШОМ

Ой элагин элайди бетин,
Ер супрадек оқара бошлар.
Тун кўзида сокинлик беун
Хаёл тўрин борликқа ташлар.

Далалардан сут хиди анқир,
Оқа бошлар юракда наво.
Чаловларда чайкалиб соҳир,
Тамшанади гўдакдай сабо.

Оқ ҳарирда ухлар хур Ватан,
Тоғлар – посбон, омонлик тилар.
Қувончданми кўзда ёш билан
Ойга қараб куйлагинг келар.

1986 йил

* * *

Ҳайиткўл даштида ивирсир шамол,
Қизгалдоқлар ёниб чалур кўнгирок.
Майсаларни чимдиб ўтлар турналар,
Мовий қанотлари нурдан ярқирок.

Офтобга текгудай қирлар ўркачи,
Осмон этагидан тиккан кўк ялов.
Майсалар сочини куйдиради жим,
Тўрғайлар куйидан тўкилган олов.

Дашт бу – нур уммони, чайқалар сокин,
Гуллар – нур париси, нур сочиб ўйнар.
Юрак чилторидан чакнайди чақин,
Кўнгил уйин чулғар асалтаъм бўйлар.

Жуда учгинг келар, сезмай қоласан
Қўлларинг қанотга айланганини.
Ва илкис англайсан сен билан бирга
Даштнинг ҳам учмоққа шайланганини...

БОБОМ ЎГИТИ

Чўмилаётган қизнинг баданларидай
Таранглашар осмон юзи наҳорда.
Дуогўй кексалар тилақларидан
Атласдай товланиб нур ўйнар қорда.

Чарчаган айғирдай пуркайди ҳовур,
Қантар елларидан кўпчиган замин.
Яшаш-чун исён бу!

инсон ҳайтовур

Аритай деб ҳалак дунёнинг ғамин.

–Саҳрои удумдир, болам, жўмард бўл,
Ғаним тўр ташласа тиғдайин санчил.
Ёв мард келса, унга тиғ урган чоғи,
Келидаги дондай янчилгил, янчил.

Илло янчилсанг-да улуғ шавкатинг,
Элга дастур бўлгай, ким кўшиқ битур.
Ёвқурга меросдир мардлик ва шафқат,
Янчилган буғдойни ким елга тутур?!

1989 йил

ЯЛДО КЕЧАСИДА

Худди бошпанасиз йўловчи янглиғ
Ҳадик аралаш жим тентиб юрар тун.
Бирон меҳрибон йўқ кучоқ очгали,
Узун хорғинликдан мудрайди замин.

Сукут сақламокқа кўниккан ниҳол,
Куртак карахтлиги иситмас кўксин.
Қозикдаги айғир пишқирар хорғин,
Занжирдаги Бўйноқ ғингшийди секин.

Куркалар қўноқда ғийқиллашмас ҳеч,
Мусича ку-куси – унутилган туш.
Пичан нушхуртини титкилаб бесас
Эшак тумшук урар охурга хомуш.

Муз қотган малакдай ой боқар совук,
Юлдузлар – чўғланган жинчироқ холос.
Қор эса учқунлар, о, бу учқунлар,
Умид осмонидан сочилган олмос.

Одамлар ухлайди иссиқ тўшақда,
Мудрайди жамики мавжудот борки,
Гўё анча бурун бир-бири ила
Халал бермасликка сулҳ тузган каби.

ҲАЙИТКЎЛ

Шахар шовқинига кўникдимми ё,
Ғофиллик тумандай олди ё чирмаб.
Мени ўгайлайдир бу ўзғир ҳаёт,
Кунларим юлқилар қиличдай сермаб.

Кўникиш – шишада қолган чўкинди,
Куйқами, нолагир умр нокерак.
Мен қачон ўзимдан ўзим бекиндим,
Нечун кумхалтага айланди юрак.

Эслайман, хур киздай хур адирларим,
Чучмома кўтариб югурган даштим.
Ҳув олис соҳилда қолди-ку бари,
Қирқимда қирқ ўраб қирқилди шаштим.

Бир лаҳза муҳлат бер, этгил ижозат,
Ҳаёл денгизига очайин кўкрак.
Иззатгалабмасман, кўмак ҳам миннат,
Мени ким соғинар ўзимдан бўлак.

Уйқусиз умримдан гангидимми ё,
Йиллар тасбеҳидан ситилди жоним.
Онасин соғинган боладай гўё,
Эшик пойлаб сени кутаман Даштим.

Ота-она, дўстлар - мангулик эмас,
Чархпалак навбати бизга ҳам етар.
Қурбонликқа кўкка ўт қўймоқ абас,
Карвонлар ортидан карвонлар ўтар.

Қуш қувган болангман, юрибман учиб,
Фазогир номини олмадим бироқ.
Сени эслаганда, ох, тушдим чўчиб,
Хаёл хужрасида ёнди шамчирок.

Мен сургун этганман ўзимни ўзим,
Оқпадар эмасман, ўгай ҳам эмас.
Сўнгги томчида жон топса ҳам тўзим,
Менга бегонадай термулмасанг, бас!

1996 йил

* * *

Тун тубига чўккан бедазор,
Ой селига ювади тўшин.
Тебранади гиёҳлар бедор,
Ялтирайди чалғи товуши.

Дашт осмони узра тўкилар
Юлдузларнинг рангсиз шарпаси,
Уфқларда беун сўкилар
Нур тиғидан зулмат пардаси.

Зулумотни кесиб қанотин
Ёлғиз қушча учар бемалол.
Ойдинликнинг тушин уйғотиб
Муздек зиё ташийди шамол.

Ёбон узра титрайди хаёл.

1978 йил

ТАНБУР

Ғамгин оҳанг сочилиб Тунга
Бўшлиқларда ғариб сузади.
Етказгунча кечани Кунга
Бедорликни кўздан узади.

Зил оҳангда судралар шамол:
Ҳорғин нафас олар дақиқа.
Эзгин куйлар, куйлар далалар
Йиғлаётган аёл ҳақида.

1978 йил

* * *

Шамол, бир эртак ўқи!

Ойбек

Шамол, йиғла сочимда,
Сочим кундузнинг акси.
Осмон кўнар бошимга,
Кўзимда ойнинг рақси.

Қайтиб улкан шаштидан
Тиз чўксин пойингда тоғ.
Хазонлар тиграшидан
Куйласин кўксимда боғ.

Куёшнинг саватидан
Бойчечаклар сочилсин.
Юрак ёруғ севгидан
Атиргулдек очилсин.

Шамол, куйла кўзимда!

1980 йил

89 – ХОНА

(Тош ДУ, 2-ётоқхона, 1980 й)

Бу хона танийди Рауф Парфини,
Назар Шукур бўлиб шеър ўқир гоҳи.
Мен бунда англадим яшаш зарбини,
Бу жой шоирларнинг суюк даргоҳи.

Ишқимнинг суратин мўйқаламларсиз
Чизмай туриб чиздим деворларига.
Шамларда куйдириб тунларни ҳаргиз
Бўйладим шеърият баҳрибарига.

Хона, дедим, бир кун шифтга термулиб
Мени ҳам тушида кўрган қиз борми?!
Ошуфта ҳолимдан қасосга тўлиб
Тонгда исмим чорлаб уйғонарми у ?!

Эсимда, ўша кеч безовта ётдим,
Кўзимда алаҳсиб инграб чиқди тун.
Юракни уйғотдим, ерни уйғотдим,
Юлдузлар ўтидан куйларди гардун.

Бу хона онамдай овутди у кун
Кўзим жоласини сидириб меҳри.
Шунданми, гўзалди найкамалакдай
Қонимда барқ урган интиком сеҳри.

Бу хона,
Бу хона – гўзал хотирот,
Шифтларига чўккан нигоҳим изи.

Оппоқ варақсимон куйларди ҳаёт –
Оппоқ деворида шуълалар юзиб.

Бу хонани..

Севаман демадим, куйиниб севдим,
Билгисиз ташвишлар азобин туйиб.
Ботил ҳасратларни қалбимдан қувдим,
Меҳрин илк севгимдай яшайман суйиб.

1980 йил

КЕЧИККАН ФАСЛ

ОСИЁ СЎЗИ

Ҳамид Бобоқуловга

Аттор ҳассаси-ла Сўзнинг танглайин,
Кўтарганлигининг гувоҳи ўзим.
Остонамга урар қуёш манглайин,
Тўрт томоним қибла, осмондир кўксим.

Уқдим юлдузлардан Румий каломин,
Қуёш соя излаб мангу бедордир.
Бедил ёққан шамнинг нурли саломи
Ҳикмат минорини қурган меъмордир.

Хайём тутган майнинг талх бўйидан,
Дунё шабкўр эрур, ўкинмам ҳеч ҳам.
Беруний соқолин битта мўйидан
Овруро даҳоси яралган, болам.

Конфуций, Форобий –ҳикмат тожидан
Таралган нур ичра ғаввосдир шуур.
Ҳофиз ғазалининг куйи авжидан
Оташгоҳ ахтариб қакнус чарх урур.

Тҳакур кўзгусин жилосидан ер
Ҳамон болишидан кўтаролмас бош.
Басёдан қолган уч оёкли шеър
Унсиз шивиридан кўзғалади тош.

Тигга кўксин тутди не-не баҳодир,
Бошимга бир чимдим тушганда ташвиш.
Ҳануз тинчлигимдан олиб хавотир,
Минг йиллар наридан боқур Алпомиш.

БАХТИЁРЛИК

Жилмаясан ўзингча хушнуд,
Худди бугун теккандай маош.
Кўп севинма, ўзинг бардам тут,
Бахтиёрлик – ичилмаган ош.

Катта кўча ўзимники деб
Дуч келганга отаверма тош.
Баъзан пахта тегса ёрилар,
Тош текканда ёрилмаган бош.

Мулзам тортма, гапирдим-қўйдим,
Қуёш каби кўтар бошингни.
Ичгил энди, ичавер энди,
Ичилмасдан қолган ошингни.

СУҲБАТ

–Эҳ, ҳали ҳам, эй нодон Сизиф,
Юрибсанми юмалатиб тош.
–Уч минг йилки, шу азобдаман,
Оний вақт йўқ кўтармакка бош.

Бу галгиси тош эмас Ердир,
Ўра ичра ётибди ғариб.
Кенг дунёни кўрсин, чўққига
Қўймоқчиман озод кўтариб.

АКСИОМА

Иншо ёзмокдаман, аммо мавзу йўқ,
Сиёҳдонда сиёҳ бормокда куриб.
Тасаввур кўзида бир олтин балиқ,
Илтижо қилади унсиз қичқириб.

Тамаки эзгандай эзиб фикримнинг
Кепагин элакда элайман расо.
Мен дод солганимда мазмунсизликдан,
Сўқирнинг қўлидан учади асо.

Мавзусиз кунларнинг тақвими узра
Нишонни тополмай учиб юрар ўқ.
Мен танлаган нарсанинг ҳар бирида,
Гарчанд мазмун бору, аммо мавзу йўқ.

ЙЎҚЛОВ

Йўқ энди, Назар Шукур,
Йўқ энди, Чори Аваз.
Яшаяпсан, қил шукр,
Ўлимга қўйма ҳавас.

Ўлим – улгу, улгунгни
Олурсан эрта ё кеч.
Улаш жонга кулгунгни,
Ўзингдан ўкинма ҳеч.

Дўст йўқ ўзингдан бошқа,
Ўз гўринг ўзинг билан.
Қалбинг – ёлғиз сағана,
Шарт эмас ёқмоқ гулхан.

Ота-онанг гилдандир,
Сен тупроқ зурриёди.
Олам уммонин ёқур,
Сув парилар фарёди.

Бир куш учар чиркираб,
Ёзғириб ҳаққа таъна:
–Ердан икки шоирга
Топилмади бошпана.

ЧЕКИНИШ

Мен юксак чўққига чиқибман десам,
Ҳамон жилмабман-ку, ўрнимдан жилла.
Қантариб ташлабман умримни билсам,
Қирқ йил чўзилибди қирқ кунлик чилла.

Қадам босган сари чекинибман, бас,
Сабрим жиловланган, орзум чекланган.
Ўзимдан-да, қочиб бекинибман рост,
Гўё умрим қасри қумдан тикланган.

Парвонадек менга урилар йиллар,
Офтоб ўша-ўша нур тарар майин.
Мен сари чекинар адашган йўллар,
Сени топмоқдаман чекинган сайин.

ЁЛҒИЗ ОДАМ

Яқини йўқ, бирон улфати
Суюнганда келтирмаган гул.
Чурқ этмайди оч қолган пайти,
Нолимаган мухтож чоғи ул.

Бир сўм пули бўлса, мабодо,
Дунёни қиморга тикади.
Ёки тўрт кун ичади бода,
Оғочни хивичдай букади.

Ўққа боғлаб сўнг ерни яхлит,
Отади у мўлжаллаб кўксин.
Ёлғиз одам ана шу тахлит
Озод этар ўзидан- ўзин.

ИТБАЛИҚ

Қўлмакдаги итбалиқ қимир этмас кун бўйи,
Ёруғлик шарпасига ўчакишгандай гўё.
Қуртлаган бўтана сув, бижғиган лойнинг бўйи
На таъбин хира қилар, на завқ этади ато.

Қора кафан ичида қора хаёл суради:
Дарёлар қўлмак каби алаф ҳидин таратса.
Балиқлар-чи дарёда уззукун хўрсинади:
Сафимизга қўшардик итлигини ташласа.

МУҲАРРИРНИНГ МУХБИРГА ДЕГАНИ

(ҳазил)

Боринг, ўроқчими, чўпонни ёзинг,
Анови, боғи йўқ боғбонни ёзинг,
Пахтакорни ёзинг, деҳқонни ёзинг,
Камсукум мезбону меҳмонни ёзинг.
Шоирни уйғотманг, маддоҳни ёзинг,
Бетийиқ қўшиқчи, суллоҳни ёзинг,
Гулим деб хотинсиз қолғонни ёзинг,
Мавзу топилмаса, ёлғонни ёзинг.

* * *

Сен тушнинг боласи –оппоқ фаришта,
Ҳатто капалакдан енгил, озодсан.
Ҳуркак нигоҳингни инжитмас ишва,
Жудолик нимадир билмайсан, шодсан.

Чунки отанг йўқдир, онанг бўлмаган,
Афсус, йўқотгудай бошпананг ҳам йўқ.
Сойдан сув ичмайсан, мутеъ эмассан,
Ҳаводан ҳаво ҳам ютмайсан, қизиқ.

Жуда беозорсан дарахтлар каби,
Йиқилган кимсага пичинг отмайсан.
Ҳар қандай жодудан султ тортмас таъбинг,
Ўзингни сотсанг ҳам дўстни сотмайсан.

Сени ҳамма севар, сен -чи севмайсан,
Ўйнамақдан безиб ўйин бошлайсан.
Ойнинг бедорлигин ўғирлаб яна,
Бизни кутқазмоқ-чун тушда яшайсан.

* * *

Эрки ўғирланган одамнинг
Ватани бўлмайди ҳеч қачон.
Эрк – ватандир, эрксиз қолса гар
Томчи каби узилар осмон.

Ўзга уй дер ўз уйини у,
Ўзи кўмиб бекитар йўлин.
Ва ҳар кимга ҳадя эгар
Очилмаган қовжирок гулин.

Пайдо бўлар ҳар остонада,
Меники дер барча остона.
Эшик йўқ-ку, бош суқай деса,
Ҳар эшикка бош суқар яна.

Ўлса, ердан топилмайди гўр,
Нур тегсами, гулдай сўлади.
Эрксиз одам – сотилган буюм,
Ҳар ким сотиб олса бўлади.

ЧОРЛОВ

Мени чорла, ёнингга чақир,
Япроқ каби узилмасдан Ер.
Қилт этмасам, майлига, бақир,
О, кўзларинг – ёзилмаган шеър.

Тузсиз ошим нега бунча шўр,
Нега бунча дарём ташнаҳол.
Чорла, жоним, олам кўзи кўр,
Қабртошдир кўкдаги ҳилол.

Чорла, гулим, йўллар йўлсиздир,
Йўл очайин кўёшга томон.
Озодман, деб хайқирсин, мовий
Панжарасин синдириб Осмон.

ОРЗУ

Паричехра аёлинг бўлса,
Муз эриса табассумидан.
Қикирласа гуллар, у кулса,
Кушга дўнса илон имидан.

Вакт тўхтаса, қош чимирганда,
Жеркканида силкинмаса Ер.
Кўзлари жим отганда ханда,
Кипригидан томса шаффоф шеър.

Пиёлада чой узатган чоғ,
Офтоб кўнса чойига унинг.
Чорловидан солиб қалдироқ,
Тоғ тиз чўкса пойига унинг.

Ич-ичингдан ҳайқирсанг завқдан,
«Менинг шундай бор, деб, фариштам».
Бир умрга қутулсанг сўнгра
Аёл ҳақда хаёл суришдан.

* * *

Чақирмайман исмингни айтиб,
Ётдир хатто сени эркалаш.
О, негадир, нега шом пайти,
Юрагимда аллақандай ғаш.

Ер – бегона, осмон – бегона,
Бегонадир ўлан тўшагим.
Ҳамма нарса бу кун омонат,
Қўзғайверар негадир ғашим.

Қуршаб олган атрофим жарлик,
Қимирласам қулашим аён.
Бир оёқда турибман муқим,
Аҳволимга боқмагил хайрон.

Фақат сенсан сўнгги нажоткор,
Бир пайт қалбдан қувгандим, афсус.
Чақирмоққа қўймас номус - ор,
Ўртамизда ҳакам – Танаффус.

* * *

Бугун Сизни йиғлатгим келди,
Бошқачасиз бугун негадир.
Ўн уч ёшли қизалоқ каби
Қикирлайди куёш бегидир.

Эси оғиб қолган дунёнинг
Ҳомузаси илиқ негадир.
Мендан бошқа, ваҳ аттанг, нечун,
Бугун ҳамма Сизга эгадир.

Сочингизга ўйноқи шамол
Жимжилоғи ила тегадир.
Қўзимдан ёш қуюлар, Сизни
Йиғлатмоқчи бўлсам негадир.

Ўзга эга чикса Севгинга
Юрак унсиз фарёд чекадир.
Сизни севган ёлғиз менманку,
Нега ҳамма Сизга эгадир?!

ОТАМ ИҚРОРИ

Отам уруш кўрган одам,
Урушдан гап очмаган сира.
Бироқ кайсар ,
чўрткесар эди,
Тупурган тупугин қайта ютмаган.
У мабодо, койинса дерди:
–Йиғиштириб юринглар, ўзларингизни,
Тўзғиган одамнинг ҳаёти тўзғир,
Юз йилда ҳам тартибга солиб бўлмайди.
Энам эса урчук йигирганча дер:
–Сиз ҳам ота-да, а?
Болалар бошини силай билмайсиз.
Отам-чи, пичирлаб дерди ўшанда:
–Худойим силасин улар бошини,
Ердан намат тиккан одамзод учун.
Меҳрига йўргаклар оғир кунда,
Ўша наматида яратиб ризқ-рўз.
Бандасининг қўли елпиғич, холос,
Асорат қолдирар баъзида бошда.
Энам тумшайганча урчук йигириб,
Ўзича ғўлдирар гина аралаш:
–Дунёни сахро деб ўйларкан, тавба,
Сахрои одам.
Болалар эртаси Сизга қоронғу,
Улар орзусидан варрак ўйнайсиз,
Чиллакда отасиз келажагини.
Отам маъюс тортар, хўрсинар узок,
Хаёлан дуога қўл очар инжиб:
–Фарзандларим Эркин бир бор бўғмадим,
Менинг Эркимдан-да, ҳур бўлсин дедим.

Кар ва соқов бўлмаслиги-чун
Кулоғига пахта тикмадим,
Тилига тош осмадим, хотин.
Кўнгил қилин қиймадим,
Юраги парвозга шай турсин дедим.
Орзусин қаноти қирқилган бола
Парвоз қилолмайди юз йил кейин ҳам.
Пул–тирноқнинг кири, ювса кетади,
Пул бамисли баргихазондир,
Ҳар кимнинг боғида тўзиши мумкин.
Хафа бўлма, хотин, болаларимга
Мендан ёлғиз мерос
Эрк бўлди, холос.
Ҳар жойда сочилиб юрмасин дейман,
Мерганга нишондир тўзғиган одам.
Тўрт тарафдан қуёш чиқажак, агар
Одам
Ўзини йиғиштириб олган кун, албат!

* * *

Сенга севиш унча шарт эмас,
Севмай туриб севишни ўрган.
Чидашинг шарт, хов, анови кас
Хомлигида арпангни ўрган.

Хоҳласа, у донингни янчар,
Хоҳлаганда ёқар сомонинг.
Усиз қуршар тўрт тарафинг жар,
Қопқоқсиз ҳам ёпиқ қозонинг.

О, шавкати қаршисида сен,
Нима бўпти, берсанг бир шаҳар.
Ер меники деявер кейин,
Севмай туриб севолсанг агар.

* * *

Отам ишқдир, онам ишқдир, манам Ишқдан,
Озоринг ишқ, бозоринг ишқ, санам Ишқдан.

Оятинг не, баётинг не, хусни бедор,
Мозорингда қурдим даҳма, хонам Ишқдан.

Ваҳдат ғорин оғзи юмуқ, кирай қаён,
Ё соямда сақлайин жон, соям Ишқдан.

Топширмакка Жононга жон истамас жон,
Юз жон қушин учирғувчи санам Ишқдан.

Ҳар ким киймиш тожинг нечун, эй шаҳаншоҳ,
Десам, дединг тожим-ку, тож, жандам Ишқдан.

Кўз ёшимга ботгай олам дема, Ўроз,
Ҳар заррада уйғонғувчи олам Ишқдан.

* * *

Сўзим сўқир, кўзим юмук, недан тонай,
Тўфон этсанг, япроғим жим, қайдин ёнай.

На Машрикдан, на Мағрибдан макон топдим,
Манзилсизлик улуғ даргоҳ де, ишонай.

Жимлик – сабрим, фалак – қабрим, тортай жабрин,
Ишқдан озор етса нурдек жим тўлғонай.

Токай, шавқни пуллагувчи тужжордирман,
Завқ майига лаҳза ўлсин мен -да, қонай.

Кел-эй, Аттор, кел-эй, Румий, кел, Навоий,
Тупур, майли, оғзимгаки, боз уйғонай.

Гулдек ғунча ичида ён, Ўроз, хурсан,
Бир қуш каби кўк куйидан нафас олай.

* * *

Гарчи жанг йўқ, қўлингда ялов,
Гарчи, куш йўқ, ўқталгунг милтик.
Чорлаяпти сени қандай ов,
Ким кўзингдан термоқчи қилтик.

Гарчи, от йўқ, пойгага шайсан,
Гарчи, ёв йўқ, ёвни излайсан.
Ватанинг бор, ахтаргунг Ватан,
Қай манзилни тағин кўзлайсан.

Ўзингга ёв ўзинг эканинг
Сезиб қолган каби дафъатан.

Ўзинг билан сулҳ тузмоқ учун
Наҳот, керак яна бир Ватан?

ХУЛОСА

Бахт дегани лаззатбахш хўрак,
Эрк дегани душман тутган «тил».
Ишқ дегани олов чамбарак,
Яшамак-чи – энг қалтис ҳазил.

РАДДИЯ

(ҳазил)

Аёл қулоғи билан севганида,
Эркак кўзи билан севса, не бўпти.
Қулоқ эшитади, кўрмайди мутлак,
Кўз кўрар, эшитмас, кўзгудир худди.

Аёл қош учирса кулиб мабодо,
Силжитиб юборар ўрнидан ерни.
Севганда биласиз эркак кучини,
Чумоли ўрнида кўради шерни.

Икки қутб ора икки жон айри
Учолса, чиқажак ҳазилнинг зили.
Осмонга осилиб яшаб бўлмайди,
Ахир, яшаб бўлмас ердан узилиб.

СУФЛЁР

Жуда оғир шивирлаб яшаш,
Хусусан, ой шивирлагандай.
Сўзни унсиз, узлуксиз ямлаш
Тююлар қор ғичирлагандай.

Тўкилади олма гулидай
Лабларидан баҳайбат шивир.
Кўзларида синиб ётар най,
Вужудидан юраги оғир.

Қаранг, вужуд ҳайқирар беун,
Лек қалб қичқиришдан маҳрумдир.
Истайдими, ё истамас ул,
Шивирлаб яшашга маҳқумдир.

ИНЪИКОС

Бақирар у муштини тугиб:
Ҳамма ухлар, айтинг, ким ишлар.
Қўймайин деб бировни сўкиб,
Ғазабини тишида тишлар.

У жаврайди, ҳамма-чи, ишлар,
Энди шубҳа уни аврайди.
Бақирмайин столни муштлар:
У ишлайди, ҳамма жаврайди.

ҚЎРҚУВ

Пашша ютган каби тимсоҳни,
Ҳамма ютиб қўйган сўзини.
Қўрқув қушин жиғилдонига,
Ҳамма ташлаб қочар ўзини.

Ўзидан кўркқан кун шу куйга тушар,
Ўзин ташлаб қочар қўрқувдан одам.

АВФ

Бугун пирман, бугун муридман,
Етар, шунча етаклаганинг.
Қирқдан ошиб сени кўрибман,
Кечир, Ўроз,
Нега кўзинг гунг?!

Тўнглаб борар кўзимнинг нури,
Ҳайкирмоқчи бўлар хотирам.
Муздай ботар юрагим кўри,
Ҳар дақиқа аччиқдир бирам.

Ипсиз боғлиқ кўлим кўйворинг!..
Учмоғини кўрай кўлимни.
Ўз йўлимдан излаб-да, топай
Йўлсиз қолган йўлчи йўлимни.

ОЛМАОТА ТУНИ

Оққув галалардай чуғурлаб, ана
Юлдузлар кўзғолур, учмоқ учун шай.
Чироклар кўз қисиб имлайди яна
Шўхлиги бир дарё қозоқ қизидай.

Жунжуккан ҳавонинг намхуш тафтидан
Момиклик инади ҳатто тошга ҳам.
Рўмолини ечмай тоғлар кафтида
Ҳали куёш ухлар туш кўриб мубҳам.

Нақадар сокин тун. Бир кум донаси
Ерга тушса, шаҳар жаранглаб кетар.
Худди қув боласин қувган онаси
Қочириб қўйгандек борлиқ-да, йитар.

Қозоқ сулувидай ой пичинг отгай,
Аммо озод қулдек қувонаман бот.
Наздимда, заминда ўз эркин топмай,
Мангу маҳбуслигин эслатди Ҳаёт!

1980

ТАДБИРКОР

Саъдулла Бобоқуловга

Ҳотамтойлик эмас, бу бир саховат,
Элга дастёр бўлмоқ шону шарафдир.
Кўзгуда акс этса суврату сийрат,
Кўлда тутган хасинг дурдир, садафдир.

Ҳар ким тебратолмас юртнинг бешигин,
Тебратувчи улуғ сарбони бордир.
Тадбиркори очса ҳиммат эшигин,
Тўрт тарафдан офтоб чикгай тараб нур.

Биродар, эъзода элга ризқ тутган,
Ҳимматин кудрати юртга куллуғ шон.
“Санам”нинг доврӯғи Аршгача етган,
Эгни бут эл билгай бу номни, ишон.

“Санам” санамлари чехрасига бок,
Ойга ойна бўлур, куёшга-чи тож.
Тош гавҳарга дўнар текизса бармоқ,
Тиккан либосига фалак тўлар бож.

Саховатнинг асло миннати йўқдир,
Тадбиркор рағбати саодатга эш.
Юргимнинг мардлари доим бор бўлсин,
Мардликка кафолат ҳар бир эзгу иш.

СОНЕТЛАР

* * *

Мана, ишқ мактубим ёқмоқдасан жим,
Куйдирилган сўзлар жаранги тинар.
Менинг ҳаёт шамим беомон сўнар,
Қарғайсан, гўримга қадаб етмиш чим.

Марҳумга ачиниб боқмассан бир зум,
Гултувакда гул ҳам маънос хўрсинар.
Фалакнинг кўзига ғариб мунг инар,
Қўнғир булутларни ёқгайдир охим.

Оч бўридай зулмат ташланар менга,
Тоғлар эса қочар аразлагандек.
Ожизни ҳаттоки, шарпа ҳам енгар,

Чакмоқлар олови ёндирилмас, лек.
Мамонтдай уйғониб уч минг йилдан сўнг,
Севги тиландимми, музликдан бу кун.

* * *

Сен лаззат топганда ишқсиз ҳаётдан,
Мени масхаралар эринчоқ ел ҳам.
Фалакка бокмоққа, афеус, куч топмам,
Кўзларим маҳрумдир самовий тотдан.

Хазон мунгин туйиб олис баётдан
Илоҳий нашъага қалб бўлур маҳрам.
Дунё шум кампирдир, найранги – ситам,
Севсанг ажралурсан икки қанотдан.

Сендаги кўркуву мендаги журъат
Олис юлдуз каби тортаркан хира,
Кутурган дарёда йўколур кудрат,

Офтоб ўз хуснига бўлур асира.
Ишқ мактуби ила куяркан сўзим,
Офтоб бунча қора – чинқирар кўзим.

* * *

Сен мени койима, бўларим бўлди,
Кўнғироғим ҳар ким чалдику, ахир.
Чўпида ўйнатди афсунгар тақдир,
Мил билан эрмаклаб кўзларим тилди.

Бор жону жаҳоним ўтда чўмилди,
Бу не бадбахтлигу, бу кандоқ таҳқир.
Ҳар банда аёвсиз қиладир таҳқир,
Умримнинг ёзиғин, қаровсиз билди.

Менинг куйлаганим илоҳий Ишқдир,
Аллоҳим дилимга битган қўшиқдир.
Гумоним муҳаббат, ишонганим ҳам,

Ер билан қўшилиб олурман нафас.
Ёлғизлик тугунин ечарман у дам,
Тирикликнинг ўзи симтўрсиз қафас.

* * *

Бунча бераҳмсан, гуноҳкор севгим,
Шамолни куйдириб, кулин сочасан.
Ҳаттоки, заррада кўрсатсам белги,
Алдоқчи йўл каби алдаб қочасан.

Умримни тикладим наҳот ёлғондан,
Минорим девори кўз ёшданми, не?
Жудолик куйини чалгай бечолғу,
Ишқ сўнган маконда Ўлим бехосдан.

Зимистон қаҳридан унган гулмисан,
Мотам гулчамбарин бўйидан мастсан.
Ё мендан йўл сўраб турган йўлмисан,

Ё интиқом шамин ёкурсан қасддан.
Қанча ўзин хушбўй санаган билан,
Бадбўй ҳид таралгай балчиқ гулидан.

* * *

Мени ҳеч ким кутмас, Ҳаво бунча дим,
Юлдузлар нуридан ер супрадай оқ.
Йўталгандай бўлар боғда аллаким,
Ўзича кўшиқ ҳам куйлайди шу чок.

Мени ҳеч ким кутмас. Ой уяр қовоқ,
Кутишдан зериккан сулувдайин жим.
Юпатгиси келиб қўл чўзар шу зум,
Ошиқ ўспириндай тераклар кувнок.

Мени ҳеч ким кутмас. Кутама кимни,
О, менинг юрмагим ҳаммага малол.
Бўрондай кутуриб, бузиб уйкумни,

Ҳамманинг жонига теккандай шамол –
Мени ҳеч ким кутмас, тўрт бўлиб кўзи,
Кутмаганим каби ҳеч кимни ўзим.

* * *

Сенинг осмонингда порладим бекор,
Юлдуз бир учди-ю, ё сўнди нима.
Гўё тўфон ичра қолган бир кема,
Фарёд уммонида чарх ургай ночор.

Оҳ ўлим олдидан уйғонсак бир бор,
Майли, юз йил яшаб ухласак сўнгра.
Ишқнинг оловидан ёнса ҳар не-да,
Бошимиз силарми Муҳаббат – беор.

Балки кутмаклик ҳам энг олий неъмат,
Сабрнинг тошидан бунёддир қўрғон.
Шўрлик мўминларнинг юзидан чиммат

Чириб узиларди ўша кун аён.
Ў, Севги тангриси тирикларингни
Ухлату, уйғотгин ўликларингни.

* * *

Севгингни хор этиб, гўзал дилрабо,
Булоқнинг кўзига қададимми чим.
Душман ҳам йиғлади ачингандан жим,
Дўст аза очмайин музлади ҳаво.

Бир чакмонлик жулга кўрмабман раво,
Мушук тутган қушдек тўзғир оромим.
Тупроқ нафасида куйгай мақомим,
Муҳаббат майидан бўлиб бенаво.

Тушовланган қалб-ла беун, юзма-юз,
Сухбат қургайдирман мисли мусофир.
Чумоли ингроғин эшитиб ожиз,

Мадад қўлин чўзгай ҳаттоки, кофир.
Кутилмаган зарбдан кулагай фалак,
Севдими, кучлидир шердан капалак!

* * *

Онасин хўрлаган фарзандай хунхор,
Қаттол ой боқади нигоҳи ғижим.
Кулранг туманларнинг орасида жим
Булутлар шам излаб тўзғийди бекор.

Кўриб туриб, Сизни кўрмадим, эй ёр,
Кўринмас одамни кўрганда кўзим.
Сомон йўли порлаб қоққанида им,
Ошпоқ тўзон ичра учди оқ тулпор.

Кимдир кучар эди мастона ёниб,
Сизга тутган, яшнаб турган гулимни.
Урчуғин йўқотиб, ҳар недан тониб,

Олам тўлғонарди чорлаб Ўлимни.
Ой тиғида порлар кўкнинг фарёди,
Гунг ўрмондай ёнар тун зулумоти.

* * *

Ўлим ҳам ўлурми, фалак-да, йитди,
Сенинг саволингдан ечиб тўнини.
Бир улушдан юлиб яна мингини
Ишқ йўли мангу деб дасхатин битди.

Қайси йўлдан юрсам, сенга дуч этди,
Нечун манзил этдинг ҳар йўл сўнгини.
Қўлласам, келтирди ишим ўнгини,
Йўлларинг рад қилсам, ишим терс кетди.

Куёш ҳам ўтади шу йўлдан дединг,
Олам белбоғидир, ечиб бўлмас ҳеч.
Доим инкор этиб, о, яна келдинг,

Бировникидир сен ўйнатган қилич.
Юпун дунё узра қачон шоҳ бўлгай,
Севги қаршисида Ўлим ҳам ўлгай.

* * *

Иблисни олқишлар бир тўп оломон:
Аллоҳ ризосига юкунмаганлар,
Расулни алдашдан чекинмаганлар,
Нафрат ёрлиғидан тополмайин шон.

Ҳатто тоштобутга кўрмайин шоён,
Онаси ўлганда ўкинмаганлар.
Номус ҳижобига бекинмаганлар,
Одам йўқотишдан оғринмас ҳеч он.

Нега ўксинмайин, кечир, севгилим,
Иблиснинг қўлидан тутганинг онда,
Очилмай сўлди-ку, қалбимда гулим,

Сен қайда қолдинг мен-чи, қаёнда!
Сен энди Иблисга истадинг шафқат,
Бу жойни тарк этар мангу муҳаббат.

* * *

Тушимми, ё ўнгим, эслолмам исминг
Чорлармишман ҳариф талаффузида.
Теварак ёнармиш махлуқ кўзидай,
Лабимда тўнглармиш ҳар айтар сўзим.

Ой тобутдек қалқиб яширмиш изин,
Совуқ шуъла ўйнар уфқ юзида.
Бурксиб қора тутун ўрлар изида,
Пирпираб юлдузлар тикади кўзин.

Чиркин ҳид таралар ойдинликдан, воҳ,
Тоғлар култепаси қалқир уфқда.
Қўлинг юлдузларга тегса-да, ногоҳ

Эркисизлик қалбингга санчилар ўқдай.
Ўзга талаффузда чорласам исминг,
Кўзгудан таралар аччиқ дуд ва мунг.

* * *

Кетавер, йўқ қайтма, ҳаммаси – тамом!
Нелар топгандиму йўқотдим нима?
Ахир, чурқ этмадинг, мағлубман, демак,
Жондан ҳам азизми бир оғиз калом.

Чакмоқ маъбудини айлаганда ром
Шернинг ўкириги – ваҳший ваҳима
Шарпадек уринмас сўник қалбимга.
Киприк қоқмоққа куч ва топмам ором.

Қирғоғин йўқотган мен каби фалак,
Бир болиш истаиди бош қўймоқ учун.
Тушовланган бебош тўлқинлар ҳалак,

Тўр ичра балиқдек типирлар беун.
Сенсиз тутқундадир жумла-ю жаҳон,
Олтин қафас ичра куёш ҳам ҳайрон.

* * *

Турғунлик – оловда музлаётган сув,
Қаҳратон оҳида ёнаётган жон.
Ойнинг шуъласидан куяётган хув,
Этагин қоқаётган кенгликлар – гирён.

Ҳаво тарозига куйилар бу он,
Ноёб мол сингари уйғотиб ғулу.
Ҳаво ютмоқ галин кутасиз – жоду,
Вазнсизлик инган ҳар неки бешон.

Оёғи осмонда сузади тоғлар,
Қалқиб-қалқиб кўяр япроқларсимон.
Куйлашни унутган уйқучан боғлар,

Шивирсиз чапаги таралар аҳён.
Чакмоқ чакқанда ҳам яшин беаёв,
Гугурт чакмоғича пурколмас олов.

* * *

Қарздорман суву ҳаводан ҳадсиз,
Куёш кўз-кўз қилгай борлиғимизни.
Такдир тўфонида сорлиғимизни,
Йўкса ўғирлайдир қолдирмайин из.

Ҳаёт – қабулхона, элчидирмиз биз,
Бизсиз қабул қилар ёрлиғимизни.
Ўзимиздан кўра, баъзан билмайсиз,
Улар эслатишар борлиғимизни.

Эслансам кимнингдир ёдида куйдек,
Кўтарилган чоғда ёдимдан ўзим.
Демак, қарздорман, калбида бекек,

Очиқ яра каби ловуллар исмим.
Ишқдан кийинтирсам умид, орзумни,
Биров тўлагандек бўлар қарзимни.

* * *

Сенинг севгинг билан қудратлидирман,
Тошни тут, кафтимда айланар кумга.
Ишқсиз яшаганлар ўхшар маҳкумга,
Нафасимдан фалак қалқир ўрнидан.

Оташ қалб озоддир ғафлат тўридан,
Ҳайрат, хаяжонин тутар руҳимга.
Асло йўл қўймайдир зулму зуғумга,
Ялов тикажакдир Ишқнинг кўридан.

О, севги чечаги, муаттар ҳидинг,
Ишққа зор дилларга ато этсин нур.
Инсон маҳрум экан севмакдан, инон,

Жаннат меваси-да, нордон ва тахир.
Буюк куч йиғаркан севмакдан ҳарчанд,
Ерни кўтаражак бошидан баланд.

* * *

Учаётган юлдуз каби тез сўндим,
Йўк, мени эслама, эшлаш не даркор.
Мангу муз остида жон титрар ночор,
Булдуруклар монанд оҳларим тўнди.

Неки кўрдим, бари тош қушга дўнди,
Учмоғу сайрашдан бенасиб, абгор.
Ёзнинг чилласида ёққанидек қор,
Идрок кўзгусига бир шовур инди.

Ўзгалар қадрига етишим учун,
Қадрлай билмабман ўзимни, афсус,
Билмайман, исмингни лаҳжангда нечун,

Талаффуз этмакка шўрлик қалб ожиз,
Омад юз ўгирса, зулумотда ҳам
Ҳаттоки, қил соя ташларкан, эркам.

* * *

Ҳали кучилмаган қиздайин хурсан,
Кўкдан лутфу эҳсон кутмайсан мутлоқ.
Орзусан ўзгага, очмайсан кучоқ,
Кўл ҳам тегилмаган жарангсоз дурсан.

Тошни куйдиргувчи жодули нурсан,
Қуёш сўнаради кўз тиксанг шу чоқ.
Кулсангми, девордан кўчади шувоқ,
Одамзод тотмаган болу сурурсан.

Йиғлагинг келганда қордай йиғлайсан,
Йиғлашни одамдай қилмайсан кўз-кўз.
Шамолдай зорланиб тошни тиғлайсан,

Юрганда тупроққа ташламайсан из.
Тириклик сиёғин кузатиб зимдан,
Фақат гап талашгунг марҳумлар билан.

* * *

Узоқ туриб қолган қорға қурт тушар,
Иблис банди бўлар эркинликда ҳам.
Тезроқ кексайсам, дер умидсиз одам,
Ишқ олови ичра куёш ўт ичар.

Дунё ўйинидан ҳар не тўн бичар,
На-да оҳ уради, на торгар мулзам.
Номус савағичи титади бул дам
Жону жаҳонингни, қалбдан тош кўчар.

Тўзғиган тўзғоқдай тўзғиган умрим,
Ҳатто қарғаларга эрмақдир лошим.
Кўксингга бош кўяй десам, о, кумрим,

Сен-чи, силагайсан ўзганинг бошин.
Ҳаловат топмадим ишқда мен асло,
Дунё ўйинидан ортмайин, аммо.

* * *

Осмон жимдир мангу қасам ичгандай,
Куёш гулханида ёнса ҳамки жим.
Қаварса, қаварсин ҳажрингдан қалбим,
Осмон бўлай, сендан айро тушганда.

Ғазабинг селидан борим кўчганда,
Ҳурлик ниқобини йиртгайман, гулим,
Ўқ еган қуш мисол питирлаб Ўлим,
Телба аёл каби отади ханда.

Ўғлин қирқ йилдан сўнг учратган ота,
Ногаҳон қоядай тўкилганида,
Ва етим гўдакдай ўкинганида,

Менинг шафқатимдан ерни уйғотар,
Муҳаббат – шафқатнинг энагасидир,
Осмон-чи, мен Унинг заррасиман дер.

* * *

Тушда йўллар ойдин, кундуз қоронғи,
Тағин Ватан деган бунда бекаат йўқ.
Замин ҳамманики, бирор сарҳад йўқ,
Ҳамма қаршилайди бир пайтда тонғни.

Ҳаёт – табиб, аммо ўзи бемор-ку,
Баттар оғулайди, малҳами – тақик.
Тириклик нишонга олинган бир ўқ,
Туш эса уйғотар муз қотган онғни.

Ва яна осуда дамлар сурурин
Тамшаниб такрорлар фароғатхотир.
Ҳеч ненинг топтатиб қўймас ғурурин,

Номи тилларда йўқ – кўринмас ботир.
Эркинлик товонин тўлағайдир туш,
Ҳаёт эркинликка бермаса рўйхуш.

* * *

Сен ютган ҳаводан хушбўй хид анқир,
Ажаб, нафасингдан музлар эрийди.
Тўмрайсанг, бир зумда тошлар чирийди,
Йўлчи йўл йўқотиб ҳар жойда санқир.

Кел, олов, шамолга айланма бир-бир,
Кўнгилни куйдирма, қалб оғриқ туйди.
Дунёни қаровсиз қабрга йўйди,
Паноҳингга олгин, билма мусофир.

Етар, қайғуланган мозийнинг такрор,
Зулмат пардасини юзига тортмоқ.
Ажал мулозими, эй ҳукми озор,

Нечун керак жонсиз отга юк ортмоқ.
Маликам, ҳаво бўл, ундан беминнат,
Нафас олмоқликка изн бер фақат.

* * *

Тангри таскинидан топмадим юпанч,
Қалб қилига оғир теккай ҳатто шеър.
Қанот бўлолмади на осмон, на ер,
Жаннат сувин ичдим, ҳаёт тутди ганж.

Нотаниш манзилда юрмаклик аянч,
Гўё зарб егандай зарб тегмайин бир.
О, сенинг чехрангда ўзим кўрдим – сир,
Парвоз қилмоғимга Муҳаббат таянч.

Севгилим, мен сени қайларда кутдим,
Наҳот чангалзордир кутиш бекатим.
Олмазор, тиконзор ичидан ўтдим,

Ўзимча, бир асар ёзмай тугатдим,
Инон, жоним, севги – қалб ҳомиласи,
Ҳаттоки, пайдодир қабрда насли.*

**Гўрўғлига ишора*

* * *

Хумор кўзларингдан уққанда отин,
Такдир куши боқди маънос, фаромуш.
Морни санам каби кўрганидек туш,
Уйқудан уйғонди зоҳиру ботин.

Тилла танга сочди қоқиб қанотин,
Фано сели ичра мудраган бойқуш.
Бирамки, сайради лабингда лойқуш,
Навога ўради туннинг банотин.

Ох, учсам учайин, қучсам қучайин,
Йитсам-да, йитайин, йўқса, нетайин.
Кўнглинг чашмасидан олов ичайин,

Майлига, ёнайин, сенга кетайин.
Сенга кетайин-да, Ишқдан уйғонай,
Ишқдан уйғониб-да, мен сендан тонай.

* * *

Оши ҳалолликдан айирмасин ҳеч,
Шодлик мезбон бўлсин ҳаётда мангу.
Дил қушин кўзидан ғам тугунин еч,
Ортдан отилмасин маломат санги.

Подшоҳ бўл мардликда, зулм – қалб занги,
Лолаюз тонгларнинг табассумин ич.
Ойна тут оламга, меҳр тўнин бич,
Муҳаббатдан ёнсин кулгунг жаранги.

Аё, шукроналик бўлсин тоатинг,
Кўнглинг шуъласидан ёришсин само.
Дилга қайт, қайтсанг ҳам, шул саодатинг,

Илоҳа, чулғасин умрингни наво.
Ахир мард йигитнинг суянчи Ишқдир,
Суврату сийрати унсиз кўшиқдир.

* * *

Азалдан бепуштдир ҳуккабоз Хаёл,
Бўш бидон ичида ўйнар ел гўё.
Дил сирийн ўғирлаб, инжаланиб то,
Жимжит яшамакка туғдирар малол.

Хаёл – ўзин кўз-кўз қилгувчи дажжол,
Алдовдан озиғи, сўзи беимло.
Унинг отаси йўқ, қилай деса оқ,
Фақат дум ўйнатмоқ амали, алҳол.

Қудуққа ташлама, тушар беарқон,
Гулханда ёнмайди, қўрда куймайди.
Ойга чиқкин десанг, чиқар бенарвон,

Уни севай десанг севиб-суймайди.
Ажаб, кўзинг боғлар, юрагинг доғлар,
Юр деса, ортингдан эргашгай тоғлар.

* * *

Қайда оқибат бор – қаноат арзон,
Қуриган чўпдан-да, таралур наво.
Чилладан чиққандай яраклар ҳаво,
Чимилдиқсиз кунлар айтади азон.

Муҳаббат – кучилган аёл бегумон,
Кучилмаган аёл – меҳр ва ибo.
Инжа нур таратгай шунда ҳурлиқo,
Ишқ фасли ҳам рухсор очғуси аён.

Ногаҳон тузоққа илинса ул қуш,
Қаноат ҳиммат деб оҳ чексак нехуш?
Гир-гир айлангайдир Осмоннинг боши,

Қуёш ўкиргайдир бамисоли шер.
Урчуққа тош бўлмас фалакнинг тоши,
Игнанинг кўзидан ўткусидир Ер.

* * *

Миср эҳромлари сингари Дунё
Тош қаҳрин инсондан сир тутмиш азал.
Ким масал битгайдир, ким битгай ғазал,
Кўкнинг найрангига бўлиб маҳлиё.

Дунё бу – Ишқ макри, маҳримикан ё,
Ҳар жонга тутмишдир бепуштликдан бол.
Кўзгуда юзлатмиш хорлигин ҳар гал,
Саодат, наҳотки, дўзах наҳри, о!

“Дунёда ўлимдан бошқаси ёлғон!” –
Дунёнинг шиори эрурми ҳамон.
Йўкса, муҳаббатга топинмак нечун?!

Умид бахтиёрлик ваъда қилур бот.
Кўр дунё ўтказгай ўгайлик ҳукмин,
Қайда ўгайлик бор, бегона Ҳаёт.

* * *

Дарё ҳам димлангай банди бўлган он,
Мавжларга тизгинлаб асов кудратин.
Тошу елга ука билмай журъатин,
Тутқун чоғи ой ҳам сарғаяр аён.

Эрк бўлиб уйғонса, мавжланур Осмон,
Эслатур ҳар нега сийрат-сувратин.
Валекин бўроннинг бузмас тоатин,
Ҳар не парвоз истар талпиниб ҳар ён.

Сукут шовқинидан титрагай борлиқ –
Тўрт гавҳар имлоси бўлолгай ёрлиқ.
Ел эсса, гуришлар тобора гулхан,

Юксақдан курмоқчи бўлиб ошиён.
Тоғлар парвози ҳам қояда учган
Тошларда шул каби кўринур аён.

* * *

Кимнинг бекатида кутдим мен сени,
О, кутиш лаҳзаси ёқдику хуним.
Гўё тош ичидан янгради уним,
Хатладим дунёнинг бўйи ва энин.

Тоғ кўз-кўз қилгандек ёввойи ҳуснин,
Машъум гўзаллик-ла боқади маъсум.
Куёш қозонида қорни ёқиб жим,
Оппоқ шуълалардан тарар нур исин.

Ғуссадан из солиб кўз ёшим – хаттот,
Айрилиқ ўтида чекарди фарёд.
Наҳот сен ҳам кутдинг ўзга бекатда.

Ё орзу айладинг олис Кунё*ни.
Ишқнинг рағбатида кутгум хижратда,
Бир тугунга тугиб икки Дунёни.

**Румий назарда тугиляпти*

* * *

Дўстим, Сўзсиз яшаш нақадар оғир,
Куш кўзидан шаффоф Сўзни ўқидим.
Булоқларнинг мавжли туғёнидан хур,
Ҳали айтилмаган эртақ тўқидим.

Ирмоқларнинг тиниқ тўлкинида жим,
Чил-чил синар ойнинг сўзлари бир-бир.
Ёққанида майин биллурий ёмғир,
Майсалар қитиғин кўзғайди сим-сим.

Субҳидам чоғида осмон ёноғи
Лов-лов қизаради ел шивиридан.
Хур куёшнинг Сўзи – Олам чироғи,

Турфа гулдасталар тузар нуридан.
Дўстим, инсон Сўздан уйғонур фақат,
Халоскордир унга улуғ Муҳаббат.

* * *

Шомни унсиз ёқар шафақ яллиғи,
Ойдинкўлни кучар совуқ аланга.
Қуёш – кўкнинг ўлмас олтин балиғи,
Муздек тўлқинларга сочади танга.

Мавжлар атласидан тортиб гўшанга,
Қирғоқ кўлга бўйлар – кўлнинг қаллиғи.
Лов-лов ёлқинланиб тераклар туғи
Осмонни елпийди, восил оҳангга.

Ой қўлтиқлаб олтин болишин аста,
Мўралайди имсиз уфқ баридан.
Кўл шалошлар, қуёш орзу-ҳавасда,

Озод сузиб чиқар сувнинг қаъридан.
Уфқларга, сабо қуритмоқ бўлиб,
Қўяр қуёшнинг хўл кўйлагин илиб.

* * *

У уники дейман – хатланган умри,
Лағвон хаёлларга бўлмагайман кул.
Ҳар кимники дейман ҳар ким кезган йўл,
Қай ошён гулини ҳидладим, қумрим.

Илк бора сезгандай ҳаётда ўрним,
Тилга боғламадим таъналардан ғул.
Ахир менга ҳеч ким тутмаганди гул,
Ишқ гулини тутди дилга илк севгим.

Соқов ҳадик ичра боққаним онда,
Куйган нон таъмини туйдим ҳаводан.
Шабкўр қисматимдан нолимам, аммо

О, оғир, куёшга тик боқмоқ оғир.
Кўнглинг майхонасин айладим маъво,
Чик дегил чиқмасман, мезбонман, ахир!

* * *

Ўғлимнинг онаси – кўнғлимнинг оёи,
Асло озорланма муҳаббатимдан.
Нур бўлиб пайдосан қаноатимдан,
Гина-қудратимда йўқ иддаоим.

Бокгунг охудан-да инжа, мулойим,
Муз-да, оташланур ҳароратимдан.
Булут чучкирадир ҳаловатимдан,
Тақдирим имлоси ўзингсан доим.

Меҳрингдан таралар шеърнинг ифори,
Нонни катта тишлаб, катта гапирай.
Даштнинг дилбандиман, содда, тўпори,

Кудукнинг тубидан ойни оберай.
Ошиқнинг ҳамиша бийрондир тили,
Дилдан айро эмас, у Ишқнинг гили.

* * *

Сен билан гаплашгим келди тонгданоқ,
Гаплашсам, гаплашай севги тилида.
Тоқай бегонаман Ишқнинг элида,
Юрагим очилсин мисоли чаноқ.

Хатомни санасам, етмайди санок,
Жоним қийиладир рашкинг қилида.
Туйилсам туйилай Ишқнинг келида,
Ҳаётга тик боқиб, айтмадим талоқ.

Ох, қандоқ чидайин, ёнмай нетайин,
Дуд босган бағримни чўғда ёқайин.
Ўзимдан йитай-да, сенга етайин,

Оқмаган дарёнда тўлиб оқайин.
Илк бор чулдтраган гўдакдай кулиб,
Ишқдан тилга кирай юрагим тўлиб.

* * *

Ботил гуноҳқорни кечирмак оғир,
Менинг хатом бўлди сени суйганим.
Ҳатто эсган шамол туюлар ғаним,
Ўзимдан қўналға топмадим охир.

Ўзга бекатларда ўзни кутдим – сир,
Орим салмоғи не? Ўйладим шаъним.
Тилимдан тўкилмай куйди суханим,
Тақимига олди узаниб Тақдир.

Дарахтлар саф тортиб айтдилар видо,
Заминни силкитди узилган япроқ.
Тупроқдан таралди шунда бир нидо:

“Нечун керак гулдан қон ҳидин туймоқ”.
Инсон йўқ нарсани ахтаргай ҳар дам.
Ишқ – жаллод, Иблисга бўлганда маҳрам.

* * *

Ҳамма бунда бордир, фақат сен йўқсан,
Тахтдан баланд эрур ғарибнинг дасти.
Бедиллик ўтида ёнмагил асти,
Ориф ҳимматида маъруфлик – бу шаън.

Кўнгил ишқнинг кули, озод ҳар недан,
Кулликка қуллуқ бу – ошиқ рутбаси.
Рўзи маҳшар қадар умид – риштаси,
Фитна қавми ичра борлиғи гулхан.

Ошиқ Ҳақ майидан жамол очса хур,
Юсуф ҳусни ойнинг қора доғидур.
Жон мулкида Исо нафаси несуд,

Оҳ урмаса қуёш жунун оҳидан.
Тоғни мордек илиб қочгайдир бургут,
Ишқдан мужда келса қуллик чоҳидан.

* * *

Майдакаш тўдани ўтаман четлаб,
Ўзимни ҳар недан четга тортаман.
Масхарага мойил зотлар дафъатан
Зулукдай ёпишса, четдан боқар қалб!

Маҳдудлик нишони мени этмас жалб,
Четгирлик удуми бобомерос – шаън.
Ҳар ким таомига қошиқ сукмайман,
Бир чимдим насибам хулқимга матлаб.

Четгирлик баҳона, ўзга кўлидан
Созин олиб қочиб синдирмаганман.
Ногаҳон дўстимни алдаб йўлидан,

Сойини лойлатиб тиндирмаганман.
Қалбим улоқ билиб чопа кўрма сен,
Отингга панд бергим четда туриб мен.

* * *

У овозин излар йўқотиб ногоҳ,
Турли дўконларга бош суқар бекор.
Овозим сеники, ол, десангиз, оҳ,
Овозим тиниқ дер, бу овоз – бемор.

Овозин танимас, акс садога ёр,
Кўзига кўринмас, тикади нигоҳ,
Сабо шовурини тингламайин гоҳ,
Дарё шовқинидан қилади хумор.

Гап суқсанг, уйқаш дер қарғаникига,
Ҳаттоки, хушсоздир сорниқидан ҳам.
Овозимга булбул чиқмаган эга,

Шернинг наърасига бўлолган ҳамдам.
Ўхшаса ҳам баъзан итимникига,
Кўп ҳам ўхшайвермас ўзимникига.

* * *

Сўнги бор кўзингга термулсам нигун,
Дунёдан умидин узган хастадек.
Сен эса маҳрумга сақлагандай кек,
Ердан олиб ерга урасан нечун?

Кўзингда тугилган нафратдан тугун,
Човутига олар совуқ бир ҳадик.
Наздимда тоғ қақдин тутолмайин тик,
Туядек чўк тушиб пичирлар беун.

Сени рақибларим эркалаган чоғ,
Ер ҳавосиз қолур, осмон – митти доғ.
Совуқда қолгандек қалтирар қуёш,

Чилпарчин кўзгуни парчалаш нечун.
Ахир, дод демакка етмайди кўз ёш,
Кўзи оч сўқирдек боқади Очун.

* * *

Аёлинг йўлингга кўз тикмаса, бас,
Яшашга иштиёқ гулдай сўладир.
Сайрашни унутиб қушинг ўладир,
Тоғ соянгча бўлур, кўзғатмас ҳавас.

Болангнинг кулгуси бегона – абас,
Осмонда булут йўқ, ёғилгай ёмғир.
Сиртмоғин ўйнатар ҳар ёнингда дор,
Чироғингга ўзин парвона урмас.

Кўлмагингда сакрар улкан наҳанг боз,
Дарёнг ҳам қуригай айни тошқин дам.
Шамол ҳам эсмайди қиздек қилиб ноз,

Кузнинг хазинлигин шивирлар кўклам,
Аёлинг йўлингга кўз тикдими, бас,
Пойингга йиқилур қуёш – мисли хас.

* * *

Боғимда сайрайди бегона бир куш,
Қанотин силкитиб кўяди гоҳо.
Қушларим жўр бўлур, у сайрар танҳо,
Ҳеч недан чўчимас, билмайди кўрқиш.

Ахир, не ўлчовдир сайроғига, хўш,
Осмонни шовкинга тўлдирмоқчи ё?
Сўлмаган гулларни сўлдирмоқчи ё?
Олис-олисларга беради товуш.

Қора шарпаларга ўхшар қушларим,
Гулдирар, эшитмас ўз овозини.
Қўркуву ҳадикдан учиб хушлари,

Истайди бегона қушнинг созини.
Бир қуш сайроғидан тутқунда, хайҳот,
Уларни ажратди бегона ҳаёт.

* * *

Бенаво туюлдим сенга, севгилим,
Паноҳ истамади дайди бир бола.
Тунги бедор кушдек қалб чекди нола,
Не қилай, сен томон тушганди йўлим.

Юлиб отай десанг, узилган гулим,
Тушунмак мавриди сенга ҳавола.
Кўзларингда ғайри бир истиҳола,
Сиринг елга тутсам, афзалдир ўлим.

Хўрсинсанг, зорланиб қуёш қораяр,
Чиркин ҳид шарпаси кезинар бесас.
Кет десанг, бир зумда олам тораяр,

Очиқ туйнугидан ел ҳам ўтолмас.
Осмон ҳам кўзингдан бошпана излар,
Тўкилар хазондек куйиб юлдузлар.

* * *

Гидамни қоқаркан кулиб ул жонон,
Жоним саваласа, бўлмасми дердим.
Савалаб-савалаб кулмасми дердим,
Жоним савалайди у энди шодмон.

Ташвишлар чархида йигирлар жон,
Осмонда куёшни кўрмайман энди.
Юлдуз санаб, ўйлар сурмайман энди,
Киприк қоқолмайсан ҳориганинг он.

Ана учиб ўтар оққув галалар,
Олтин жаранг тараб кўнғироғидан.
Уларга кўшилиб учар болалар,

Ёнасан орзулар сас-ингроғидан.
Уйқудан уйғотманг, уйғотсангиз, бас,
Гидаммас, жонимни савалар ҳар кас.

* * *

Кўксим тоғдир сизнинг севгингиз билан,
Гулим, шарт эмаску менинг севишим.
Бир умр кўнглингиз овлашдир ишим,
Ахир, ёқиб бўлмас ёлғондан гулхан.

Бир табассум қилинг, жилмаяй шўхчан,
Зирқирасин тошга тегмайин тишим.
Ер ости дарёдай чиқмас товушим,
Менга қийин қовоқ уйсангиз гарчанд.

Сизга қолгандайин дунёнинг иши,
Киприк ҳам қоқмайсиз, бу не таманно.
Қимордан ютмадим севгингизни мен,

Кўчадан топмадим, топгандай тилло.
Бир ҳаёт истовдим яшамак учун,
Сизсиз яшяпман яшамай, илло.

“ҲИБСДАГИ БЎЁҚ”

(Дилоро Доробий – эронлик рассом қиз. Севган йигити Амир Ҳусайн унинг бой аммасини ўлдиради. Йигит жазодан қутулиб қолиши учун 17 ёшли Дилорони алдаб, уни қотилликни бўйнига олишига кўндиради. Қиз кейинчалик пушаймонликда ўз гуноҳини соқит қилмоқчи бўлса-да, суд уни 5 йил ҳибсда сақлаб, сўнг осиб ўлдириши жазоси билан қатл этишига ҳукм чиқаради. Унинг маҳбусликда чизган расмларини жаҳон озодлик тарафдорлари “Ҳибсдаги бўёқ” деб номлашган).

1

Дилоро, Дилоро, дилдан пок осий,
Бўйнингга сиртмоғин солди кўҳна Ишқ.
Наҳотки, озодлик – туйғусиз бўшлиқ,
Бўёқларда қотди кўрсатолмай бўй.

Озодлик ўлимдир, уйку билмас ўй,
Озодлик – оловда ёнаётган кўшиқ.
Чин севмак ўлимдир, ул сари йўл йўқ,
Ошиғин дорига тортар Ишқ шу кўй.

Дилоро, Дилоро, дил адо Ишқдан,
Ишқ сўнгги бўшлиқми, кечир, Худойим.
Нечун ажал тўрин тўқир кўшиқдан,

Кулаётган куёш – шулми иддаойим.
Қушлар учмакни ор билар самода,
Ўлим ҳиди келур ердан, хаводан.

2

Номусин ҳимоя қилганлар хорми,
Ҳижоб ичра бўқсиб куймасми Фалак.
Итлик кўрпасига ўранган аблаҳ*,
Чумоли орича сенда ор борми?

Ғазабдан қақраган Эрк Ишққа зорми,
Куйган нигоҳидан жон сўрар малак.
Ўн аср наридан Ҳофиз уриб оҳ,
Наъра тортаётир: Муҳаббат – дорми?!

Зулмат шамин ёқар зиндонбанд бўёк,
Кўройдин кўзидан оқар қора кон.
Тушида чинқирар бечора Чақмоқ,

Фалаждир, оҳидан жимирламас жон.
Тоғлар қақшаб тўкиладир жилмайин,
Гуллар япроқ тўқар бир бор кулмайин.

3

Ишқ жандасин судрар тириклик аро,
Беҳушу бемажол, манзили қаён?!
Белгидан белгига қадар ноаён,
Дунёнинг қаҳри-ю, меҳри беимло.

Излайди омонлик, айлаб-да иншо
Тақдир чизигида ингранади жон.
Нафаси бўғилиб хансирар Осмон,

Қайга ўзин олиб қочсин кўр Дунё.

“Ҳибсдаги бўёк” чинқирар малул,
Елга сўйласинми чечаклар тушин.
Дилоро, Дилоро – Ишқдан сўнган дил,

Ранглар бошқоронғи зулматга нечун.
Куйлар безабондир, Аллоҳ, бергил тил,
Капалак умрини яшашлик учун.

**Амир Ҳусайн назарда тутилаяпти*

* * *

Қораюрак учар мисоли арвоҳ,
Совуқ нафасидан кўк юзи заҳил.
Эшиклар ёпилар эмасидан ел,
Унга паноҳ бўлмас бирон бир даргоҳ.

Ёприлар куйинди иси-да, эвоҳ,
Қора шарпалардан қорайиб буткул.
Кўкда юлдузларни сидирар – бахил,
Ёруғлик юзига парда тортар, оҳ.

Қораюрак – қора кузғун учганда,
Куёш қонсираб-да, хансирар оғир.
Қора кўланкаси ерни кучганда,

Зилдай шарпасидан босинқирар Ер.
Қораюрак – у ўлимнинг товуши,
Адаштирар ҳамма ерда ковушин.

* * *

Бедорликка чорлаб тошлар уйқусин,
Тошқин дарё кумуш ҳубобин чалгай.
Шабнам нафасидан эпкин таралгай,
Ифорга чаймоққа гуллар кулгусин.

Ўғирлаб борликнинг тиниқ кўзгусин,
Қайдадир бўғилиб тинсиз чорлар най.
Умр – ғам матоҳи, маҳрига олгай
Оҳанглар куюни инграниб хазин.

Заррада топгаймиз нишонамизни,
Ассалом, алвидо – Ернинг сабоғи.
Кўкнинг иқрорига ишонамизми?

Жарга элтгиси йўлнинг адоғи.
Уйқумда ҳам хурман, тўламайман бож,
Ҳурлик – бедорликка тортиқ олий тож.

* * *

Осмон – улкан туйнук, тошимни отсам,
Сифмади, заминга тушди сочилиб.
Юмуқ кўзларимга инди нур бўлиб,
Кўнглим хоки тўзғиб, тупроққа ботсам.

Чашма уммон бўлиб ўқирди шу дам,
Гуллар чақмоқ чақди мушти очилиб.
Довуллар кутурди кудратга тўлиб,
Тўқди дунёнинг бор ўтиригин ҳам.

Зулмат жандасини ювди ёмғир сўнг,
Бир ажиб фароғат қоқди қанотин.
Кўзингга зарра ҳам кўрингайдир чўнг,

Такрорлагинг келар ҳар ненинг отин.
Осмон туйнугидан суғриб қуёшни,
Кўкка отгунг узиб, бошингдан бошни.

* * *

Қўлинг бўш қолдими, бузгунг ўз томинг,
Нечун вайроналик этмиш маҳлиё.
Гаровга олинган сув, ҳаво гўё,
Наздингда қимматдир жондан саломинг.

Ҳали учмай туриб май тўла жоминг,
Ерни ўгайлайсан нолиб, ажабо.
Қора шарпаларни билгинг тўтиё,
Зулумот комига ботмайин шоминг.

Улуғ маслаҳатгўй ранжидан эса,
Нодон марҳаматин кўрасан устун.
Юзинг терс ўгиргунг сарин ел эсса,

Эзгуликдан ҳазар қиласан нечун?
Ёвузлик – боласин пуллаган ноқис,
Ўз молини ютар қимордан ҳаргиз.

* * *

Йўқотиб кўйдикми Фарҳод тешасин,
Нечун унда чўпни тошга урамиз?
Қил билан тирнаймиз кўнгил шишасин,
Сойнинг йўлини ҳам жарга бурамиз.

Вожаб, хомлайн арпа ўрамиз,
Сувда оқиздикми дил андишасин.
Ё ўтда ёқдикми Эрк афишасин,
Кўрган нарсамиздан безиб турамиз.

Севгилим, дурдир дур, чакиб тўймасин,
Васл завқи ора дил эса ҳурдир.
Улар ўзин суйиб, бизни суймасин,

Ишқ оташгоҳида тош бўлғуси дур.
Чашма музламайди қаҳратонда ҳам.
Оқ кафан кийиб-да, қиш тутар мотам.

* * *

Жаллод гунохидан оғирроқ гуноҳ –
Севгига хиёнат. Зиндон чикора?
Шабнам денгиздек оҳ чекар, жон – пора,
Андуҳ бешигини тебратади шоҳ.

Тириклик юртидан топмайин паноҳ,
Қуёшни қидириб бир халқ оввора.
Валекин оқ-пушти тўлқинлар ора
Бир илинж яшашдан этади огоҳ.

Куйдирилган жондан айродир нафас,
Қабр элин шиори – сукут ҳаққуши.
Сен чизик тортмагил, ҳар чизик қафас,

Банди қуш жон тикиб, сайролмас жўшиб.
Севги хиёнатдан чекмаса жабр,
Марҳумга озодлик бахш этур қабр.

* * *

Жаҳл қилганингда кесакдир гавҳар,
Уваланиб тош ҳам тушгай титилиб.
Кетгуси вужуддан жон ҳам ситилиб,
Бузуклик селидан вайрона шаҳар.

Жишла табассум қил, тотлидир заҳар,
Оҳу тузоқдан-да кетгай қутулиб.
Ўргимчак тўрига қолмас тутилиб,
Жон қуши, оҳ чекиб тун-кун муқаррар.

Икки кўзгу ичра нур талаш Осмон,
Ҳуснинг рағбатими завқ фаввораси.
Ёниб тугагунча эъоздадир шам,

Зулматда нур истаб тун овораси.
Туз тоғи ёмғирда дарёи селоб,
Ўтида гилу об бўлғуси кабоб.

* * *

Ҳатто соянг менга кўзгу бўлғуси,
Кўнглим уқпар тўкар, жон шуълаизор.
Дарё катрасида қуёш ашки бор,
Юлдузларни ёқар кўзинг кулғуси.

Гўё ойнаванддир ҳавонинг юзи,
Борлиқ аксланур, шаффоф, беғубор.
Барглар шивиридан боғлабми тумор,
Чивикларда қолур шамолнинг изи.

Завқ шавқини тотай соянг нуридан,
Жонимда титрасин мавжлар туғёни.
Тўкилсам, тўкилай ишқнинг кўридан,

Қайта бунёд бўлур самандар жони.
Соя-ку нур бўлур сен билан бесўз,
Қуёш-чи, сояга айланур сенсиз.

* * *

Бугун бошқачамаң, нотаниш таниш,
Ҳар недан мен сенинг жамолинг кўрай.
Шамол сочинг бўлса, мен уни ўрай,
Севмакка рағбатдир баъзан мақтаниш.

Кўр қилур кўзимни ишқингдан тониш,
Сўрасам Тангридан муҳаббат сўрай.
Эркнинг маликасин қошида турай,
Бор бўлиб йўқолсам, ёзим бўлур қиш.

Нозинг ўша-ўша, боқишларинг ҳам,
Гўдак табассуми тарк этмас кўзинг.
Барча жоҳилликдан юз бургинг беғам,

Зулматни ой янглиғ ёритар ҳуснинг.
Гўзаллик Эркинлик илоҳасидир,
Ўздан озод этиш иловасидир.

* * *

Кечаги янгилик эскидир бугун,
Майли, ҳукм айла, койи, кўнглинг тўк.
Ўлмаган жонимдан сенга умид йўқ,
Алмисокдан қолган нусхасан дегин.

Менинг тавбаларим тўловим бўлсин,
Тазаррум қалбингга тута олсин чўғ.
Муҳаббат – кўздаги ёниқ қорачиқ,
Тўғри сўз – нажоткор, ёритгай йўлинг.

Ғамдан фориг бўлай, койигин, жоним,
Севмак шодлик эмас, аслида қайғу.
“Эски саналурми севги дostonим,

Янги муҳаббатдан хабар берса у?”*
Яшамаган каби, ажаб, аввал ман,
Муҳаббатдан бугун туғилгандайман.

**Шекспирдан*

* * *

Бедил, янги гапнинг ўзи йўқ, нетай,
Тўрвангиздан тушиб қолдими, сўз йўқ.
Ўзимни кўрарга кўзимда кўз йўқ,
Заррадан заррага айланиб йитай.

Севилган севгидан маҳрумми – ўгай,
Шафқатсизлик ҳукмин ўқир Сўз – буйрук.
Оҳанг шовқинланар, фикр-чи – дудук,
Маили ёнсам ёнай, бир мисра битай.

Сўз дийдори шунча залворлимикан,
Поклик ҳаёсидан жилваланур ғам.
Тасбеҳ шодасида юз донасиз-ку,

Эга чиқиб бўлмас бир донангизга.
Бедил, сўзингизга минг мўъжиза қул,
Сизга етаклагай фақат мингта йўл.

* * *

Ўроз, тўрт тарафда тўртга девор бор –
Пирлар – Румий, Агтор, Навоий, Бедил.
Бош урмакка етар тўрт деворинг, бил,
Деворим йўқ дея қайғурма зинҳор.

Бошин урмоғига топилмас девор,
Қай бир бутун элга, орзусидир тул.
Бир илинж ажрида шайланиб нукул,
Ўзга деворларга бош ургай бекор.

Чимхўр чумолилар таоми тупрок,
Фақат ўралашур девор пойида.
Омонат деворлар сувланиб, бирок

Сирпанчиқ бўлғуси лойкаш лойида.
Бош урган бошингни силагай девор,
Тўрт девор ҳар чоҳдан қутқаргай юз бор.

* * *

Юрагим қандили – Бедил ҳикмати,
Кўкни жаранглатгай чалмай кўнғирок.
Карвоним омондир, сарбоним маёқ,
Йўлларга беҳуда кўзни тикмадим.

Уйқусираб сира аъшор битмадим,
Ҳозирча бошимда синмади таёқ.
Сўз ҳаққи, қоғозга кўймадим оёқ,
Маддохлик рағбатин тилаб кутмадим.

Инсонга қанотдир Сўзнинг хурлиги,
Фикр ҳовучида уммон бир қисим.
Қатрада ифшодир олам бирлиги,

Юлдуздек чорлайди чексизлик бир зум.
Юрагим қандили – Бедил ҳикмати,
Дилга ошно этур Тангри кудратин.

* * *

Ошиқ шоҳга тож-тахт арзимас матоҳ,
Кулбаи вайрона кўринур қаср.
Нега тутқунлигин билмаган асир,
Жиловдори Ишқу мулозими Оҳ.

Жонгинам, гадо ҳам ишқдан бўлур шоҳ,
Оҳида айрича чеккан оҳ йўқдир.
Тоғу тош хазондай учади бир-бир,
Ерни тўлғоқ тутур оҳ тортса ногоҳ.

Такводор дуоси қийматсиз рутба,
Карвонсиз қайтгайдир сафардан сарбон.
Қалъа йўқ, девор йўқ, чўл ўртасида

Бир берк дарвозани кўриқлар дарбон.
Ошиқнинг рутбаси – қиёмат қоим,
Ишқнинг найрангидан кўк ёнган доим.

* * *

Бугун тунда, гулим, йиғлагим келди,
Деразадан ҳорғин бокқан чоғи ой.
Қанот қоқиб сокин окқушдек Чирой
Оқ рўпагин унинг бошига илди.

Кўзгалмас тошларим ўрнидан жилди,
Кўз ёшдай қуйилди ҳеч оқмаган сой.
Сен сари талпинди йўллар, ҳойна-ҳой,
Ишқ занжирин узиб саболар елди.

Кетгим келур, гулим, ёнингга, бироқ
Қафас йўқ, мен Ишққа бир умр банди.
Бугун яқингина кўринур йироқ,

Кўзимда ой минг бор ёниб чирпанди.
Майли, кўз ёшимдан тузақол тасбех,
Севги менга қаттиқ берганда танбех.

* * *

Гулим, кўз ёшингдан таралар оханг,
Нур ўйнайди ёник табассумингдан.
Маъюс чорлов бордир кўкка имингда,
Қайда бор, айтгил хуснингдаги ранг.

Тупроқдай мулойим тортганида санг,
Мен телба лолу ганг тараҳхумингдан.
Эсим оғаётир такаллумингдан,
Бир чинқириқ учар – самовий жаранг.

Аста тўлғонади ёришган водий,
Туннинг қора сочи бунчалар оппоқ.
Дарахтлар боқади юпун ва оддий,

Шуълаларни бетин элайди япроқ.
Ўз меҳридан олиб орзу-ю сирин,
Ҳамма севар гўё унда бир-бирин.

* * *

Худди кечагидай эсимда ҳамон,
Гул баргин чимдилаб юлқиб узардинг.
Мулойим қаҳр-ла боққанинг замон,
Дарё уммон бўлиб кўринарди сўнг.

Дарём куридими, гулимми хазон,
Қирларим чўкдими, зарра мендан чўнг.
Бўронда дарахтим шивирламас – гунг,
Қулоғимга саҳар айтмайди азон.

Ҳар нега тиланиб чўзилди кўлим,
Ёлғон яшадикми, ёлғон ўлармиз.
Мен севги гадоси, сен кимнинг кули,

Заррадан эдигу, зарра бўлармиз.
Кулнинг насибаси элакда қолур,
Севги ёлғон, дея аюҳаннос солур.

* * *

Худойим, сен ўзинг ёлворгучисан,
Менинг ёлворишим гулхан учун чўп.
Бошланур юлдузлар аро талотўп,
Рад этсак, элчингни юборгучисан.

Жунунлик ўтида бўлдим ёсуман,
Аждарнинг бурнидан ўтказгайман ип.
Оҳ урсам, оҳимдан қуёш мисли тўп,
Сочишиб-титилиб кетгай туйқусдан.

Ҳамон йўл қарайман, жунунлик етар,
Тажовузкор нигоҳ қаҳрин унутгил.
Тиғланган жонивор каби оҳ чекар,

Аччиқ хаёлларнинг тазйиқидан дил.
Худойим, севги бер, бошни қил тошдан,
Ишқда ёнмак яхши турғун яшашдан.

* * *

Нега? Нима учун ўлимга ҳа деб,
Ҳозирлик кўрамиз туғилганданок.
Худойим бандасин қилганмикан оқ,
Бир парча матохми – ҳаёт рағбати.

Кафанлик тўқиймиз ўз ғамимиз еб,
Умримиз ҳадига етмайди санок.
Ўтаётган лаҳза – очилган чанок,
Кўп ҳам чўтламаймиз ва бермаймиз зеб.

Севгилим, не қилай, рашк ўти бало,
Менинг тириклигим калака этур.
Куйингда ит бўлдим, изладим вафо,

Сен ўзга бахтидан топганда хузур.
Севги азобидан кўнглимиз бемор,
Даво тополмайин Ўлим ҳам абгор.

* * *

Одамхудоларнинг қаҳри хоритди,
Одамни одамга банди билган чоғ.
Қуёшнинг юзига кўнди корадоғ,
Эркисизликнинг тавқи қалбни қаритди.

Гўёки Худонинг кўлидан тутди,
Ҳукмфармонликни келтириб бажо.
Етакка олмоқлик завқида подшоҳ,
Замину самони шу зум унутди.

Омонат чолдевор эди бариси,
Ел турса, тўзиди баргдек чирпираб.
Ва афсус, ёш насли кўлини чўзиб,

Худолик даъвосин суқдику, ё Раб!
Севгидан гап очма, қартайиб қолар,
Нафратдан улғайган одамхудолар.

* * *

Айрилиқ ўлимдан ҳарчанд оғирдир,
Фаришта оламин тўзгитгувчи – ўк.
Муҳаббат яшашга бергайдир ҳуқуқ,
Тирикликнинг завқу мақоми шулдир.

Файзсизлик – ҳаловат кушандасидир,
Дилга ўт пурковчи энг ёвуз махлук.
Нафрат – муҳаббатга жодугар қаллик,
Сира ҳисобидан адашмас Тақдир.

Борлиги чийралган калава – Ой ҳам
Чирт-чирт узиб сочар нурларин ҳорғин.
Оқ илондай порлаб шаркироқ сой ҳам

Оқлик аро ёяр илоҳий зорин.
Муҳаббат, қалбимни тупроқда кўрдинг,
Ва лекин сен менга шеър туғиб бердинг.

* * *

Кеча ёшлигимни эслатдинг, дўстим,
Илк кучиш, ёнишлар завқи умрзоқ.
Хижолат чекмайман, ёлғон – унутмоқ,
Баъзан кўтарилса ёдимдан исмим.

Не гуллар кўйида дил бўлди ғижим,
Киприк узиларди ҳайратдан шундоқ.
Ошиқлик дийдори – энг сирли жумбоқ,
Неки мавжуд бўлган бариси мавхум.

Зулматдан ёруғлик туйганмиз ҳар он,
Жиндай зада есак кундуз қорайди.
Ойлаб онамизни унутган замон,

Улар-чи, сарғайиб йўллар қарайди.
Турфа эҳтиросда ёндик биз, ҳайҳот,
Эҳтирос севгига тутолмас қанот.

* * *

Кечир, кечиролсанг, сенсиз нима бор,
Сенсиз муҳаббатим – куриган оғоч.
Ҳаётим кафанда, лекин яланғоч,
Шиллиққурт қаҳрини этади изҳор.

Ҳаётда ҳар нега бериб-да озор,
Ўзни англамакка излаймиз тилмоч.
Ишқ тутдинг, ўлчовга етмайди кулоч,
Ҳали бундай молин кўрмаган бозор.

Озурда қисматинг этдимми таҳқир?
Ишқсиз кунларимни, майли қил таҳрир.
Шаънинг улуғлардим шаънимдан ортиқ,

“Ўлгим келар, шу тоб – яшаш истайман”.*
Сен юксак довонни этгандинг тортиқ,
Мен-чи, отим нукул жарга қистайман.

**Ф.Петраркадан*

* * *

Сен кетдинг, кўксимдан узилди Юрак,
Эллик йил излаган шеъримсан, ахир.
Куйлар куйган хазон, гул хиди тахир,
Тоғ чўкмай деб ерга тираган тирсак.

Сен келдинг, кенгайди торгина йўлак,
Кўкиган уйим-да гўзал ва соҳир.
Кўринмас заррага очаман бағир,
Яланғоч куёш ҳам кийгандай кўйлак.

Оҳ кетдинг, кундузи қорайди ҳар ён,
Юлдузлар чўғидан тераман сўзим.
Тонги шабнам каби дилдирар осмон,

Наҳот энди очиқ кетажак кўзим.
Шодланасан тошим эзмақдан чунон,
Ўзга бир осмондан боқар юлдузим.

* * *

Наҳот, тириклигим – ўғирланган туш,
Қаёндаман, ҳеч ким олмас хавотир.
Бирор сайёра йўқ, Коинот бўм-бўш,
О, орзум узлуксиз ижарададир.

Энтикар кўксимда ўзга юрак – сир,
Серранж хаёллардан тортиб фаромуш.
Учмак истаюрман, беҳушман беҳуш,
Ернинг парвозидан парвозим оғир.

Ҳаракатда мавжуд ҳаракатсизлик,
Япроқлар чапаги – эмасдир олқиш.
Бармоғимда аён тириклик изи,

Осмонимдан учиб ўтмаган бир қуш.
Уйғоғу юмуқдир кўнглимнинг кўзи,
Менинг бору йўғим – ўғирланган туш.

* * *

Муҳаббат ё ҳаёт, ё мамот азал,
Ишқнинг занжирига боғланган итман.
Кўзгусиз кўряпман ўзимни маҳтал,
Гарчи мавҳумману, аммо мавжудман.

Муҳаббат гулханин ёққувчи ўтман,
Сирлилик ганжидан тўларман бадал.
Садоқат ечими – энг қийин масал,
Жумбоғидан адо, васфидан бутман.

Ишқнинг узугини сувга отар ой,
Балиқлар еб қўйди омонатимни.
Тубанда бўғриқар коп-қора чирой,

Кўзлари сўқирдир саодатимнинг.
Кимларнинг қўлинда мен қурган сарой,
Итларга талатмиш муҳаббатимни.

* * *

Ёмғир чилторидан таралганда куй,
Ҳатто сув тубида мавжланар тошлар.
Тупрокни куйдирар мен тўккан ёшлар,
Йўлингдан йўл сўраб ўлтиргум шу кўй.

Ҳар нарсада ўзим кўраман – осий,
Маҳдудлик тавқи ё қалбимни ғашлар.
Куёш эшитсайди ўз овозин гар.
Овозимга кулоқ тутарди бир рўй.

Оловли ғалаён шовури абас,
На таскин уқмоққа кодирдир бу сас.
Аччиқ хотиротнинг кўзгусида дуд.

Олов ўзи ёниб ўзи ўчгандай,
Гўё ҳамма нарса бўлади унут.
Қирқ йил яшаб, ёрим илк бор кучгандай.

* * *

Сизни кўрдим кеча у билан, найлай,
Ўт бўлиб порладим, куёш учқуним.
Ер ости маъбуди эшитди уним,
Зорли илтижодан кесилди кўкай.

Сиз нафратда собит бўлсангиз, атай,
Муҳаббат аршидан топурман кўним.
Сизга бегонадир ёлғону чиним,
Онтимга содиқман, порлоқдир манглай.

Ишқда на Мажнунман, на-да, мен Фарҳод,
Шундоқ маъшуқи йўқ жунун ошиқман.
Аммо чин ошиққа қабрдир Ҳаёт,

Билгил, тинглаш мумкин бўлмас кўшиқман.
Тагин мақомсиз бир мен кўҳна баёт,
Ох, гуллари мангу тўкилган Ишқман.

* * *

Эй гулим, севгилим, севги кунлари
Қаровсиз умримга из ташлар ҳорғин.
Қайдан таралмоқда созим унлари –
Ишқ элин қошига бор, Ўроз, боргин.

Севги гил-обида лойингни қоргин,
Бўридай увилла ярим тунлари.
Гулдиросга тўлсин самоват қаъри,
Ёрилмас тошларни кафтингда ёргин.

Бир дона донинг йўқ кушга тутгудай,
Садақа сўрайсан тагин муҳтождан.
Киминг бор йўлингга чиқиб кутгудай,

Қайтар йўлинг йўқдир у кун меърождан.
Ой-да қонсираган, ўзин ютгудай,
Маҳрумсан туғилмай Ишқ деган тождан.

* * *

Рағбатинг, нахотки, жудолик куйи,
Алвидо айтмакка шошилар қуёш.
Фарёд солар қора кўзларинг куйиб,
Умид, фақат умид ёлғиз суянчдош.

Севги тиландимми, кўзинг тўла ёш,
Илҳом ахтармадим тошларни ўйиб.
Ёнмадим донимни муштимда туйиб,
Узақол бошимни, борим бўлсин лош.

Айтақол, севгининг хуни нимадир,
Фарёдми, ўзансиз оққан бир дарё?
Умид – ул денгизга чўккан кемадир.

Лабларинг қуёшни соғинган сахро,
Илтижом – бағримдан юлинган сабр,
Нафратингдан ундим, ўлмасман асло.

* * *

О, Эрк маликаси – Гулиқаҳқаҳам,
Парилар қавмининг инжа малаги.
Кўзингда рақс этмиш жон камалаги,
Бир айри нафосат қалбимга маҳрам.

Чакмоқни эрмаклаб узанганинг дам,
Ёндирдинг булутнинг қора яктагин.
Қуёш ҳам уялиб юз яширди-ку,
Муҳаббат хунига чўмганда Олам.

Ўзга бир ҳаловат таскинидан бот,
Қайтадан кўз очди кўксимда ҳаёт.
Сўзлайсан юлдузлар тушин таъбирин

Сеҳру навозиш-ла маъбуда монанд.
Риё-ю, ёлғонга қўйиб-да каманд,
Зиёрат этмоққа келдим Ишқ қабрин.

* * *

Воҳ аттанг, узуккун жонинг тўкилиб,
Менинг даргоҳимда кимни кутасан.
Шулмиди сен севган яшаш усули,
Ҳар кимнинг кўлига қоғоз тутасан.

Тақдири ёзиғин гўё битасан,
Ўзингнинг соянгга минг бор букилиб.
Мутеълик фармонин ҳар ёнга илиб,
Ҳеч не кўрмагандай нафас ютасан.

Сенинг нигоҳинг-ла тоқай боқаман,
Бегона соҳилда туриб маҳлиё.
Тағин чироғимни менсиз ёқасан,

Мен кимнинг қароли, ўзимними ё?
Озодликдан маҳрум этилмай туриб,
Бунча ўғайлайсан маҳкумдай кўриб.

* * *

Мен сени хўп кутиб кутмагандайман,
Хаёлинг ўғриси – нотавон банда.
Рашк эса мор бўлиб уйғонур танда,
Кўчангдан минг ўтиб, ўтмагандайман.

Минг бор сени кўриб кўрмагандайман,
Чўпим ўтда ёнмас, тошим ёнганда.
Айбсиз айбдордир Севги тонганда,
Ҳаёт лаззатини ютмагандайман.

Худди тиклагандек халқ хотирасин,
Чизарми тиланчи қўлларнинг расмин.
О, менинг аёвсиз кўнгил наққошим.

Офтоб жар солади: “Муҳаббат – оғу!”,
Сеҳру жодусидан айланар бошим.
Гўзаллик – ҳуқуқсиз ва эрксиз оху.

* * *

Юрагим кўзгуси бамисоли кўл,
Тош отсанг мавжланиб тингуси дарров.
Дунёнг қўкиб ётар, бўлмаган қаров,
Йўл юриб, мўл юриб топмаганинг йўл.

Ҳар ким кўналғасин манзил этдинг, бил,
Ҳар ким қудуғидан сув ичдинг – олов.
Нозланиб боқмади бир пари бирров,
Тоғман деб, игнадай йитдингку буткул.

Бу не такаббурлик, бу не иддао,
Сахро қюнидаи таваккал эсмоқ.
Бир тола қилингни шамширда кесмоқ,

Тангрига исёнми, шулми муддао?
Ҳар кимнинг ошини беқошиқ ичдинг,
Ажаб, кафанингни ўзинг-да бичдинг.

* * *

Эй, сонет отаси – улуғ Петрарка,
Ҳукмдор сийлови қиймати йўқ шаън.
Сенга халқинг шуҳрат тожин кийгизган,
Бу юпун дунёни беладинг зарга.

Севгини менгзадинг ноёб гавҳарга,
Анконинг уруғи топилар, мен – тан.
Муҳаббат тарк этса, чўл бўлгай гулшан,
Чумоли тош отар ҳатто маҳшарда.

Отилган тош ёрар гўдак манглайин,
Шараф-ла кўтардинг юртинг танглайин.
Мангулик макбарин курдинг беканор.

Дафна баргларидан таралган наво
Олам уйин нурга тўлдирди такрор.
Мангулик товшидан сенсан акс садо.

* * *

Агар сен бир марта тутганингдами,
Ҳар ким гулзоридан термас эдим гул.
Қалб йўли – ёлғиз йўл деганингдами,
Йўллардан ҳеч қачон сўрамасдим йўл.

Кутмасдим ўзимни бекатингда, бил,
Менинг бекатимда кутганингдами?
Нола чекмай, дардинг ютганингдами?
Қўрга қуш қўнарни, сайрарди нукул.

Нега отдинг каманд Ишқ тузоғидан?
Совуб борар олов ичида умрим.
Муаллақ қотганман, афсус, қутби йўқ,

Қиблам ўғирланган, чил-чил шуурум.
Менга боқил дема, асло боқолмам,
Кўзгусиз боқарман боққанамда ҳам.

НИГОҲБОН

Абдугани Жумага

Эй ўткир нигоҳбон, синчиликда шох,
Куёшга кийдириб дарвеш хирқасин,
Сувратга муҳраб самонинг сасин,
Ҳадсиз кенгликларни этолган огоҳ.

Ер ҳам қочиб унда тополган паноҳ,
Сукутдан куй тарар ранглар жилваси.
Шуурни титратгай шафақ шуъласи,
Булутларни чайнаб, уфқ тортар оҳ!

Гўзаллик– паноҳсиз меҳрга доя,
Шафиқ этса, нурга айланур соя.
Нигоҳлар куйини ким чала олган?

Фақат нигоҳбондир бунга мушарраф.
Кенгликлар эгнига нур тўнин илган,
Хурлик товушидан тополган шараф.

28.11.2013 йил

ОЙБЕК

Ай, менинг Ватаним, конли саночин
Куёш кўтаролмай қошингда ҳалак.
Ҳавосиз бўшлиқда ҳансирар Фалак,
Бошинг узра қамчи ўйнатур очун.

Юрагимга осиб маҳдудлик хочин,
Қақраган кўнглимга курди чархпалак.
Сўйилган сўзларим кўзимда бўлгак,
Сўзимга тўлайман ҳақсизлик божин.

Фалакка қарайман: юлдузлар нохос,
Қўрққан гўдак каби торгади уввос.
Энди сўзлайинми ернинг тилинда,

Овутмакка тилим айланмас зинҳор.
Қувғинди тутқундай кезаман бекор,
Ахир мусофирман Эркнинг элинда.

2

Сўз айтмак шавқида лабим жуфтласам,
“Ер қочди, қорайди куёш зарлари*”.
Куйган шамол сочди умид баргларин,
Ҳақсизлик куйинда ой тутур мотам.

Дунё юзи заҳил, ургандек қасам,
Борин тўкиб сочар қўрқоқ сингари.
Бир шивир теграмда учар сарсари,
Саодат маҳрига қайғу мужассам.

Оҳим осмонимдир, аламим-чи, – ер,
Сукунат ўқирар бамисоли шер.
Иснодга қалқону номусга ҳомий –

Иймоним холиқи – Сўзга юкиндим.
Созим тори узик, тошдек қотган куй,
Ишқим рўздордир, маъюс ўкиндим.

3

Тоғларни ер ютган, қонсирар қуёш,
Дарахтлар кўк сари чўзолмас қўлин.
Гулламайин гулим тўқадир гулин,
Йирткич шамол отин ўйнатар бебош.

Кўзларда чирпираб учар қора тош,
Виждон чўқингандир – зулмнинг қули.
Халқ қўлида асо, тополмас йўлин,
Тупроқни куйдиргай кўздан оққан ёш.

Ай менинг Ватаним – ёруғ шонимсан,
Навоийдан қолган қутлуғ қонимсан.
Гар Эркнинг ҳуқуқсиз фуқаросиман,

Лек туғинг шаъни-ю, Ҳақ туғросиман.
Маҳзунлик тахтидан сенга бокқан он:
“Ҳақиқат нимадир, сўрайман ҳамон”.**

**Ойбекдан*

12. 11. 2013 йил

* * *

Сени кута-кута қора тортди сув,
Шамдай тутаб сўнди куёш шуъласи.
Хазондай тўзғиди осмон кўлкаси,
Юлдузлар пинжидан паноҳ топди – хув.

Сен келдинг, уйқудан уйғонди Уйқу,
Олис чўққиларнинг тинди нафаси.
Оққув гала янглиғ учди ер саси,
Кийимсиз боғлар-да, кўринди сулув.

Сумалак бўғзида музлаган нола
Тошни куйдирди-ку – тўқаркан жола.
Пахмоқ чакмонини ечаркан булут

Совуқ алангадан илди оқ яктак.
Нафасин ростлолмай қимтинар беҳуд
Қора чалворини иткитиб Фалак.

* * *

О, бу аждар нигоҳ, фитнакор қараш,
Жонни гулдек тўкиб, куйдиргувчи зулф.
Ҳайратдан тилингга осгай оғир қулф,
Сенда инон йўқдир, эркинг хомталаш.

Совқотган қуёшга тутганда оташ,
Севгига ҳамоҳанг пайдо бўлгай урф.
Шодликдан ёноғу лабларида лутф,
Кўзларда зухурдир илоҳий авраш.

Булсиз кўр дунёда қандай яшайсан,
Ишқнинг саҳросида дайдишга шайсан.
Кўрга кўлинг тиксанг куймас, хойнахой,

Дунё масхарадир қаршингда бутун.
Рашқдан оловланиб чиммат йиртар ой,
Фалакнинг оғзидан бўрқсийди тутун.

* * *

Мен узоқ ухлабман. Уйқудалигим
Ўзим ҳам билмайман. Бор-йўғи тушман.
Тундан йўл сўраган бечора қушман,
О, сениз кўчада қолди алигим.

Тириклик қайғуси – чекилган чилим,
Чилим чекмай туриб бунча сархушман.
Ҳали англамаган ғариб товушман,
Сўз айтмакка сўз йўк, тугилган тилим.

Қонли фавворада нола чеккан шеър
Вазнсизлик ичра ўйнаб отар, оҳ.
Нега битта мени кўтаролмас ер,

Ердан ҳам оғирми мен қилган гуноҳ,
Сабримнинг тошида порлайди онгим,
Бугун отажакдир отмаган тонгим.

* * *

Оғир хансирайди уфқда қуёш,
Ўзи ёниб ўзин алангасида.
Куйган сўз ёнадир қонли сасида,
Орланур, ул ерга урмак учун бош.

Осмон ҳовуридан яллиғланур тош,
Ёнаётган шамол тўқир қасида.
Дарахтлар кичкирар учмоқ қасдида,
Ёнғин ҳамласига беролмайин дош.

Йўл босмай манзилга етган сингари,
Фалак овозига қулоқ тутаман.
Йўллар ҳам чекинар, ажаб, мен сари,

Кутмаган дамларни гўё кутаман.
Қўлларини чўзар тоғлар тушиб чўк,
Куяр ботган қуёш ҳовуридан Кўк.

* * *

Онаси ўлмаган қиздайин хурсиз,
Ел ўпич олмаган дудоғингиздан.
Атир бўйин туйгум димоғингиздан,
Парилар қавмидан фаришта – нурсиз.

Ҳали кўл тегмаган марварид, дурсиз,
Кибр тўкиладир қобоғингиздан.
Бир умр сувлансам булоғингиздан,
Ёнмас тошим шамдай ёққувчи кўрсиз.

Ўлдирмай ўлдирар бу жоду нигоҳ,
Ишқ ояти порлар кўзингиздан боз.
Фалак ҳам қалдираб чуқур тортгай оҳ,

Уммон-ку гунгланар айтолмайин роз.
Тангрининг маҳридир – илоҳий калом,
Мен сизни қутлайман, Ҳаёт! Ассалом.